

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΜΕ

Φυλλάδ. 16.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Τόμος. ΣΤ'.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΗΝ 4 ΜΑΙΟΥ 1853.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ

ΗΤΟΙ

Η ΚΟΡΗ ΤΗΣ ΧΙΟΥ.

Σύγγραφορον συμβάρ.

A. ΝΑΞΟΣ.

Τὸ Αἰγαῖον πέλαγος διαίρεται εἰς δύο νήσων συστήματα, τὰς Σποράδας, βουνούς χλόης ἀποσπασθέντας εὐανθεῖς ἐκ τῶν πλευρῶν τῆς Ἰωνίας, ὅτε ἐκλονεῖτο ἡ γῆ καὶ ἐμορφοῦτο, καὶ τὰς Κυκλάδας, βράχους ξηροὺς καὶ ἀγόνους τμηθέντας ἐκ τῆς ἀρχμητρᾶς εὐρωπαϊκᾶς ἡπείρου. Δύο μόναι ἐξ αὐτῶν, ἡ Νάξος καὶ ἡ Κρήτη διεκοσμήθησαν ὑπὸ τῆς φύσεως διὰ βλαστήσεως ἀνθηρᾶς ἀγνώστου εἰς τὰς γείτονάς των.

Ἡ Νάξος πρὸ πάντων, ἡ προσφιλές τοῦ Βάκχου Διονυσίας, κατ' οὐδὲν εἶναι κατωτέρα τῶν ἀντιζήλων τῆς Σποράδων. Ὁ ζῶν εἰς τὰ οὐρανὸν καὶ ψυχρὰ κλίματα τῆς Ἀρκτου δὲν δύναται νὰ φαντασθῇ τὴν μαγεῖαν τῶν ὀλβίων τούτων χωρῶν, ὅπου ἡ θάλασσα εἴτε γαληνιώσα, ἢ τεταραγμένη οὐδέποτε εἶναι ἀγρία, ὅπου τὸ ὕρος, ὁ βράχος, ἢ ξηροτέρα πέτρα χρωματίζονται ποικίλως καὶ ὡς νὰ πάλλωσιν ὑπὸ τὸ φῶς. Ἐκεῖ τὸ βλέμμα βυθίζεται εἰς ἀβύσσους κυανὰς τὰς ὁποίας ἡ ψυχὴ ἐπιθυμεῖ νὰ διέλθῃ· ἡ ἡμέρα γαλήνιος καὶ ὀροσερὰ, ὡς ἐκ τῆς ποντιαδος αὔρας, δὲν ἔχει τοὺς πνιγηροὺς καύσωνάς των θερινῶν ὥρων μας. Ἡ νύξ εἶναι μακρὰ τις δείλη ὄψια. Ἡ γαλήνη, ἢ καλλονή, ἢ χάρις ἐπιχέουσιν ἐπὶ τοῦ ὅλου ἀνθησίν τινα ἑαρινήν. Τοιαύτη παρουσιάζεται ἡ Νάξος. Τὸ σχῆμα περιφερῆς, πολλάκις παρεβλήθη ὑπὸ τῶν ποιητῶν πρὸς ἀμφορέα, ἐν ᾧ ἀφρίζει ὁ ζυμὸς τῆς σταφυλῆς. Ὁ οἶνος ῥέει ἐξ αὐτῆς δαφιλῆς, περικυκλοῦται ὑπὸ ἀμπέλων ἀνερ-

ποιών και μινυουσών εις τους κλώνας και τὰς
 ὑπὸ τὰς δένδρων τὰ κλήματά των πλήρη
 βιτρίων. Τὸ χρυσόμηλον, ἢ συκὴ, αἱ ροῖαι, τὰ
 ἄβια, τὰ ροδάκινα, ἢ ἐλαία βλαστάνοισι και ὀρι-
 μάζουσι εἰς ὄλας τὰς κοιλάδας τῆς εὐδαίμονος
 νήτου.

Μόνῃ με τὰς σκιάς της ἐν τῷ μέσῳ των ἀ-
 χμηρῶν συντρόφων της, ἢ Νάξος εἶναι ἐκ των ἀ-
 σύλων ἐκείνων, των ὑπαρχόντων χάριν μόνον των
 τετραυματισμένων καρδιῶν, των σιωπηλῶν μὲν
 ἀλλὰ τρεφόμενων πάντοτε ὑπὸ ἐλπίδος, εὐαρε-
 στουμένων δὲ νὰ ἔχουσι μάρτυρα των βασκων
 των τὴν περικαλλῆ φύσιν, τὰ πολύφλοισθα κί-
 ματα, τὴν ἀκοίμητον ἠχώ. Εὐσπλαγχνία λοιπὸν
 φερόμενος ὁ ἄστατος Θησεύς ἐγκατέλιπεν ἐκεῖ τὴν
 Αἰτιάδην, ἥτις ὅμως ἐν τάχει, ὡς αἰ πλείσται ἐ-
 ρῶσαι γυναῖκες, παρηγορήθη, διότι ἡ θυγάτηρ τῆς
 Παρθενόπης δὲν ἐδυσκολεύθη ν' ἀκολουθήσῃ τὸν
 υἱὸν τῆς Σεμέλης.

Ἀλλὰ, παρὰ τὰς μυθολογικάς, ἢ Νάξος ἔχει και
 τὰς ἱστορικάς ἀναμνήσεις της. Τῷ 1207, τρία ἔτη
 μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ
 των Φράγκων, εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν ἰππότεται Γάλλοι,
 ἐγένοντο πρίγκιπες τῆς Ἀχαΐας, δούκες Ἀ-
 θηνῶν και Μοθώνης, ἢ Βενετία ἐπέστρεψεν εἰς τοὺς
 ὑπῆκοὺς της νὰ κατακτήσωσιν εἰς ὄρελός των τὰς
 Κυκλάδας.

Ὁ Μάρκος Σκουδός, δεινὸς πολεμιστῆς, ὅστις
 ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὰς σταυροφορίας, καταναλώσας τὴν
 περιουσίαν του εἰς τὸ χαρτοπαίγιον και τὰς ἀσω-
 τίας, συνῆθροισε τοὺς συντρόφους του, ἐδανείσθη
 ἀπὸ Ἰουδαίους δύο ἄθλια πλοίαρια, και κατὰ μίαν
 νύκτα τῆς ἀποκρέω, ἐξέπλευσε τῆς προκουμαίας,
 των Σκλαβόνων, ἀπέβη εἰς Νάξον και τὴν ἐκυ-
 ρίσευσεν ἀμαχητί, εἶτα, ὠκοδόμησε τὸ φρούριον τὸ
 ὑπερκεῖμενον τῆς πόλεως, και μόνος ἀνηγόρευσε
 ἑκὺτὸν δοῦκα τοῦ Ἀρχιπελάγου. Τινὲς ἐκ τῆς
 οἰκογενείας των Γριμάδων λαβόντες παρὰ τοῦ Σα-
 νοῦδου φέουδα, τὸν συνέδραμον εἰς τὸ νὰ ὑπερ-
 σπισθῇ και νὰ ἐκτείνῃ τὰς κτήσεις του, λαβόντες
 και αὐτὸ τὸ μερίδιόν των. Ἀνήγειρε λοιπὸν πύρ-
 γους μεταξὺ των τειχῶν τοῦ φρουρίου και ἐντὸς
 των κοιλάδων ἢ παρὰ τοὺς ὄρους, ἀγροκῆτια κατὰ
 τὸν Ἰταλικὸν τρόπον. Δύο αἰῶνας διήρκεσεν ἡ
 ἐξουσία αὐτῆ των Ἐνετῶν κατὰ τὸ Αἰγαῖον, λεη-
 λατούντων και ληστευόντων μέχρι τοῦ 1453, ὅτε
 ὁ Μωάμεθ ἐγένετο κύριος τῆς Βυζαντινῆς αὐτο-
 κρατορίας. Τότε ἔπαυσαν τὰς ληστείας των και ἴ-
 σταντο μακρὰν τοῦ λέοντος. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἔ-
 σωσεν αὐτοὺς. Πλησίον των ὑπεροπτῶν εὐγενῶν
 φράγκων ὑπῆρχεν εἰς Νάξον ἄλλη τις ἀριστοκρα-
 τία ἐπίσης ὑπερήφανος διὰ τὴν καταγωγὴν της,
 διότι κείνη ταύτην ἐκ των Παλαιολόγων, ἢ Ἑλ-
 ληνική, λέγομεν, ἀριστοκρατία. Αἱ δύο αὐταὶ ἀρι-
 στοκρατεῖαι ἤλθον εἰς διαμάχην και ὅτε ἡ νῆ-
 σος ἐκυριεύθη, οἱ νησιῶται ἐδέχθησαν εὐχαρί-
 στως ἀρχηγὸν των πασῶν Ὄθωμανῶν.

Ὅπως εἰς Ρόδον, οὕτω και εἰς Νάξον, ὅταν τις

εἰσέρχεται εἰς τὴν πόλιν ἢ εἰς τὰ χωρία, θυμά-
 ζει βλέπων κτήρια τοῦ μεσαιῶνος. Αὐτὸν ἐν δια-
 στήματι ὀκτῶ ἡμερῶν περιήλωμεν τὴν Νάξον, ἐπι-
 σκοπεύοντες τοὺς πύργους της και τὰς ἐξοχὰς της,
 ἀναβάντες τὰ ὄρη της και θηρεύσαντες εἰς τὰς
 πεδιάδας της, ἠρχίσαμεν νὰ ποθῶμεν αὐτῆς τὸ
 πέλαιος.

Ἐν τούτοις ἠγνοοῦμεν πλέον ποῦ νὰ ὑπάγωμεν,
 ἢ δὲ φρεγάτα ἐξηκολούθει νὰ σταθεύῃ ἐν Νάξῳ.
 Συνηθίζομεν λοιπὸν καθεκάστην νὰ μεταβαίνωμεν
 εἰς οἰκίαν τινὰ ἡμίσειαν λεύκαν ἀπέχουσαν τῆς πό-
 λεως ὅπου Μελιταῖός τις ἵδρυσεν εἶδος τι εὐτελοῦς
 ξενοδοχείου. Ἡ θέσις αὐτῆ μὰς ἤρρεσκε κειμένη με-
 ταξὺ των ἐρειπίων καστελίου τινος, παρὰ τὴν θά-
 λασσαν και εἰς τὴν ἐξοδὸν διασώδους φάραγγος, ἐ-
 χρησίμευσεν ὡς ἐντετυκῆριον των κυνηγῶν, των φί-
 λων των περιηγήσεων και των ἀρχαιολόγων, οἵτινες
 ἤρχοντο αὐτοῦ νὰ περιμεύωσι τὰς λέμβους τῆς
 Φλερ-δε-λύς. Ἐκ τοῦ δώματος ἐβλέπομεν καπνί-
 ζοντες τὸν κατάπλουν ἢ τὸν ἀπόπλουν των σα-
 κολεβῶν, αἵτινες ἀπὸ μίαις νήσου εἰς ἄλλην με-
 τέφερον και ἀντήλασσαν τὰ προϊόντα. Οἱ ἄνθρω-
 ποι οὗτοι οἵτινες ἀνήγοντο πάντοτε σχεδὸν κενὰ
 ἔχοντες τὰ πλοίαρια και ἐπέστρεπον με φορτία,
 μὰς ἐφαίνοντο, ἀληθῶς εἰπεῖν, παράδοξοι ἔμπο-
 ροι. Αἱ φοιτήσεις και ἀναχωρήσεις των πληρω-
 μάτων εἰς τοῦ Μελιταίου μὰς ἐδίδον ἀφορμὴν πολ-
 λάκις νὰ συλλαμβάνωμεν ὑποψίας, ἀλλὰ δὲν ἐ-
 γίνοντο τέλος πίντων παράπονα και ὁ σκοπὸς τῆς
 ἀποστολῆς μας ἦν ἄλλος ἢ τὸ ἐπαγρυπνεῖν εἰς τὴν
 ἀστυνομίαν των περιχώρων.

Ἡμέραν τινὰ, εἰς των δοκιμῶν ἐγεύθη εἰς τὸ ξενο-
 δοχεῖον τοῦ Μελιταίου μέλι τοῦ Ἰμητοῦ, ὅπερ ἐκεῖ-
 νος εἶχε λάβει, ἔλεγε, πρὸ μικροῦ. Ὁ δοκιμὸς διεσπύ-
 πισε τὸ εὐρημά του, και ὄλοι ἠθελήσαμεν νὰ γευθῶ-
 μεν τοῦ μελιτος ἐκείνου. Ὄθεν ἐπεκράτει μεταξὺ ἡ-
 μῶν συρυγὸς τὸ νὰ πορευώμεθα ὄλοι ὁμοῦ και νὰ ζη-
 τῶμεν Ἰμηττειὸν μέλι. Ὁ ξενοδόχος ἐξήρξατο πάραυ-
 τα και μεταβαίνων εἰς ἀπέχουσαν τινα, κρίνεται,
 ἀποθήκην, διότι ἐβράδυνε νὰ ἐπιστρέψῃ, μὰς
 ἐκόμιζε τὴν ποθητὴν ἀμβροσίαν.

Πορευθεὶς ποτὲ εἰς κυνήγιον, ἐπέστρεψα μετὰ
 μεσημβρίαν, και σπεύδων νὰ καταπαύσω τὴν δί-
 ψην και τὸν καματον, ὑπῆγα εἰς τοῦ Μελιταίου
 πρὶν τῆς συνειθισμένης ὥρας. Ὁ ξενοδόχος ἔλειπε
 και μόνῃ ἡ ὑπηρετρία ἐνηθε πρὸς τῆς θύρας. Ἴδουσα
 με ἠγέρθη και με ἠρώτα διὰ νευμάτων τί ἤθελον.
 Διὰ σημείων τῆ ἀπάντησα κ' ἐγὼ νὰ με φέρῃ μέλι.
 Ἐξήλθε κ' ἐγὼ ἐκάθησα παρὰ τινα τράπεζαν. Κα-
 τηγινώμην δὲ ν' ἀριθμῶ τοὺς παράδες μοι, τοὺς
 ὁποίους ἐμελλον ν' ἀφήσω εἰς τὸν ξενοδόχον, ὅτε
 εἶδον τριβλίον μελιτος, τὸ ὅποιο δύο μικρὰ, λευ-
 κὰ, ῥοδοδάκτυλοι χεῖρες παρέθετον ἐμπρὸς μου
 τρέμουσαι. Κατ' ἀρχὰς ἀγνοῶ διατί ἤρπαξα μίαν
 τῶν χειρῶν τούτων, και ὅτε ἤγειρα τὴν κεφαλὴν,
 ἐμεινα τεθυμωμένος. Νέα κόρη περικαλῆς ὡς θεὰ,
 ἴστατο ἐνώπιόν μου. Ἦτο τοσοῦτο ἐξικίσιον πλά-

ἔφρενι μηλωτῆν, τὴν ὁποῖαν ἐσφιγγε παρὶ τὴν
 μέσην της ἐν σάκι εἶχεν ἐλεύθερον τὸν λαίμον
 ὑπὸ των ὑπανευγήμενων χιτῶνά της, πορφυροῦν ὕ-
 φασμα ἐν εἶδει κιδάρως ἐκάλυπτε τὴν κεφαλὴν
 της ἐπὶ τὸν κύνειον λαίμον της ἐπιπτον μαῦροι
 μαλλίων βόστριχοι, πλήρεις φλωρίων, εἰς δὲ τοὺς
 γυμνοὺς πόδας της ἐφόρει μικίστας ἐμβάδας. ἐν
 ἐνὶ εἶχε τὴν καλλονὴν, τὸ θέλητρον ἐκεῖνο ὅπερ
 εἶναι ἴδιον μόνον των Ἑλληνίδων, και ἰδίως των
 νησιώτισσῶν.

Οἱ ὀφθαλμοὶ της ἦσαν γλαυκοὶ, βλέφαρα δὲ ἐθε-
 νόδη ὡς τὸ χροῶμα τῆς κόρης της ἐσκίαζον αὐτοῦς.
 Ὁ Ὀμηρος ἤθελε τὴν ὀνομάσει γλαυκώπην. Ἔμεινα
 ἄφωνος, ἀλλ' ἐνδομύχως ἐψιθύρισα τὴν προσκαλίαν
 τοῦ Ὀδυσσεὺς πρὸς τὴν Ναναικάαν.

Βεβαίως θὰ ἐξήγησε τὰς ἐννοίας ταύτας τὸ βλέμ-
 μα μου, διότι ἡ ἀγνωστὸς μου, τεθορυβημένη ἀ-
 φῆκεν ἐσπευσμένως τὸ τριβλίον και προσηπάθησε
 μετὰ δειλίας ν' ἀπαλλάξῃ τὴν δέσμιον χεῖρά της.
 Ἀλλ' ἐγὼ δὲν τὴν ἄφιννα, ὅτε εἰπούσης τι τῆς ὑπε-
 ρέτιδος, ἡ νέα λαβοῦσα θάρος και ἐρυθρὰ ὡς ῥόδον
 γενομένη, με εἶπε τὴν μόνον ταύτην λέξιν Βασιλική.

Ἐπανελάθα μεγαλοφῶνως Βασιλική, ζητῶν ἐξ
 ὕψους νὰ ἐννοήσω τὴν σημασίαν τῆς λέξεως. Αὐ-
 τη δὲ μ' ἐδειξε τὸν οὐρανόν, τὸν ἥλιον, τὸν ὀρί-
 ζοντα, τὴν θάλασσαν, τὴν φρεγάταν, ἄπασαν, ἐν ἐνὶ
 τὴν φύσιν, ἐμιμήθη τὴν εἶρεσίαν των κωπηλατῶν,
 και ἐπρόφερε λέξεις ὅλων ἀκαταλήπτους δι' ἐμέ.
 Ἐθλιβόμην μὴ γνωρίζω τὴν Ἑλληνικήν. Ὁμίλησα
 γαλλιστί, ἀλλὰ και αὐτὴ ἔμεινε εἰς ἀμηχανίαν
 ὡς ἐγὼ, δὲν ἀπεκρίθη και τὸ πρόσωπόν της ἐ-
 γινε κατηφές. Ἐξήτησα τότε νὰ τὴν ἐλύσω πλη-
 σίον μου, νὰ φιλήσω τὴν ὄραιαν χεῖρά της, ἀλλ' ἡ
 δύστηνος κόρη ἀνηγέρθη πλήρης ἀγανακτήσεως, τὸ
 πρόσωπόν της ἐκάλυψε ζωηρὸν ἐρυθρῆμα, και κραυ-
 γὴ ἐξήλθε τοῦ στόθους της, και ῥίπτουσα ἐπ' ἐμέ
 βλέμμα περιφρονητικὸν, ἔφυγε πρὸς τὴν θύραν βρα-
 δέως και ὡς ἄκουσα. Ἀλλ' ὅτε ἠγέρθη και τρέξω
 κατόπιν της, τότε ἡ νέα ἐτράπη εἰς φυγὴν πρὸς
 τὸ μέρος των ἐρειπίων. Ἀλλ' ὅμως τὴν ἠκολού-
 θησα και τὴν συνέλαβον καθ' ἣν στιγμὴν ἤνοιγε
 μίαν θύραν εἰς τὴν ἄκραν ἐνὸς διαδρόμου. Ὄταν
 ἐφευγεν, ἔχασε μίαν τῶν ἐμβάδων της τὴν ὁποῖαν
 λαβὼν, τῆς ἔτεινα νὰ τὴν δώσω. Ἀλλ' αὐτὴ
 παρεξήγησε τὸ κίνημά μου, με ἀπώθησεν. Τὸ ὕφος
 της ὅμως δὲν ἐξέφραζε πλέον ὀργὴν, διεδέχθη ταύ-
 την θλίψιν τις ἄφωνος και ἰκετευτική. Ἠσχύνθη
 ὅτι ὑπῆρξα αἴτιος τῆς λύπης της ταύτης, και ἐνώ
 ἐμελλον νὰ ὀμιλήσω ὅπως ζητήσω συγγνώμην, μ' ἐ-
 πρόλαβεν, ἔθεσεν τὸν δάκτυλον ἐπὶ των χειλέων
 της εἰς σημείον σιωπῆς, και προειδοποιήσεως, εἴ-
 τα ἤνοιξε τὴν θύραν.

Τὴν ἠκολούθησα εἰς τὴν αἴθουσαν εἰς ἣν εἰσήλθε,
 και ἔμεινα πάραυτα ἀκίνητος δισταζών ἐπὶ τοῦ
 κατωφλίου ἐνώπιον τῆς εἰκόνας ἣτις μ' ἐπαρου-
 σίασθη. Παρὰ μίαν τράπεζαν, ἀνὴρ τις ἐκάθητο
 ἐπὶ ἀσκοῦ ἐκ δέρματος αἰγὸς ὑπὸ τὸ ἀνοιγμα τοῦ
 ὀφιοῦ ἐξέβρε μὲλι εἰς τριβλίον ὅπερ πᾶς τις ἐ-

κράτει γονατισμένος πλησίον τοῦ πρὸς τὴν θάλα-
 σαν παραθύρου, πέντε ἄνδρες κατακείμενοι κύκλω
 ἐνὸς σαφροῦ ἔπαιζον τοὺς κύβους. Οἱ ἄνθρωποι οὗ-
 τοι με τοὺς δασεῖς μύστακας των, τὰ ἀπαίσια
 πρόσωπά των ἦσαν φουστανελοφόροι. Εἰς τὴν ζώ-
 νην των ἔλαμπον τὰ πιστόλια, και ἡ μάχαιρα.
 Κατὰ τοῦ τοίχου ἦσαν ἐστηρικμένοι σπάθαι, τρομ-
 βόνια, τουφέκια, και ἀρπαγαὶ ναυτικά, εἰς γωνίαν
 δὲ τινα κατάρτια, ἴσ' ἴα, ἐν πηδάλιον λέμβου, τέ-
 λος πολλαὶ παρφήδες, πλήρεις μέλιτος και τε-
 θιμμένοι ἐπὶ σανίδος περιέμενον ἀναμφιδόλως τὴν
 ἔλευσιν των φοιτητῶν τοῦ ξενοδοχείου.

Ἡ αἰφνιδία εἰσοδός μου, κρατοῦντος τὸ σάνδα-
 λον εἰς τὴν χεῖρα, κατόπιν μίας γυναικὸς δὲν ἐ-
 πέφερε κατὰ τὸ φαινόμενον, κάμμιαν σύγχυσιν.
 Οὐδεὶς ἐκινήθη, και ἔμεινα, ἐν μέσῳ σιωπῆς λίαν
 ὀχληρᾶς, τὸ ἀντικείμενον των ἐταστικῶν βλεμμα-
 των ὄλων των περιεστώτων. Ἡ ἀγνωστὸς μου ἐ-
 κάθισεν ἐπὶ κιβωτίου τινος, καλύπτουσα κατὰ τὸ
 δυνατόν, ὑπὸ τὴν ἐσθητὰ της, τὸν γυμνὸν αὐτῆς
 πῶδα. Τὸ πρόσωπόν της ἀνέλαβε τὴν ἀκίνησίαν τοῦ
 ἀνδριάντος, και ὕφός τι ἐξουσίας ἐδηλώθη εἰς τὸν
 ἦχον τῆς φωνῆς της, ὅταν πρώτη αὐτὴ ἀπέτεινε
 τὸν λόγον πρὸς τὸν καθήμενον ἐπὶ τοῦ ἀσκοῦ
 ἄνθρωπον. Οὗτος ὑπεδέχθη εὐνοϊκῶς τὴν ἐξήγησίν
 της, ὡς ὑπέθεσα, και ἐγὼ ἐκ νέου εὐρέθη ὑπὸ τὰς
 βολὰς των βλεμμάτων, ἅτινα πρὸς στιγμὴν εἶχον
 στραφῆ ἐπὶ τῆς περικαλλοῦς κόρης.

Ὄταν ἐπέστρεψα εἰς τὸ πλοῖον και εὐρέθη ἡ μό-
 νος ἐν ὄρα τῆς ὑπηρεσίας, διενουούμην περὶ τοῦ
 συμβάντος μου. Ὅπως και ἂν ἔκρινα αὐτὸ δὲν ἠδυ-
 νόμηνα νὰ ἐξηγήσω τὸν τρόπον τῆς νέας ταύτης. Ἡ
 λέξις μάλιστα Βασιλική ἐπανεήρξατο εἰς τὴν μνή-
 μην μου. Τὶ νὰ ἐσημαιοῖ ἡ λέξις αὐτὴ. Ἐξήτησα
 τὸν τροφὸν τοῦ πλοίου μας, ὅστις ἐκαυχῆτο
 ὅτι ἐγνώριζεν ὄλας τὰς διαλέκτους τῆς Ἀνατολῆς,
 και με εἶπεν ὅτι ἐσημαιοῖ τὸ δούκιον, ἐπειδὴ τὴν
 ἤκουσε λεγομένην πολλακίς ὑπὸ τινος ἀλιεύς. Τέ-
 λος ὁ πλοῖος ἐφάνη και μ' ἐξήγησεν, ὅτι Βασιλική
 ἦτο τὸ ὄνομα τῆς ἐρωμένης τοῦ Ἀλῆ πασᾶ.

Ἀλλ' οὐτε ἡ ἐξήγησις αὐτὴ μ' ἐδίδακε τι ἄμα
 ἠδυνήθηνα νὰ ἐξέλθω, ἔτρεξα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον,
 ἀλλὰ δὲν εὐρον κανένα, ἔκραξα, περιέτρεξα τὰ ἐ-
 ρείπια, τὴν στοάν, τὰ δωματία, τὸ οἶκημα ἦτο κε-
 νόν. Τὰς ἀκολούθους ἡμέρας ἡ αὐτὴ σιωπὴ, οὐδεὶς
 των ξενοδόχων ἐφάνη, και ἐφθασα ν' ἀμφιδόλω
 και ἐγὼ αὐτὸς περὶ τοῦ δράματός μου.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ, ἡ Φλερδεὺς, τῆς ὁποίας ἡ
 εἰς Νάξον ἀποστολὴ ἐλπίσεν, ἐπλευσε νὰ συνενωθῇ
 μετὰ τοῦ ναυάρχου εἰς Βρύουλα. Φροντίδες ἄλλαι
 και ἡ ἀγγελία προσεχοῦς ἐκστρατείας εἰς Πελο-
 πόννησον ἀπεδίωξε τὰ ἐνθυμήσεις ταύτας.

B. ΤΣΕΜΕΣ. — ΧΙΟΣ.

Ἐσπέραν τινὰ, ὁ πλοίαρχος τῆς φρεγάτας, ὅστις
 εἶχε μεταβῆ νὰ γευθῇ εἰς τοῦ ναυάρχου, ἀν-
 τήλλαξεν ἐπανερχόμενος λέξεις τινὰς μετὰ τοῦ

υποπλοίαρχου, οὗτος δὲ ἐστράφη πρὸς τὸν ἀξιωμακὸν τῆς ὑπηρεσίας, ὅστις ἐζήτησε τὸν ὀπλοφύλακα. Ἐδόθη διαταγή νὰ ἐτοιμασθῶσι πρὸς νευμαχίαν. Οἱ κτύποι τοῦ τυμπάνου ἤγειρον τοὺς ναύτας. Τὶ ἄρα συνέβαιναν; Ἐλέγετο περὶ ἐπιχειρήσεως τινος αὐθάδους, περὶ τολμήματός τινος τῶν πειρατῶν. Ἐν τάχει διατάχθημεν νὰ προπαρσκευασθῶμεν εἰς ἀπόπλουν. Ἐξεπλευράσαμεν καὶ τὴν ἐπιούσαν ἢ ναὺς προσωρμιζέτο εἰς Τσεσμέν. Ἄμα ἐρρίφθη ἡ ἀγκυρα, εἰς τῶν ἀξιωματικῶν διαταγή νὰ μεταβῆ μὲ ὁδηγίας εἰς Χιον, πρὸς τὸν διοικητὴν. Ἐδόθη ἐντούτοις εἰς τοὺς ἀξιωματικούς ἀδειξ 24 ὥρων ὅπως ἐπισκεφθῶσι τὰ παράλια ἐκεῖνα τῆς μικρᾶς Ἀσίας.

Δὲν ἐβραδύναμεν λοιπὸν νὰ μεταβῶμεν εἰς Τσεσμέν. Ἡ πόλις αὕτη κειμένη ἐπὶ ὑψώματος καὶ ἔχουσα ἀξιόλογον λιμένα, ἀλλ' ἀχρηστον αὐτῆ, εἶναι ἡ μουσουλμανικὴ πόλις κατ' ἐξοχήν. Οὐδὲν ἔχει ἀξιοθέατον, ἀλλ' εὐαρεστεῖ εἰς ἄκρον ἡ ὄψις τῶν ἐργαστηρίων, ἐν οἷς οἱ πωληταὶ κάθηνται ἐπὶ τῆς ψιάθης των βεμβάζοντες καὶ καπίζοντες τὸν καρμυλέν των, ἡ ὄψις τῶν τζαρσιῶν ὅθεν εὐδιά τις μύρου ἀποπνέει, τῆς σειρᾶς τῶν καμήλων, αἵτινες κινουσι μεγαλοπρεπῶς τὸν ἐπιμήκη λαίμον των.

Εἰς τὴν ἄκρον τῆς πεδιάδος, ἧτις κείται πλησίον τοῦ Τσεσμέ, εὗρομεν τὰ ὑψώματα, ἄτινα προεθέμεθα νὰ ἐπισκεφθῶμεν. Ἐν τῇ Ἀνατολῇ πρέπει νὰ λάβη τις ἀπόφασιν τοῦ ν' ἀναβῆχᾶται ἀπαύστως. Τὰ ὄρη περικλείουσι τὰς κόμας καὶ τὰς φυτείας. Ἐκ τῶν ἀκρωρείων βλέπει τις ἀνεμποδίστως ὅ,τι ποθητὸν πάντοτε, τὸν οὐρανὸν, τὴν θάλασσαν, τὰς νήσους. Μετὰ πολύωρον ὁδοπορίαν ἐφθάσαμεν εἰς τι σπήλαιον, ἐπιπροσθούμενον ὑπὸ σωροῦ λίθων λελαξευμένων καὶ μαρμάρων. Καθ' ὅσον ἐδυνήθημεν νὰ ἐννοήσωμεν ἐκ τῶν ἐξηγήσεων τοῦ Ἰουδαίου ὀδηγοῦ μας, ἦτο τοῦτο μνημεῖόν τι, ἀνῆκον εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἢ μάλλον σπήλαιόν τι ἔνθα ἐκρύβη ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, φεύγων τοὺς Ἐρσεσίους, καὶ ὅπου ἀκολούθως ἀνηγέρθη ναός.

Εἰς τὴν ἐπιστροφὴν, ὁ Ἰουδαῖος μᾶς ὠδήγησε διὰ στενοποῦ τραχείας, ἧτις ἔληγε, μετὰ δύσβατον ἀνωφέρειαν, εἰς ὑψώματι ὑπερκείμενον τῆς θαλάσσης. Ὁ ἐλθὼν πρῶτος ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἐξέπεμψε κραυγὴν θαυμασμοῦ. Ἡ Χίος, ἡ πατρίς τοῦ Ὀμήρου, τὸ στόμιον, τὸ διακοπτόμενον ὑπὸ νησιδίων, αἱ κορυφαὶ τοῦ Καραμπουροῦ, ὁ Τζεσμές καὶ αἱ εὐφοροὶ πεδιάδες του, αἱ Σποράδες, αἱ παρτατζαγμέναι πρὸ τῆς Ἀσιάτιδος ἀκτῆς, ἡ Σάμος τοῦ Πυθαγόρου, ἡ Πάτμος τῆς Ἀποκαλύψεως, ἡ Λέρος, ἡ Κάλυμνος, ἡ Κῶ, ἡ πατρίς τοῦ Ἱπποκράτους, καὶ τέλος πρὸς μεσημβρίαν πέραν τῶν χλοερῶν κοιλάδων, τὰς ὁποίας βρέχει ὁ Κἀύστρος, αἱ πεδιάδες τῆς Ἐρέσου καὶ τὰ ἐρείπια τῆς ἐπὶ τῆς ἁμμου ἐγκαταλειμμένα τοιοῦτον θέαμα παρίστατο ἐκ τοῦ ὑψώματος ἐκεῖνου. Πανταχοῦ τῆς Ἀνατολῆς παρίστανται τοιαῦτα θέατα. Ἡ Ἀνατολὴ εἶναι ὁ μόνος τόπος τῆς γῆς ὅστις θέλγει συγχρόνως τὴν ὄρασιν καὶ ἰκανοποιεῖ τὰς ἀκορῆστους ὀ-

μάς πρὸ τὸ ἰδανικόν. Ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης, τῆς τόσο ἤδη ὠραίας, ὁ παρατηρητὴς ἀπαντᾷ εἰς ἕκαστον βῆμα πηγὴν ἀνεξάντλητον ἐνθουσιασμοῦ. Ἐν Ἠλλάδι, ἐν Ἀσίᾳ, ἐν Συρίᾳ, ἐν Παλαιστίνῃ δὲν μένει ἐπὶ πολὺ μόνος. Ἀόρατος τις συνοδὸς βαδίζει παράυτα πλησίον του, καὶ, ὡς ὁ ἀρχιεὶς ῥαψωδὸς, διασπείρει τὴν ὁδὸν διὰ ποιήσεων, δι' ἁσμάτων, ἀποκρίνεται εἰς τὰς ἐρωτήσεις καὶ διηγείται παρά τὴν φιλόξενον τράπεζαν ἀθάνατόν τινα παραδόσιν δόξης ἢ ἄλλου. Οὐδέποτε ἐπίτις, εἰς Ἀνατολὴν, ἢ σύννοια περισπάται ὑπὸ ἐξωτερικῶν ἀντικειμένων, ὑπὸ θορύβου, ὡς εἰς τὴν ἡμετέραν Εὐρώπην.

Ἐπληθύνθημεν εἰς τὸ πλοῖον τὸ μεσονύκτιον. Ἡ μὴν κατακεκοπιχώς, καὶ ἐπειδὴ εἶχεν ὑπηρεσίαν τὴν ἐπιούσαν, ἔσπυσα ν' ἀναπαυθῶ. Ἐν τούτοις ἔμαθα, ὅτι ὁ σταλὶς εἰς Χιον ἀξιωματικὸς εἶχεν ἐπιστρέψει καὶ ὅτι ὁ πλοίαρχος, ἀκούσας τὴν ἔκθεσίν του, διέταξε νὰ ἔχωσιν ἔτοιμον τὴν λέμβον του περὶ τὴν αὐγὴν.

— Καὶ ποῦ ὑπάγει ὁ πλοίαρχος; ἠρώτησεν ὁ τροφοδότης, ὅστις ἐπανελθὼν μετ' ἡμῶν κατήρχετο εἰς τὸ δωμάτιόν του.

— Ἄγνοῶ, ἀπήντησεν ὁ δόκιμος, ὅστις με εἶπε τὴν ἀνωτέρω εἶδησιν.

— Ἐδῶ κἀτι τρέχει, παρετήρησεν ὁ βέλτιστος τροφοδότης. Ἐγὼ δὲ, προτιμῶν τὸν ὕπνον ἀπὸ τὰ εὐφῆ σχόλια τῶν δύο διπλωματῶν, κατεκλίθην ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου. Ἡρχισα ν' ἀποκοιμῶμαι, ὅτε ναύτης τις σείων με.

— Σὰς περιμένει ὁ πλοίαρχος, με λέγει, εἶναι τέσσαρες ἡ ὥρα.

Ἀνέβην εἰς τὸ κατὰστρομα, κρατῶν εἰς δέμα τὰ ἐνδύματά μου.

— Εἴσαι ἀφηνισμένος, με εἶπεν εἰς τὸ οὐς ὁ δόκιμὸς μου, παραχώρησον εἰς ἐμὲ τὴν ἀγγαρείαν σου· εἶναι διεζωδική.

— Καὶ ποῦ ὑπάγομεν.

— Εἰς Χιον· θὰ παιδευθῆς ὡς αὐρίον.

— Μὰ τὸ ναι, ἡ Χίος ἀξίζει τὸν κόπον, κοιμῶμαι εἰς τὸ ὑπαιθρον.

Καὶ ἐπέβην τῆς λέμβου. Οὕτω ζῆ ὁ ναυτικὸς. Ὡς ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ἀπέκτησεν τὰς εἴεις τῆς καμήλου. Ὁ ναυσιπόρος, πλανώμενος ἐν μέσῳ τῶν ἐρημιῶν τοῦ ὠκεανοῦ· ὅπου αἱ ἡμέραι τῆς χαρᾶς εἶναι τόσο σπάνια, ἅμα ἀπαντήτη πηγὴν εὐχαριστήσεως, πίνει κατακόρυος. Βραδύτερον εἰς ὥρας μελαγχολικὰς, θέλει ἀνοίξει τοὺς θησαυροὺς τῶν τρυφερῶν ἰδεῶν, τῶν εδωρῆστων συγκινήσεων τὰς ὁποίας ταμιάει εἰς τὴν καρδίαν του. Τίς δὲν παρετήρησε τὰ σκεπτικὰ ταῦτα πρόσωπα τὰ ἐπὶ τῶν πλοίων; Εἶναι ὁ ἀναπαυόμενος νύκτις, ὅστις συλλέγεται εἰς ἑαυτὸν καὶ ἐνθυμεῖται.

Ἀνήχθημεν καὶ μετὰ τρεῖς ὥρας, ἡ λέμβος μας εἰσέπλεεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Χίου. Ὁ Πρόξενος τῆς Γαλλίας μᾶς ἐδέχθη εἰς τὴν ἀποβάθραν. Ὁ πλοίαρχος μὲ ὑποχρέωσε νὰ τὸν συνοδεύσω καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν τροφοδότην, ὅστις φύσει περίεργος,

εὔρε πρόφασιν ἀγοράς τινος ὅπως μᾶς συνοδεύσῃ, καὶ δεικνύων αὐτῷ τὴν προκουμαίαν, πλήθουσαν ἐμπόρων,

— Πράξατε κατ' ἀρέσκειν, τῷ λέγει, καὶ καλὴν ἐπιτυχίαν, εἴθε ἐλεύθερος μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου.

Ὁ πτωχὸς τροφοδότης ἐρυθρὸς, ὡς ὁ ἀστακὸς, ἐχειρέτησε ἐν σιωπῇ, ἔδηξε τὰ χεῖλη του, καὶ πλησιάζας πωλητὴν τινα, ἐφάνη ἀσχολούμενος ὅπως εἰς τὰς ἀγοράς του. Μετ' οὐ πολὺ τὸν εἶδον μακρυνόμενον, εἶτα ἀκολουθούντα ἡμᾶς μακρόθεν. Ὁ πρόξενος μᾶς ὠδήγησεν εἰς τοῦ Πασᾶ. Ἀνέβημεν τὰς πεπαλαιωμένας βαθμιδας στοᾶς τινος, ὅθεν εἰσῆχθημεν εἰς τὸ Διβάριον, οὗ ὁ ἐξώστης προσέχεν ἐπὶ τοῦ λιμένος. Ὁ πασᾶς ἠγέρθη ἐπὶ τῶν μαξιλαρίων του, ὑποδεχόμενος ἡμᾶς, ἦτο νεανίας τις ἔχων γλυκεῖαν καὶ παιδιώδη τὴν φυσιογνωμίαν, μόλις διεφαίνοντο οἱ μύστακός του, αἱ μεμετρημέναι κινήσεις του, οἱ βραχείς λόγοι του ἐμιμούντο τὴν γαλήνην τοῦ γήρατος. Σύμβουλοι λευκογύνιοι, εἰς καιτίπης, φέρων εἰς τὴν ζώνην του τὸ ἀργυροῦν μελανοδοχεῖόν του, ἴσταντο ὄρθιοι. Ἐκαθήσαμεν ἐπὶ τοῦ σοφᾶ. Μᾶς προσεφέρθησαν καφές καὶ πίπαι, καὶ ἡ συνδιαλέξις ἤρχισε. Καὶ τοὶ ἄκρω ἐπιθυμῶν ν' ἀκούσω, ἀλλὰ παρεμέρισα, διακρίσεως χάριν, καὶ οἱ θόρυβοι τῆς προκουμαίας, ὁ φλοισβὸς τῶν κυμάτων μ' ἐκώλυον ν' ἀκούσω τι. Περιῆλθεν εἰς τὰς ἀκοάς μου ὄνομα ἀνδρὸς, Δημήτριος, συνεχῶς προφερθὲν, καὶ μ' ἐράνη, ὅτι ἦτο λόγος περὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ Δημητρίου τούτου ἀρπαγείσης ὑπὸ πειρατῶν.

— Ὅχ ὑπάγω εἰς τοῦ Δημητρη, εἶπε τέλος ὁ πλοίαρχος, θὰ με δώσει τὰς πληροφορίας, αἵτινες με χρειάζονται, καὶ ἡ ἐπίσκεψίς μου θέλει τῷ ἀποδείξει πόσον ἀναρχὸς συμπαθεῖ εἰς τὸ δυστύχημά του.

Ὁ πασᾶς ἔκαμε νεύμα συγκαταθέσεως, καὶ προσέθηκε λέξεις τινας, τὰς ὁποίας μετέφρασεν ὁ διερμηνεὺς. « Ἡ κατοικία τοῦ ῥαγια Δημήτρη εἶναι μακρὰν, ἡ ὑψηλότης του θέλει ἰδεῖ εὐχαρίστως » τοὺς φράγκους νὰ κάμουν χρῆσιν τῶν ἵππων του. »

Ὁ πλοίαρχος ἐδέχθη καὶ ὁ καιτίπης, ἐξελθὼν ἐπανήλθε ταχέως καὶ μᾶς εἰδοποίησεν ὅτι οἱ ἵπποι μας ἦσαν ἔτοιμοι. Τρεῖς κέλητες ὑπερήφανοι ἐποδοκτύπουν εἰς τὸ προαίλιον, ἀνέβημεν, καὶ εἰς τῶν φυλάκων τοῦ πασᾶ προηγήθης ἔριππος μᾶς ἔφερε ταχέως ἐκτὸς τῆς πόλεως.

Ἡ ὄψις τῆς νήσου ἐμαρτύρει θλιβερῶς τὴν ἐρημωσιν, ἢν ἰπέστη κατὰ τὸν Ἑλληνικὸν ἀγῶνα. Παντοῦ ἄμπλοιοι, γαῖαι κατερημωμένα, περιπτέρα κατεστρεμμένα ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἢ τῆς ἀξίνης. Κατὰ τὴν ὁδὸν, τὰ ἐρείπια διεδέχοντο τὰ ἐρείπια, οἱ περιβόλοι, αἱ φραγαῖ, οἱ τοῖχοι κατέπιπτον. Συστάδες δένδρων, ἐλαϊῶνες ἐκόπησαν μέχρι ῥίζης, δάση ὀλόκληρα ἐπριοίσθησαν εἰς τὸ μέσον τοῦ κορμοῦ. Πανταχοῦθεν τὰ ἔχνη τῶν πυρκαϊῶν, τῆς καταστροφῆς. Καὶ ὄμως, μὲ ὀλην αὐτὴν τὴν τρομερὰν ἀνατροπὴν, ἡ Χίος ἦτο πάντοτε ἀξία τῆς ἐπικλήσεως

τῆς Εὐδαιμόνος, ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ δοθείσης αὐτῇ. Ἡ τρομερὰ αὐτῆς καταστροφὴ δὲν ἐδυνήθη νὰ τῆς ἀφαιρέσῃ τὴν χάριν τοῦ σχήματός της, τὴν ἠδύτητα τῶν περιγραφῶν, τὴν λεπτὴν ἀναλογίαν τῶν κύκλων γραμμῶν, καὶ τὸ φῶς, ὅπερ ἐπικοσμεῖ τὴν ὅλην φυσιογνωμίαν, ὅπως τὸ μειδίωμα τὸ περιαυγάζον ὠραῖον πρόσωπον. Οὕτως εἰς τοὺς εὐτυχεῖς τόπους τῆς Ἀνατολῆς, καὶ αὐτὴ ἡ ἐρημωμένη γῆ ἔχει καλλονὰς ἀφάτους!

Ἄλλως τε, ἡ φύσις ἐπανελάμβανε πανταχοῦ τὰ δικαίωματά της. Ἡ Χίος εἶναι εὐρύχωρὸν τι ὄρος, ὅπερ θεόμενον μακρόθεν, περισταῖ βουρὸν κυκλοτερές, οὐτινος αἱ ἀπορρώγες πέτροι πίπτουσι κρημνάδες ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ. Ἄλλ ὅταν ἰδῆς τὸ ἐνδότερον, ἡ ὄψις μεταβάλλεται· ὁ βραχώδης οὗτος τοῖχος περικλείει εἰς ἐκάστην αὐτοῦ βωγμὴν μίαν· κοιλιάδα, ἐκεῖ δὲ, ὑπὸ τὴν κατερχομένην ἀπὸ τὰ ὄρη σιάν, ἡ ἀνεξάντλητος γονιμότης τῆς γῆς ἐκάλυψεν ἤδη τὰ ἔχνη τῆς μεγάλης καταστροφῆς; τὰ δένδρα, οἱ θάμνοι, αἱ δασωθεῖσαι φυτεῖαι, αἱ νέαι ἄμπλοιοι, τὰ θέρη ἐκάλυπτον πανταχοῦ τὸ εὐτυχές· ἔδαφος· οἱ ῥύακες, οἱ αὐλακες ἔρψον εἰς τὰς πεδιάδας καὶ νεόδητοι οἰκίαι ἀνεφαίνοντο εἰς τὰς καμπὰς τῶν ὁδῶν.

Ἡλαύνομεν ἀπὸ τινων στιγμῶν ἐπὶ ἀτραποῦ ὑπερκείμενης φάραγδος τινος ληγούσης εἰς τὸν αἰγιαλόν, ὅτε ἐφθάσαμεν εἰς κατωφέρειαν ἢ μάλλον εἰς κλίμακα βραχώδη.

— Ἴδου ἡ οἰκία τοῦ Δημητρη, εἶπεν ὁ Πρόξενος.

Καὶ εἶδον τετρακόσια περίπου βήματα κατωτέρω ἕνα κῆπον, μίαν οἰκίαν κοιμῆν κειμένην εἰς τὴν ἀκτὴν ὀρμίσκου τινος. Ἐπόμενοι τῷ Ὁθωμανῷ, ἐφθάσαμεν ἐν τάχει καὶ ἐπεξεύσαμεν ἐν μέσῳ μιᾶς αὐλῆς, πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ Δημητρίου. Ἡ αἰφνιδία ἀφίξις μας ἐπροξένησε μέγιστον θόρυβον. Ὁ Ὁθωμανὸς, ἐπίφοβος τότε εἰς τοὺς ῥαγιαδες, ἡ ἄγνωστος ἡμῶν στολῆ, ὁ πρόξενος οὗ ἡ παρουσία πολλάκις προαγγέλλει τὴν δικαστικὴν ἀνάκρισιν, ἐπτόησαν τοὺς ὑπηρετάς, οἵτινες ἤρχισαν νὰ φέυγωσιν, ἀλλὰ τέλος κατεπείσθησαν νὰ κρατήσωσι τοὺς ἴππους μας.

Γενομένου θορύβου, γηραιὸς τις μοναχὸς ἐνεφανίσθη εἰς τὴν θύραν τοῦ οἴκου πλήρης ἀνησυχίας, μᾶς ἐδέχθη σταυρόνων τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους του, καὶ μᾶς εἰσήξεν εἰς περίπτερον κεκαλυμμένον ἀπὸ ἰάσμου. Ὁ πρόξενος τὸν καθησύχασε, αὐτὰς δὲ ἀπεσύρη ἀφοῦ διέταξε νὰ μᾶς φέρωσι ποτόν, καὶ καπνοσύριγγας.

Μετ' ὀλίγας στιγμὰς ὁ μοναχὸς ἤνοιξε θύραν, ὅθεν ἤρχετο σεβάσμιός τις γέρων, θρηνῶν καὶ κλαίων. Τὰ ἐνδύματά του ἦσαν ἐβρακωμένα, ἐβρακωθὲν ὡς ἄνθρωπος πάρονος. Καὶ τι τοῦ πλοίαρχου προσπαθοῦντος νὰ τὸν ἐμποδίσῃ, ἔπεσεν οὗτος εἰς τοὺς πόδας του, τοὺς ὁποίους ἐφίλησεν, σαρῶνων διὰ τῆς λευκῆς γενειᾶδος του τὴν κόνιν τῶν ὑποδημάτων του. Εἶτα ἀνεγείρων τὸ περιλυπὸν πρόσωπόν του, καὶ τείνων πρὸς τὸν ἀξιωματικὸν τὰς τρεμοῦσας χεῖρας του, δὲν ἐδυνήθη νὰ

προσφέρει ἢ μίαν μόνην λέξιν, τὴν ὁποίαν ἐπανελάμβανε μετ' ἔρωτος, μετ' ἀπελπισίας, πνιγόμενος ὑπὸ τῶν λυγμῶν· *Βασιλική! Βασιλική!*

Ἀκούσας τὸ ὄνομα τοῦτο, ἠσθάνθη ὡς ἡλεκτρικὴν τινα κλόνησιν. Ὁ μοναχὸς ἐπλησίασεν εἰς τὸν Δημήτριον· Ὁρθίος πλησίον τοῦ γέροντος, ἔχων ἐπὶ τὴν φαλακρὰν κεφαλὴν του τὸ μαῦρον καλυμμαχίον του, καὶ τὰς χεῖρας ἐντὸς τῶν χειρῶν τοῦ μακροῦ ῥάσου του, οὐδεμίαν δὲ συγκίνησιν προδίδων ἐπὶ τοῦ κατίσχνου προσώπου του, ἐπροσωποποιεῖ τὴν δυστυχίαν, πρὶςταμένην ἀναίσθητον εἰς τὰς ἀγωνίας τοῦ ἀνθρώπου, ἤκουσα τὴν ἀσθενῆ φωνὴν του ἀποκρινομένην εἰς τὸν πρόξενον.

Διηγῆθη, ὅτι μιᾷ νυκτί, πρὸ δύο μηνῶν, πειραταὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Δημητρίου καὶ ἤρπασαν τὴν θυγατέρα του, τὴν ὠραιότεραν κόρην τῆς Χίου. Μετέβαινε οὗτος εἰς τὸν ναὸν διὰ νὰ ψάλλῃ τὸν ὄρθρον, ὅτε ἀπὸ τοῦ δωματός του εἶδε φεύγοντας τοὺς ἄρπαγας. Αἱ κραυγαὶ του, πυρρόβλημα κατὰ τοῦ πλοιαρίου ἔδωκαν τὴν εἶδησιν ἀμέσως ἔσπευσαν λέμβοι εἰς τὴν θάλασσαν, ἰππεῖς εἰς τὴν παραλίαν πρὸς καταδίωξιν του, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ προφθάσῃσι τοὺς πειρατάς. Ἐγνώσθη ὅτι τὸ πλοιαρίον ἔπλεε πρὸς τὰς Κυκλάδας, ἀλλὰ πῶς νὰ τὸ καταδιώξωσιν; ὁ Δημήτριος ἀνεφέρθη εἰς τὸν Πασᾶ, ὅστις ἐπεκαλέσθη τὴν συνδρομὴν τοῦ διοικητοῦ Σμύρνης· τότε δὲ ὁ Δημήτριος, ὅστις διὰ τοῦ ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἐμπορίου του, εἶχε σχέσεις ἄλλοτε μετὰ τὴν γαλλικὴν μοῖραν ἐπεμψε μνηστῆν τινα εἰς τὸν ναύαρχον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐπεκαλεῖτο ἀπάσας τὰς εὐλογίας τοῦ Ἰψίστου διὰ τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν προστασίαν, τὴν ὁποίαν παρεῖχεν εἰς τοὺς δυστυχεῖς.

(ἀκολουθεῖ)

ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ.

Ἱστορικὴ ἀνέκδοτος.

A.

Ὁ πρίγκηψ Νεοκαστελίου συνεζεύχθη ἐπισήμως, εἰς Βιέννην, ἐν ὀνόματι τοῦ Αὐτοκράτορος, τὴν θυγατέρα Φραγκίσκου τοῦ Β', τὴν ἀρχιδούκισσαν Μαριάν Λουίζαν, καὶ ἐπιστολὴ τῆς βασιλίσσης τῆς Νεαπόλεως, ἣτις ἐδέχθη τὴν ἡγεμονίδα ἐκ τῶν χειρῶν τῆς οἰκογενείας τῆς, τὴν 16 μαρτίου 1810 (ε. ν.) ἀνήγγειλε τῷ Ναπολέοντι, ὅτι περὶ τὰ τέλη τοῦ μηνὸς ἢ νεόνυμφος ἔμελλε ν' ἀφιχθῆ εἰς Σαιν-Κλου.

Ὁ αὐτοκράτωρ διέτριβε τότε εἰς Κομπιέννην. Ἀνυπομόνως ἔχων πρὸς ὅλας ἐκεῖνας τὰς ἀναβολὰς τὰς ὑπὸ τῆς αὐλικῆς ἐθιμοτυπίας νενομισμένας, ἐνέκυπτε, τὴν πρωΐαν τῆς 19 μαρτίου, ἐπὶ γεωγραφικοῦ τινος πίνακος, παρατηρῶν τὸ ἡμεροδρόμιον

(itineraire) τῆς Μαρίας Λουίζης, καὶ ὁ βλέπων αὐτὸν σημειοῦντα τὰ μέρη, ἔνθα ἡ νέα αὐτοκρατορῖσα ἔμελλε νὰ σταθμεύῃ, ἔλεγεν ἂν ὅτι ὁ κραταῖος αὐτοκράτωρ προητοίμαζε τὸ σχέδιον νέας τινος μάχης.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν πλησίον αὐτοῦ ἦν μόνος ὁ μέγας αὐλάρχης Διουρῆκ, ὅστις, ὄρθιος, ἐθεᾶτο τὸν Ναπολέοντα ἀναμετροῦντα τὰς ἀποστάσεις καὶ περιέμενε τὸν λόγον τοῦ αὐτοκράτορος. Τέλος, ὁ Ναπολέων ἐγείρεται καὶ αὐτὸς, καὶ ἀπωθῶν τὸν πίνακα μετὰ κινήματος δυσχαίροντος ἀνδρός.

— Τί νὰ γίνῃ, εἶπεν εἰς τὸν Διουρῆκ, ὑπομονή! δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἴδωμεν τὴν αὐτοκρατορῖσαν πρὶν τῆς 29. Ἄς μὴ λησμονήσωμεν τὸ κεφάλαιον τῶν προσλαλιῶν... Εἶναι καὶ εἰς Γερμανίαν διεξοδικὸν τοῦλάχιστον, ὅσον καὶ εἰς Γαλλίαν. Τὸ γνωρίζομεν τοῦτο ἐκ πείρας, τί λέγεις;

— Ἀληθέστατον, Μεγαλειότατε.

— Ἀλλὰ, μὰ τὸ ναὶ, δύναται τις νὰ ὑποθέσῃ ὅτι εἶμαι ἐρωτευμένος.

Καὶ τοὺς λόγους τούτους λέγων ὁ Ναπολέων ἐμειδίχεν ἐλαφρῶν. Ἀλλ' αἴφνης ἡ μορφή αὐτοῦ ἐσκυθρώπασεν, ὡς νὰ κατέλαβεν αὐτὸν ἀνάμνησίς τις ὀδυνηρά. Ἐμεινεν ἐπὶ μικρὸν σιωπηλὸς, ἔπειτα διέκοψε τὴν σιωπὴν, διὰ τῆς παραδόξου ταύτης ἐρωτήσεως.

— Γνωρίζεις, εἶπεν εἰς τὸν Διουρῆκ, γνωρίζεις ὅτι σὺ εἶσαι εὐτυχέστατος;

Ὁ μέγας αὐλάρχης ἀπέδειξε τὴν ἐκπληξίν του διὰ τῶν χειρονομιῶν καὶ τῶν κινήσεών του.

— Παντάπασι, Μεγαλειότατε, δὲν μεψιμοιρῶ κατὰ τῆς τύχης μου, τῆς θέσεώς μου, ἦτις, χάρις εἰς τὰς εὐεργεσίας τῆς Υ. Μ. . .

— Ἄ! φίλτατε, ὁ λόγος δὲν εἶναι περὶ τούτου, οὔτε περὶ τῆς παρ' ἐμοὶ θέσεώς σου... ὀμιλῶ περὶ προτερήματός τινος, περὶ ἀξίας, τὴν ὁποίαν σοὶ φθονῶ ἤδη, διότι θὰ μ' ἦτον ἀναγκαιοτάτη.

— Εἶναι εἰς τὴν διάθεσίν σου, Μεγαλειότατε, ὅπως ἢ ζωὴ μου ἅπασα.

— Ἄ! φίλε μου, γνωρίζω τὴν πρὸς ἐμὲ ἀφροσύνην σου, ἔχω ἄπειρα δείγματα αὐτῆς, ἀλλὰ τὸ προτέρημά σου, περὶ οὗ λέγω, ἢ εὐτυχία, τὴν ὁποίαν φαίνεσαι ἀγνοῶν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ με χρησιμεύσῃσι.

Εἰς μάτην ὁ Διουρῆκ ἐζήτηε νὰ ἐξηγήσῃ τὸ αἰνιγματὰ τοῦτο, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ ἐφαίνετο τερπόμενος ἐκ τῆς ἀμνηστίας του.

— Ἰδοὺ λοιπὸν τί εἶναι, ἀγαπητὴ φίλε, εἶπεν τέλος εἰς τὸν Μέγαν Αὐλάρχην, σὺ γινώσκεις νὰ γράφῃς, σὺ ἔχεις χαρακτῆρα καθαρὸν καὶ εὐαγάγνωστον. καὶ δύνασαι μάλιστα νὰ διδάξῃς τὴν καλλιγραφίαν... ἀλλ' ἐγὼ; μόνος μου δὲν δύναμαι ν' ἀναγνώσω ὅσα γράψω.

— Πῶς! αὐτὸ εἶναι ὅλο τὸ κακόν; Καὶ ἔχει ἀνάγκη ἢ Μεγαλειότης τῆς νὰ ἠξεύρῃ νὰ γράφῃ; Καὶ δὲν ἔχει γραμματεῖς εἰς οὗς ὑπαγορεύει.

— Πρέπει σήμερον, ἢ τὸ πολὺ, αὔριον νὰ γράψω μίαν ἐπιστολὴν ἰδιόχειρον, . . . καὶ ἰδιόχειρον, ἀκούεις; Κρίνε περὶ τῆς θέσεώς μου σὺ, ὅστις ἠξεύρεις πῶς γράφω, ἢ μᾶλλον πῶς δὲν γράφω.

Τὴν ὅλας ἠρωτικὴν ταύτην ὁμολογίαν μετριοφροσύνης ἢ ταπεινότητος ἀκούσας ὁ Διουρῆκ δὲν ἠδυνήθη νὰ κατακρατήσῃ κινήματι φαιδρότητος. . .

— Ναὶ, φίλτατε, ὑπέλαβεν ὁ Ναπολέων, εἶμαι ἀναγκασμένος νὰ γράψω μόνος μου ἐπιστολὴν πρὸς τὸν πενθερὸν μου.

Τότε λαβὼν ἐπὶ τοῦ γραφείου του ἐπιστολὴν καὶ δεικνύων αὐτὴν εἰς τὸν Διουρῆκ.

— Ὁ Βερτιέ τὸ θέλει, εἶπεν ὁ Ναπολέων.

— Πῶς, Μεγαλειότατε, ἢ θέλησιν τοῦ Βερτιέ . . .

— Εἶναι ἀνωτέρα τῆς ἰδικῆς μου, εἰς τὴν περιστασιν ταύτην. Μοὶ δηλοποιεῖ ὅτι πρέπει ἐξάπαντος νὰ γράψω τὴν ἐπιστολὴν ταύτην διὰ νὰ εὐχαριστήσω τὸν αὐτοκράτορα Φραγκίσκον, ὅτι εὐπροσέθη νὰ με δώσῃ τὴν χεῖρα τῆς θυγατρὸς του. Νομίζω μάλιστα, ὅτι σχεδὸν ἐπισήμως ὑπεσχέθη ἐν ὀνόματί μου . . . καὶ τὴν στιγμὴν ταύτην, ὁ πενθερός μου περιμένει βεβαίως τὴν ἐπιστολὴν τοῦ γαμβροῦ του.

— Συμφωνῶ μετὰ τῆς Υ. Μ. ὅτι ἡ περίστασις εἶναι δύσκολος, ἀλλὰ δὲν βλέπω διατὶ νὰ μὴν καταφύγῃ εἰς τὸν Μενεβᾶλ ἢ ὁποιοῦνδήποτε ἄλλον γραμματέα τῆς . . . Ἄλλως οἱ βασιλεῖς γνωρίζουσιν ἐκ πείρας, ὅτι ἡ Υ. Μ. δὲν ἔχει καιρὸν νὰ γράφῃ ἐπιστολάς. Μέχρι τοῦδε δὲν ἐδυσχέραινον, ὅτι ἐγράφετε εἰς αὐτοὺς διὰ ξένης χειρὸς. Ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας δὲν θέλει φανῆ σήμερον πλέον ἀπειθητικὸς.

— Βεβαίως, τοῦτο δὲν θέλει γίνεαι ἀφορμὴ πολέμου (casus belli), ὡς λέγουσιν οἱ διπλωμάται, ἀλλ' ἐδῶ, σ' ἐπαναλαμβάνω, ἡ περίστασις εἶναι ἔκτακτος, εἶναι ὑπόθεσις φιλοφροσύνης καὶ σχεδὸν ὑποχρέσεως. Τὸ κάτω κάτω, δὲν πρέπει νὰ πράξω καὶ τι διὰ τὸν καλὸν καγαθὸν Φραγκίσκον; Ὅθι γράψω λοιπὸν τὴν ἐπιστολὴν ταύτην . . . ἢ τοῦλάχιστον θὰ προσπαθῆσω νὰ τὴν γράψω.

Ὁ Αὐτοκράτωρ ἐφάνη τρόντι ἀποφασίσας καὶ ἐκάθησε πρὸ τοῦ γραφείου του.

— Τί δυστυχία, εἶπε, νὰ μὴν ἔχω ἐμπρὸς μου προθεσίαν δεκαπέντε ἡμερῶν!

— Καὶ πρὸς τί, Μεγαλειότατε;

— Πρὸς τί; φέρω τὸν καθηγητὴν τῆς καλλιγραφίας τῶν ἀκολουθῶν μου, κλείομαι μετ' αὐτοῦ, καὶ μετὰ τινὰ μαθήματα, θὰ ἐνθυμηθῶ τέλος πάντων, ὅσα ἐδιδάχθην εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ Αἰρακείου . . . Ἀλλὰ σὺ φαίνεσαι ἀπιστῶν.

— Ἀμφιβάλω, Μεγαλειότατε, . . . ἂς με συχωρήσῃ τὸ θάρρος.

— Ἔστω λοιπὸν, θέλω σὲ ἀποδείξει, ὅτι δὲν ἐλησμόνησα παντάπασι τὰ στοιχίωδη μαθήματά μου. Ὅταν ἦμην μαθητῆς, δὲν ἤμην, τὸ ὁμολογῶ, λάμπρῃ καλλιγράφῳ, ἀλλὰ τέλος πάντων ἡ γρα-

φή μου ἀνεγινώσκετο, καὶ πρὸ τινῶν ἀκόμη ἐτῶν, δὲν ἦτο ὅλας διόλου δυσανάγνωστος.

Καὶ εἰπὼν ταῦτα ὁ Ναπολέων ἤρπασε τὸν κάλαμον καὶ βαπτίζων αὐτὸν εἰς τὸ μελανοδοχεῖον, τὸν ἀπέσυρεν ἐμπλεῶν μέλανος.

— Ἄ! ἄ! ἄρχων μέγα αὐλάρχη, εἶπεν ἐρωτευόμενος, πρὸς τὸν Διουρῆκ, δὲν με νομίζεις ἱκανὸν νὰ γράψω καθαρὰ ὀλίγας σειράς! θὰ σὲ ἀποδείξω ἀμέσως τὸ ἐναντίον.

Ὁ Αὐτοκράτωρ δὲν παρετήρησεν, ὅτι τὸ μέλαν ἐμαύρισε τοὺς ἄκρους δακτύλους του, καὶ λαμβάνων μέγα τι φύλλον χάρτου, ἤρχισε νὰ χαράτῃ ἐπ' αὐτοῦ γραμμὰς, ἀλλὰ βραδέως καὶ προθέμενος σπουδαίως νὰ διαψεύσῃ θριαμβευτικῶς τὸν σκεπτισμὸν τοῦ Διουρῆκ.

Ὁ μέγας αὐλάρχης τῶν Ἀνακτόρων ἔκυψεν ἐπὶ τοῦ γραφείου, ὅπως κρίνῃ περὶ τῆς ἐργασίας τοῦ αὐτοκράτορος, ὁ δὲ ἐξηκολούθει αὐτὴν μετὰ τῆς προσοχῆς τοῦ μαθητοῦ, ὅστις φοβεῖται τὴν ράβδον τοῦ διδασκάλου του.

Μετὰ δέκα λεπτά, καὶ ὅτε ἐπλήρωσε τὴν σελίδα ἀπὸ μέλαν καὶ θεοχάρακτα, ἐπέστη, καὶ στρεφόμενος πρὸς τὸν Διουρῆκ,

— Μὰ τὴν πίστιν μου, φίλτατε, ἀρχίζω νὰ πιστεύω, ὅτι ἔχεις δίκαιον· ἀλλὰ καὶ ἡ γραφίς αὐτὴ εἶναι ἀχρεῖα, ὡς νὰ τὴν ἔβαλαν ἐπίτηδες αὐτοῦ, διὰ νὰ με δαιμονίσουν, καὶ νὰ δώσουν εἰς σὲ τὴν νίκην.

Καὶ ρίπτων τὴν γραφίδα ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ ἐγειρόμενος,

— Πρέπει μολαταῦτα, ἐκραύγασε, νὰ γράψω αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν! Χάρις τῷ Θεῷ, δὲν χρειάζεται νὰ ἦναι σχοινοτενής! τί θὰ εἴπῃ ὅμως ἢ ἔλλειψις ἀσκήσεως . . .

— Ἀλλὰ, μεγαλειότατε, δὲν πρέπει νὰ ὀλιγοψυχῆτε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Δὲν ἦτο δυνατόν μετὰ τὴν πρώτην δοκιμὴν νὰ ἐπιτύχετε, ἐπαναλάβετε καὶ πάλιν τὴν ἐργασίαν καὶ θέλετε τὸ κατορθώσαι ἐπὶ τέλους.

— Δηλαδὴ χρεωστῶ νὰ καταστῆξω δέκα ἀκόμη φύλλα χαρτίου ὡς αὐτό. Εὐκόλον νὰ τὸ λέγῃς, ἀλλ' ἤθελον νὰ σ' ἐβλεπα εἰς τὴν θέσιν μου, Κύριε μέγα αὐλάρχη τῶν ἀνακτόρων.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην, τὰ ὄμματα τοῦ Ναπολέοντος προσηλώθησαν ἐπὶ τοῦ τοιχοκρεμοῦς ὠρολογίου

— Εἶναι δύο ἡ ὥρα! εἶπε, τόσον ὀλίγορα ἐλησμόνησα ὅτι σήμερον θὰ κυνηγήσω εἰς τὸ δάσος εἶναι ὅλα ἕτοιμα καὶ με περιμένουν . . . Ἄγωμεν, κύριε μέγα Αὐλάρχη, καὶ ἂς ἀφήσωμεν τώρα τὸ γράψιμον καὶ τὸν φίλτατον πενθερὸν . . . διότι αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην νὰ δώσω ὀλίγην κίνησιν εἰς τὴν χεῖρά μου.

Τότε δὲ μόνον παρετήρησεν ὅτι οἱ δακτύλοι του εἶχον καταμελανωθῆ, τοῦτο δὲ τὸν δυσπρόσπησε, διότι ὡς γνωστὸν ὁ Ναπολέων περιεποιεῖτο ἰδιαζόντως τὰς ὠραίας χεῖράς του, καὶ διετήρει αὐτὰς ἐν ἀναλλοιώτῳ λευκότητι. Ἐλαβε τὸ μανδύλιον

— ὅπως ἐπανορθώσῃ τὰς τοῦ αὐθαδέου καλάμου ὀβρις, ἀλλά, φεῦ! τὸ μέλαν ἀντέστη εἰς τὴν τριβῆν.

Παρητήθη λοιπὸν τὸ ἔργον καὶ ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Διουρῶκ, ὁ Ναπολέων κατέβη εἰς τὴν μεγάλην αὐλὴν τοῦ πύργου καὶ ἵππευσεν. Πάντες παρετήρησαν τὸ ἔμφροντι ἦθος τοῦ αυτοκράτορος. Τὸ σύνοφρον αὐτοῦ δὲν ἐξέλιπεν οὐδ' ἄπαξ καὶ ἐνώπιον αὐτῶν τῶν κυριῶν αἰτινες ἐποχούμενοι συνώδευον τὴν θήραν. Διέταξεν ὥστε ὁ μέγας αὐλάρχης νὰ παρῖπυρῃ διηνεκῶς πλίσσιον του καὶ τῷ ἀπέπεινε πολλάκις τὸν λόγον, ἀλλὰ ταπεινῆ τῆ φωνῇ, ὡς νὰ ἐφοβεῖτο μὴ τὸν ἀκούσῃ τις.

Τοῦτο ἐνεποίησε μέγαν θόρυβον μεταξὺ τῆς συνουσίας καὶ πάντες ἐζήτουν νὰ μαντεύσῃσι τὸ αἴτιον τῆς τοῦ αυτοκράτορος κατηφείας ταύτης. Ἐνῶ δὲ ἕκαστος ἐπλαττε τὰς εἰκασίας του, ὁ Ναπολέων πυροβολήσας τετρακίς ἢ πεντάκις ἀσκοπῶς σχεδὸν ὅπως μὴ φανῇ πάντῃ ἀδιάφορος ἢ ξένος εἰς κυνήγιον, εἰς ὃ προσεκάλεσε τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν κυριωτέρων δυνάμεων τῆς Εὐρώπης, ἀπεχώρησεν ἑνωρὶς εἰς τὰ οἰκίματά του, εἰπὼν εἰς τὸν Διουρῶκ μετὰ μειδιάματος,

— Ἰπάγω νὰ ἐργασθῶ.

Καὶ ὁ μὲν αυτοκράτωρ ἀπεσύρθη, ὁ δὲ Διουρῶκ ἀνελήθη καὶ αὐτὸς τάχιστα, ἰν' ἀποφύγῃ τὰς ἐρωτήσεις, τὰς ὁποίας ἀφεύκτως ἐμελλον νὰ τῷ ἀποτεινῶσιν ὅλοι περι τῆς κατηφείας ἐκείνης τοῦ αυτοκράτορος.

Τὸ μεσονύκτιον ἐβλέπετο εἰσέτι φῶς εἰς τὸ σπουδαστήριον τοῦ Ναπολέοντος.

Β΄.

Τὴν ἐπιούσαν, τῇ ἐβδόμῃ ὥρᾳ τῆς πρωίας, ὁ Κ. Μενεβάλ, εἰς τῶν γραμματέων τοῦ Ἀνακτοβουλείου, μετέβαινεν εἰς τὸ συνεχῆ τῷ σπουδαστηρίῳ τοῦ αυτοκράτορος δωματίον. Ἐκεῖ εἰργάζοντο οἱ γραμματεῖς, ὅτινες ἐχρεώσθον νὰ ἦναι διηνεκῶς ὑπὸ τῆν χεῖρα, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ αυτοκράτορος.

Ἐνῶ δὲ ἦν πρὸ τῆς θύρας τοῦ γραφείου του ἤκουσε νὰ τὸν κράζωσιν ἐπανειλημένως, καὶ στραφεὶς εἶδε θεράποντά τινα.

— Τί θέλεις, Φιρμίνε; τὸν ἐρώτησεν ὁ γραμματεὺς.

— Στ! στ! Κύριε, ἡ Α. Μ. ἐργάζεται ἤδη.

— Ἢδῆ! πῶς! τὸσον πρῶτ! . . .

Ὁ Κ. Μενεβάλ ἠπόρει ἐπὶ τῇ τοσοῦτον πρῶτῃ παρουσίᾳ τοῦ αυτοκράτορος εἰς τὸ γραφεῖον αὐτοῦ.

— Καὶ εἶσαι βέβαιος;

— Βεβαιότατος, Κύριε, διότι ἐγὼ ἄναψα τὴν θερμάστραν. . .

— Τότε ἔχεις δίκαιον, ἄναψε λοιπὸν κ' ἐδῶ ὀλίγην φωτειάν διότι εἶναι ψύχος.

— Ὅρισμός σας, Κύριε, ἀλλὰ χρεωστῶ νὰ σας ἀναγγείλω, ὅτι ἡ Α. Μ. εἶχεν ἔλθει καὶ εἰς τὸ γραφεῖόν σας καὶ ἔμεινε μάλιστα περὶ τὴν μίαν ὥραν. . .

— Πῶς λοιπὸν; ἡ Μεγαλειότης του ἐξύπνησε πρὶν νὰ ξημερώσῃ;

— Πρὸ τῶν ἔξ, καὶ ἀκόμη προτῆτερα, ὑποθέτω.

— Καὶ δὲν μ' ἐζήτησε;

— Ὁχι, κύριε, ἀπόρησα κ' ἐγώ.

— Ἐφαίνετο δυσαρεστημένος.

— Ὁχι τὸσον, καὶ μ' ἐξέπληξε καὶ τοῦτο.

— ἔχει καλῶς, εἶπεν, ἄναψε τώρα φωτιάν, καὶ πρὸ πάντων μὴ θορύβει.

Ὁ Κ. Μενεβάλ, εἰσῆξε τότε μετ' ἄκρας προσοχῆς τὸ κλειδίον εἰς τὴν θύραν τοῦ δωματίου, καὶ εἰσεσπρόμος παρετήρησε μετ' ἐκπλήξεως, ὅτι τὰ ἐπὶ τοῦ γραφείου του τεθειμένα ἔγγραφα ἦσαν ἄνω κάτω· φύλλα τινὰ μάλιστα ἦσαν ἐβριθύμενα ἐπὶ τοῦ δαπέδου· τὰ συνήθρισε καὶ εἶδεν ἐπ' αὐτῶν λέξεις κεχαραγμένας ἀτάκτως καὶ ἀφ' ὅλα τὰ μέρη.

— Φαίνεται, εἶπεν, ὅτι ἡ Α. Μ. διεσκέδαξε μελανόντων τὸν χάρτην διὰ νὰ μὲ περιμένη. . . θὰ ἦναι θυμωμένος, ἀλλ' ἐδυνάμην νὰ προϊδῶ ὅτι θὰ ἐξυπνήσῃ τὸσον πρῶτ; ἄλλως τε, διατι δὲν μ' ἐκράζεν ὡς συνήθιζει πάντοτε;

Ἐνῶ δὲ ὁ Φορμίνος ἀνῆπτε τὸ πῦρ, ὁ Κ. Μενεβάλ κατεγίνετο εἰς τὸ νὰ τακτοποιήσῃ τὰ ἔγγραφα του, καὶ μεταξὺ παρετήρησε θαυμάζων ἐπὶ τῶν τριῶν ἢ τεσσάρων φύλλων, ἐφ' ὧν ἔγραψεν ὁ Ναπολέων τὰς τρεῖς ταύτας λέξεις, *Κύριε πενθερέ μου*. Τοῦτο ἦτο εἰσέτι αἰνίγμα διὰ τὸν ἐξ ἀπορρήτων, οὐδεὶς δὲ ὑπόπτειν ἐν τίνι σκοπῷ ἐπανελήθησαν τασάκις αἱ τρεῖς αὐταὶ λέξεις.

Αἰφνης φωνή τις ἠκούσθη εἰς τὸ συνεχῆς δωματίον.

— Μενεβάλ, εἶσαι σύ; ἐφώνει ὁ αυτοκράτωρ.

— Μάλιστα, Μεγαλειότατε.

Καὶ ἠτοιμάζετο νὰ μεταβῇ εἰς τὸ δωματίον τοῦ αυτοκράτορος, ὅτε ἡ Α. Μ. ἐνδεδυμένος τὸν κοιτῶνίτην του, καὶ φορῶν ἐμβάδας, ἤνοιξε τὴν θύραν καὶ εἰσῆλθε κρατῶν τῇ μιᾷ χεὶρὶ κάλαμον, τῇ δὲ ἑτέρᾳ μέγα φύλλον χάρτου.

— Ἄ! ἄ! ἤλθε τέλος, κύριε ὀκνηρῆ, εἶπε μειδιῶν ὁ Ναπολέων, κοιμᾶσαι ἐνῶ ἐγὼ ἐργάζομαι.

— Μεγαλειότατε, κατεκλίθη χθὲς πολλὰ ζώρας διὰ νὰ τελειώσω ὡς μὲ διετάξετε. . .

— Καλὰ, καλὰ! ἀπεκρίθη ὁ αυτοκράτωρ διακόπτων βιαίως τὸν γραμματέα· γνωρίζω τί θὰ μὲ εἰπῆς. . . ἀλλ' ἄς ἀφήσωμεν αὐτὰ, σήμερον πρόκειται περὶ ὑποθέσεως, ἄλλως πως σπουδαίας.

Καὶ εἰπὼν ταῦτα ὁ αυτοκράτωρ κατέθεσε τὸν κάλαμον καὶ τὸ χαρτίον ἐπὶ τοῦ γραφείου, καὶ ἐξάγων ἐκ τοῦ κόλπου του τὴν γιγαντιαίαν ταβakoθήκην του, ἐβρόφησεν ἱκανὴν δόσιν ταβάκου, κ' ἐπειτα, ἀρχίσας νὰ θαῖνῃ μεγάλα εἰς τὸ δωματίον ὡς συνείθιζε νὰ πράττῃ ὁσάκις εἶχε νὰ ὑπαγορεύσῃ τι εἰς τὸν γραμματέα του,

— Κάθησον, Μενεβάλ, εἶπε, κάθησον.

Ὁ γραμματεὺς ἐκάθησε.

— Ὄταν εἰσῆλθες, ἐπανελάβε λέγων ὁ αυτοκράτωρ, εὐρες ἀταξίαν τινὰ εἰς τὰ ἔγγραφα σου;

— Μάλιστα, Μεγαλειότατε.

— Ἰπὸ πτεύθης ὅτι εἶχα εἰσελθεῖ ἐγὼ, καὶ εὐρὼν φύλλα τινὰ χαρτίου μελανωμένα ἐγνωρίσας τὸ γράψιμόν μου;

— Ναί, Μεγαλειότατε.

— Ἄκουσε λοιπὸν, φίλτατε, ἐγυμνάσθη χθὲς τὸ ἔσπερας. . . καὶ σήμερον τὸ πρῶτ ἀκόμη! διὰ νὰ συνείθισω νὰ γράφω. . . διότι ἀπέμαθην ἡ χεὶρ μου. Φρονῶ μολταῦτα ὅτι ἔκαμα πρόσοδον τινὰ. . . καὶ, ἰδὲ τὸ σχέδιον τοῦτο γράμματος, τὸ ὅποιον ἔγραψα. . . κατέβαλλον μιᾷ ὥρᾳ προσπάθειαν καὶ προσοχὴν. . . εἶπέ μοι ἐλευθέρως, νομίζεις ὅτι ἐξαιρουμένων τῶν στιγμῶν, τῶν ὑποστιμῶν, τῶν τόνων κλπ., τὰ ὁποῖα δύνασαι νὰ προσθέσῃς, θέλω κατορθῶσαι νὰ κάμω ὅπωςοῦν εὐανάγνωστον ἀντίγραφον τοῦ σχεδίου τούτου;

Ὁ Ναπολέων ἔθεσε τὸ σχέδιον ὑπ' ὄψιν τοῦ Μενεβάλ, ὅστις παρετήρησεν αὐτὸ μετὰ προσοχῆς.

— Μάλιστα, Μεγαλειότατε, ἡ πρόοδος εἶναι καταρκαγεστάτη, καὶ ἂν ἡ Α. Μ. εἶχε τὸν καιρὸν καὶ τὴν ὑπομονὴν. . .

— Νὰ μελανώσω καὶ ἄλλο φύλλον χαρτίου, θὰ ἔγραφα καλῆτερα, αἱ! Ἄλλ' ἄρκει τὸσον, παραιτοῦμαι τὴν μαθητείαν· τώρα πρόκειται ν' ἀντιγράψω τὴν ἐπιστολὴν ταύτην.

— Ἀλλὰ, ἡ Μεγαλειότης της ἄς μὲ συγχωρήσῃ μίαν παρατήρησιν. . .

— Λέγε, ἀγαπητῆ, λέγε.

— Ἡ Α. Μ. δὲν ἔχει τυχόν πλέον ἀνάγκην ἐμοῦ;

— Τί; ἄ, ἄ, σ' ἐννοῶ. . .

Καὶ ὁ αυτοκράτωρ ἤρχισε νὰ γελοῖ, καὶ σχεδὸν νὰ καγχάζῃ ἐπανεῦρεν ὄλην τὴν διάθεσίν του.

— Ἄ! νομίζεις, φίλτατε Μενεβάλ, ὅτι σκοπεῖω νὰ σὲ ἀπαλλάξω τῆς ὑπηρεσίας, καὶ ὅτι εἰς τὸ ἔξῃς δὲν θὰ ἔχω ἀνάγκην γραμματέως; Θεὸς φυλάξοι! οὐδέποτε, ἐκτουαντίου, ἡ ὑπηρεσία σου μ' ἠτοχρησιμωτέρα· ἀλλ' ἐπειδὴ ἀνέγνωσας τὸ σχέδιον τῆς ἐπιστολῆς· εἶδες πρὸς τίνα ἀποτείνεται.

Πρόκειται περὶ εἶδους τίνος στοιχήματος. Λέγεται εἰς τινὰς αὐλάς, ὅτι δὲν γνωρίζω νὰ γράφω. . . καὶ θέλω νὰ ψεύσω τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον. . . τέλος, πρέπει νὰ γράψω ἐπιστολὴν ἀυτόγραφον εἰς τὸν πενθερόν μου. . . τὴν περιμένει. . . θὰ ἦναι ἡ πρώτη. . . καὶ βεβαίως ἡ τελευταία. Ἐλα, φίλτατε Μενεβάλ, παραχώρησέ με τὴν θέσιν σου, διὰ νὰ γράψω ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν σου γίνου ὁ Μέντωρ μου, ἢ ὁ καθηγηγῆτός μου. . . ὀδήγησόν ἐν ἐνὶ τὸν πρωτόπειρον κάλαμόν μου, καὶ ἔσο βέβαιος περὶ τῆς ὑπακοῆς μου. Ἀλλὰ πρότερον ἀνάγκη νὰ μὲ διορθώσῃς γραφίδας τινὰς, ὥστε νὰ δυνηθῶ νὰ ἐκλέξω.

Ὁ Κ. Μενεβάλ λαθὼν ἀμέσως, ἐδοκίμασε πέντε ἢ ἕξ γραφίδας καὶ παρουσιάζων μίαν αὐτῶν εἰς τὸν αυτοκράτωρα,

— Νομίζω, Μεγαλειότατε, εἶπεν, ὅτι αὐτὴ θὰ σὰς κάμει.

(Ἐντέρ. Τόμ. ΣΤ'. φυλ. 46)

Ὁ αυτοκράτωρ ἐκάθησε τότε εἰς τὴν θέσιν τοῦ γραμματέως, προσήρασεν ἐνώπιόν του ἐν φύλλον χαρτίου, ἀπεμύσσατο, ἔλαβε καὶ αὖθις μίαν δόσιν ταβάκου, εἶτα, ἀρπάζων τὸν κάλαμον, ἠτοιμάζετο νὰ γράψῃ τὰς ἔξῃς λέξεις: *Κύριε πενθερέ μου*, σχεδὸν ἐν κεφαλίδι τῆς σελίδος.

Ὁ Μενεβάλ ἐκράτησε τὴν χεῖρά του.

— Μεγαλειότατε, αἱ λέξεις αὐταὶ πρέπει νὰ γραφῶσι πλέον κάτω.

— Ἄ! ἔχεις δίκαιον.

— Ἀλλὰ μὴ λησμονήσῃς ἡ Μεγαλειότης της, ὅτι τὸ σχέδιον εἶναι γραμμένον με πολλὴν ψιλαγραμμίαν.

— Καλὰ, ἀλλὰ γράψε με παρακαλῶ, τινὰ γράμματα διὰ νὰ ὀδηγηθῶ ὡς πρὸς τὸ μέγεθος των.

Ὁ Κ. Μενεβάλ ὑπῆκουσεν. Ὁ δὲ Ναπολέων ἤρχισε τὴν ἐργασίαν ἐκείνην τὴν τὸσον δύσκολον, σταματῶν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, ὅπως ἐξαποστήσῃ καὶ συμβουλευθῇ τὸν γραμματέα περὶ τοῦ ἔργου του. Ἐχρημάσθη μίαν σχεδὸν ὥραν ὥστε νὰ γράψῃ τὰς πέντε ἢ ἕξ σειράς, ἐξ ὧν συνέκειτο ἡ ἐπιστολή. . .

Ὅτε ὁ Ναπολέων ἔθεσεν εἰς τὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς τὴν ὑπογραφήν του, ἠγέρθη καὶ δίδων τὴν γραφίδα εἰς τὸν Μενεβάλ,

— Ἦλθεν ἡ σειρά σου, φίλτατε, τῷ εἶπε, σὺ πρόσθε, τὰς στιγμάς καὶ διασκεύασον ὅσα στοιχεῖα εἶναι ἐλλειπῆ. Τινὰ τοῦτων χαλαίνουσιν κατὰ διαβόλου· διόρθωσον αὐτὰ, χωρὶς νὰ φανῇ, ὅτι ἀγεμνίχθῃ χεὶρ ξένη. Ἐνθυμοῦ, ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὕτη θὰ ὑπάγῃ εἰς Βιέννην, καὶ ὅτι θὰ τὴν ἀναγνώσων πολλοὶ, τῶν ὁποίων ἡ περιέργεια δὲν μὲ εἶναι κατὰ πάντα εὐμενῆς, μ' ὄλον τὸ συνοικέσιον.

Ὁ Κ. Μενεβάλ ἔκαμε τὰς διορθώσεις ἐπιτυχέστατα, καὶ ὅταν ἐτελειώσεν, ὁ αυτοκράτωρ, λαθὼν τὴν ἐπιστολὴν, τὴν ἀνέγνωσεν ἐπανηλεημένως καὶ

— Μὰ τὸ ναί! ἐκράνυγασε, δὲν ἐφρόνου ποτὲ, ὅτι ἐδυνάμην νὰ γράψω τὸσον καλῶς. . . Ἐπεθύμουν νὰ ἰδῶ τὸ γράψιμον τῶν ἄλλων ἡγεμόνων, ἂν ἦναι καλῆτερον τοῦ ἰδικού μου. . . φέρε με τὸ χαρτοφυλάκιόν μου.

Τοῦ αυτοκράτορος τὸ πρόσωπον ἠκαινοβόλει, ὁ βλέπων αὐτόν, ἤθελεν εἰπεῖ, ὅτι εἶχε κερδήσει μεγάλην τινὰ νίκην.

Ὁ Κ. Μενεβάλ ἔφερε τὸ χαρτοφυλάκιον, τὸ ὅποιον περιεῖχε ἐπιστολάς καὶ γραμματικά ἀυτόγραφα, ἄτινα διάφοροι τῶν τῆς Εὐρώπης μοναρχῶν εἶχον ἀποστείλει εἰς τὸν Πρωτὸν Υπατὸν καὶ τὸν Αυτοκράτορα.

Ὁ Ναπολέων ἤνοιξεν αὐτὸ μόνος του· τὸ πρῶτον ἔγραψεν, τὸ ὅποιον περιῆλθεν εἰς χεῖράς του ἦτο τὸ γράμματιον, ὅπερ διὰ μολυβδογραφίδος ἔγραψεν ὁ αυτοκράτωρ Ἀλέξανδρος, μετὰ τὴν μάχην τοῦ Αὐστραλίτιου. Ὁ ἡγεμὼν οὗτος κινδυνεύων νὰ αἰχμαλωτισθῇ ὑπὸ τῶν Γάλλων, ἔγραψε τὸ γράμματιον τοῦτο ὑπὸ τὸ δένδρον, ἵνα πείσῃ τὸν στρατάρχην Δαβούστ ὅτι ἐκχειρίσθαι Αὐστραλῶν καὶ Γάλλων, εἶχε συμφωνηθῆ μετὰξὺ τοῦ

Αυτοκράτορος τῆς Αὐστρίας καὶ τοῦ Ναπολέοντος. Ἰδὼν τὸ γραμματίον τοῦτο, ὅπερ ἀνεμίμνησκεν εἰς αὐτὸν τὴν προσφυγὴν μονάρχου, ὅστις ἐγένετο φίλος του, ὁ Ναπολέων ἐμειδίασε καὶ περιέτρεξε μετὰ ταχύτητος τὸ γραμματίον.

— Δὲν εἶναι δίκαιον νὰ κρίνωμεν περὶ τῆς γραφῆς τοῦ ἀδελφοῦ μου Ἀλεξάνδρου ἐκ τῶν γραμμῶν τούτων; ἐδιάζετο πολὺ, ὅταν τὰς ἔγραψε καὶ εἶχεν ὑπ' ὄψιν μόνον, τὸ πῶς νὰ ᾖ εὐανάγνωστος.

Ἡ δευτέρη ἐπιστολὴ ἡ ἐξαχθεῖσα ἐκ τοῦ χαρτοφυλακίου ἦτο τοῦ Λουδοβίκου ΙΗ'. προσκλιούντος τὸν Κ. Βονοπάρτην, πρῶτον τότε Ἰπκτον, νὰ μιμηθῆ τὸν Μώγκ καὶ νὰ ἐπαναφέρῃ τοὺς Βουρβόνας εἰς τὸν θρόνον.

— Αὐτὸς, εἶπεν ὁ Ναπολέων, δὲν γράφει κακὰ καίτοι βασιλεὺς... δηλ. καίτοι ἀντιποιοῦμενος, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν... δὲν εἶναι μονάρχης. Ἄς ἰδῶμεν καὶ ἄλλα.

Ἐλάβε καὶ ἐξέτασεν ἀλληλοδιαδόχως τὴν γραφὴν τῶν Βασιλέων τῆς Σαξωνίας, Βυρτεμβεργίας, Δανιμαρκίας καὶ Πρωσίας, καὶ δεικνύων τὰς ἐπιστολάς εἰς τὸν Μενεβάλ.

— Ἐξαιρουμένου τοῦ ἀδελφοῦ μου τῆς Πρωσίας, εἶπε, δὲν βλέπω νὰ ἔχη τις τῶν ἀνταποκριτῶν τούτων τὸ δικαίωμα νὰ χλευάσῃ τὸ γράψιμόν μου. Μόλις δύναμαι νὰ τοὺς ἀναγνώσω.

Τέλος ὁ Ναπολέων ἀπήτησε μίαν ἐπιστολὴν τοῦ αυτοκράτορος τῆς Αὐστρίας.

— Ἄ! ὡς πρὸς αὐτὸν πρέπει ν' ἀναγνωρῶσω τὴν ὑπεροχὴν του... Ἐὰν δὲν ἦτο αυτοκράτωρ, ἢ ἐὰν ἦ εἰμαρμένη τὸν κατεδίκαζε νὰ πάθῃ τὴν τύχην τοῦ Διονυσίου τοῦ Συρακουσίου, δύναται νὰ γενῆ ἄριστος καθηγητὴς τῆς καλλιγραφίας εἰς Κόρινθον... ἢ ἄλλαχού.

Καὶ τὰ σαρκαστικά ταῦτα εἰπὼν, ἐπανέθεσε τὰς ἐπιστολάς εἰς τὸ χαρτοφυλάκιον καὶ ἀναλαμβάνων τὸ αὐτόγραφόν του, τὸ ἀνέγνωσεν ἐκ νέου μετὰ πλείστης προσοχῆς.

— Ἐὰν ὁ πενθερός μου, εἶπε, δὲν μείνῃ εὐχαριστημένος, μὰ τὴν ἀλήθειαν, θὰ ᾖ νὰ δύσκολος ἀνὴρ. Τώρα, φίλτατε, φρόντισον νὰ σταλῆ ἡ ἐπιστολὴ αὕτη σήμερον δι' ἐκτάκτου ταχυδρομίου.

— Μετὰ δύο ὥρας, Μεγαλειότατε, στέλλεται.

— Πολλὰ καλά.

Καὶ ὁ Ναπολέων ἦν ἔτοιμος νὰ ἐξέλθῃ, ἀφοῦ ἔβριψε τελευταῖον βλέμμα ἐπὶ τοῦ ἔργου του, καὶ εἶχεν ἤδη προχωρήσει βήματά τινα πρὸς τὸ γραφεῖόν του, ὅτε ἐστράφη αἰφνης ἐσπυεσμένος καὶ διέταξε τὸν γραμματέα του νὰ καλέσῃ τὸν μέγαν Ἀυτάρχη Διουρόν, ὃν ἐλθόντα εἰρωνεύθη ἐπὶ τινὰ ὥραν, ὡς μὴ πιστεύσαντα, ὅτι ἠδύνατο νὰ γράψῃ ὀλίγας καὶ σειρὰς εὐαναγνώστους, δείξας ἐπὶ τέλους αὐτῷ τὴν ἰδιόχειρον ἐπιστολὴν.

Γ.

Ἡ σύζυγος Φραγκίσκου τοῦ Β' δὲν ἤγαπα τὸν Ναπολέοντα. Εἶχεν ἀντισητῆ, ὅσον ἠδυνήθη, εἰς τὸν

γάμον τῆς ἀρχιδουκίσσης Μαρίας Λουίζης μετὰ τοῦ αυτοκράτορος τῶν Γαλλῶν, καὶ ἀκούσης αὐτῆς ἡ Αὐστριακὴ Ἀριάδνη, κατὰ τὴν ἐκφρασίν τοῦ Κ. Μετερνίχ, παρεδόθη εἰς τὸν Μινώταυρον τῆς Γαλλίας.

Ὅταν ὁ γάμος ἀπερασίσθη, καὶ τοὶ αὐτῆς ἐνίσταμένης καὶ σχεδὸν δυσχεραίνουσης, ἡ αυτοκρατορίσσα ἐφάνη ὑπήκουσα καὶ συγκατανεύουσα νὰ καλέσῃ τὸν Ναπολέοντα γαμβρόν της, ἀλλὰ τότε ἤρχισε κατ' αὐτοῦ ὁ πόλεμος τῶν σκώψεων καὶ τοῦ σατυρισμοῦ, εἰς ἃ ἰδίως παρεδίδοτο ἡ αυτοκράτειρα μετὰ τῶν οἰκειωτέρων αὐλικῶν.

Ὁ Κόμης Μετερνίχ ἦτον ὁ πρῶτος μυστικὸς σύμβουλος τῶν ἀντιπαθειῶν καὶ τῆς μνησικακίας της, εἰ καὶ αὐτὸς οὗτος εἶχε συμβουλεύσει τὸ συνοικέσιον. Ἀλλὰ δὲν εἶχεν ἄλλο τι μέσον εἰς τὸ νὰ τύχῃ τῆς συγγνώμης ἐπὶ τοῦ ἀδικήματος τούτου ἢ μᾶλλον τοῦ ἐγκλήματος, παρὰ τῆς ὑπερηφάνου αυτοκρατορίσσης. Ἄλλ' ἐπὶ τέλους τὴν ἐπεισεν ὅτι, ἐὰν ἔνεκα πολιτικῆς ἐγένετο τὸ συνοικέσιον, διὰ τῆς πολιτικῆς πάλιν ἠδύνατο νὰ διαλυθῆ, καὶ ἔν' ἀποδείξῃ εἰς τὴν σύζυγον Φραγκίσκου τοῦ Β' ὅτι ἦτο διατεθειμένος νὰ δράξῃ τὴν πρῶτην πρὸς δικαιολόγησίν του περίστασιν, τὴν διεσκέδασε διὰ τῶν ἀναμνήσεων τῆς εἰς Παρίσιους πρεσβείας του, τῆς αὐλῆς τοῦ Ναπολέοντος, τοῦ γελοίου τῶν αὐτοσχεδίων του εὐγενῶν καὶ τῶν ἡκιστα ἀριστοκρατικῶν τρόπων τῶν ἀρχόντων, ἐξ ὧν ἐπλήρωσεν αὐτήν.

Ἀπό τινων ἡμερῶν, εἰς Σεμβροῦν περὶ ἄλλου λόγου δὲν ἐγένετο ἢ περὶ τοῦ ταξιδίου τῆς Ἀρχιδουκίσσης μεταβαίνουσης εἰς Παρίσιους, ὅπως ἐνοθῆ μετὰ τοῦ βασιλικῆς συζύγου της. Ἐσχολιάζον ὅλας τὰς λεπτομερείας τοῦ ἡμεροδρομίου τούτου, τὸ ὅποιον ἐμελλον νὰ καταστήσωσι λίαν ἀνυπόφορον τῇ νέᾳ ἡγεμονίδι τὰ συγκαταστήματα, αἱ φιλοφρονήσεις καὶ αἱ ἀγορεύσεις. Πολλοὶ ἐπεθύμουν καὶ ἐδέοντο τοῦ οὐρανοῦ ὅπως λύσῃ τὴν μονοτονίαν τῆς ὁδοιπορίας διὰ τινος συμβάντος, οὐ χρηστά οἰωνίζομένου περὶ τοῦ γάμου τούτου, καὶ νὰ εὐρωσι τὸ ἐνδόξιμον παραλληλισμὸν πρὸς τὸν τῆς δυστυχῆς Μαρίας Ἀντωνίττης, συζύγου Λουδοβίκου τοῦ ΙΓ'.

Ἐν τούτοις ἡ μνηστὴ τοῦ αυτοκράτορος τῶν Γαλλῶν ἔγραφε καθεκάστιν εἰς τὸν πατέρα της ἐπιστολὴν, ἐν ἣ τῷ διηγείτο ὅλα τοῦ ταξιδίου τὰ συμβάντα, καὶ ἐφαίνετο ἀνυπόμονος νὰ φθάσῃ εἰς Κομπιέννην, ὅπου τὴν περιέμενον ὁ Ναπολέων. Δὲν ἀπέδειξεν οὐδεμίαν λύπην χωριζομένη τῆς οἰκογενείας της, καὶ οὐδεμίαν τῶν ἐκφράσεων τῆς ἠδύνατο νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς ἀμφιβολίαν τινὰ περὶ τῶν διαθέσεων της καὶ τῶν κρυφίων λογισμῶν της. Διὸ, ὁ αυτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας ἀνέταττεν ἐκάστοτε τὰς ἐπιστολάς τῆς θυγατρὸς του εἰς τὸν σκεπτικὸν τῆς συζύγου του, ἥτις ἐν τοσούτῳ δὲν ἔπαυσε νὰ τὴν κλαίῃ ὡς τι θυμῶν.

Ὅτε ἡ Μαρία Λουίζα ἔφθασεν εἰς Στρασβούρα-

γον, ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Αὐστρίας Κ. Μετερνίχ εὐρίσκατο εἰς Σεμβροῦν, ὅπου ἦλθεν ἡ εἰδήσις αὕτη, καὶ ἡ αυτοκράτειρα ἐκοινοποίησεν αὐτὴν εἰς τὸν ὑπουργόν.

— Ἡ τάλαινα κόρη, εἶπεν εἰς τὸν Κ. Μετερνίχ, ἐκ θάθους στεναχάσασθ, ἔφθασε τέλος εἰς Γαλλίαν! Πόσον θὰ ἔτρεψε, πατοῦσα τὸν πόδα της ἐπὶ τῆς γῆς ἐκείνης, ἥτις ἐγένετο ὀλεθριωτάτη εἰς τὴν θεῖαν της!

— Ἀληθές, Μεγαλειότατη, ὅτι ἡ ἀνάμνησις εἶναι λυπηρὰ, ἀλλ' εὐτυχῶς ὁ σύζυγός της σεπτῆς θυγατρὸς σας δὲν εἶναι Λουδοβίκος ὁ ΙΓ'.

— Τὸ γνωρίζω, ἀλλὰ θέλ' εἰσθῆ διὰ τοῦτο εὐτυχεστέρα; Ἀμφιβάλλω ὅπως δῆποτε, Κύριε κόμμη, ἐν τι μὲ θλίβει κατὰ καρδία... ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ αυτοκράτορος εἰς τὰ αἰσθητά ἐνὸς στρατιώτου εὐτυχῆς, καὶ τοσαύτη εἶναι ἡ ἀπάτη του, ὥστε ἐλπίζει, ἀναμένει ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν παρὰ τοῦ γαμβροῦ του... ἐπιστολὴν γεγραμμένην ἰδίᾳ αὐτοῦ χειρὶ!

— Δηλαδὴ τῇ χειρὶ ἐνὸς τῶν γραμματέων του.

— Ὄχι, ὄχι, κύριε κόμμη, ἐπιστολὴν καθ' ὅλοκληρίαν αὐτόγραφον.

Ὁ Κ. Μετερνίχ καὶ ἄκων ἐμειδίασε.

— Ἄ! ἡξούρω κάλλιστα, Κυρία, ὅτι ὁ πρίγκηψ τοῦ Νεοκαστελλίου, ὑπεσκέθη τοιοῦτόν τι... ἀλλὰ διὰ τὸν ἄνθρωπον τοῦτον αἱ ὑποσχέσεις δὲν εἶναι πολυδάπανοι, καὶ ἂν ἡ Α. Μ. ὁ αυτοκράτωρ περιμένει ἐπιστολὴν του, θέλει περιμένει χρόνον πολὺν. Ὁ Βονοπάρτης νὰ γράψῃ σειρὰς τινὰς! Ἄ! τῷ εἶναι ἀκατόρθωτον!

— Ὅμως λέγεται ὅτι ἔλαβεν ἀνατροπὴν τινὰ...

— Εἶναι ἀληθές τοῦτο, Κυρία, ἀλλ' οὐδέποτε κατώρθωσε νὰ γράψῃ οὔτε ὀρθῶς οὔτε εὐαναγνώστως, εἶχε πάντοτε ἀποστροφὴν πρὸς τὴν ὀρθογραφίαν. Περιττὸν εἰς χεῖράς μου γραμματίᾳ τινὰ τὰ ὅποια ἔγραψε πρὸ εἰκοσιν ἐτῶν, καὶ δι' ὧν τὴν ὀρθογραφίαν ἤθελεν ἐρυθριάσει καὶ εἰς μαθητῆς. Σήμερον ἐτι χειρότερον. Μόλις δύναται νὰ σημειώσῃ τὸ ὄνομά του... εἶναι ἰερογλυφικά...

— Μὲ καθησυχάζουν τῇ ἀληθείᾳ ὅσα λέγετε, Κ. Κόμμη, καὶ ἐπεθύμουν πολὺ νὰ μὴν ἤρχετο ἡ ἐπιστολὴ αὕτη.

— Δὲν θὰ ἔλθῃ, κυρία, δὲν θὰ ἔλθῃ! ὁ Βερτιε εἶναι ἕνας τρελλός, καὶ θὰ τὴν πάθῃ εἰς τὰς Τουλλερίας.

Ὁ τόνος τῆς βεβαιότητος δι' οὗ ὁ ὑπουργὸς ἔλεγε ταῦτα δὲν ἐφαίνετο πείθων ἐντελῶς τὴν αυτοκρατορίσσαν.

— Γνωρίζω τὸν Βονοπάρτην, προσέθηκεν ὁ ὑπουργός, καὶ ἂν εἶχε τὴν ἰκανότητά νὰ γράψῃ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, πάλιν δὲν θέλει τὴν γράψῃ, διότι περιφρονεῖ πᾶν τὸ πρέπον, καὶ οὔτε τὸν μέλει νὰ ᾖ εὐγενής.

— Λοιπὸν εἶσαι πεπεισμένος, κύριε κόμμη, ὅτι ὁ αυτοκράτωρ δὲν θέλει δυνηθῆ νὰ μοὶ δείξῃ τὸ γράψιμόν τοῦ κυρίου γαμβροῦ του.

— Ὡ! Κυρία, εἶμαι τοσοῦτον πεπεισμένος, ὥστε στοιχηματίζω...

— Τὸ χαρτοφυλάκιόν σας, κύριε κόμμη;
— Τὸ χαρτοφυλάκιόν μου!... Ἄ! εἶναι μεγάλη ἡ θυσία, ἀλλ' ὄχι καὶ ἀρκοῦσα...

— Στοιχηματίζω τὸ κτήμα μου τοῦ Αὐστραλιτίου ὅτι τὸ αὐτόγραφον δὲν θέλει φθάσει.

— Θεωρῶ τὸν λόγον σας σπουδαίως, λεχθέντα, κύριε κόμμη.

Ἡ αυτοκράτειρα ἦτο κατατεθειμένη. Ἐνετρίφα ἐκ προοιμίων εἰς τὴν ἠδονὴν τῆς ἐκδικήσεως, καὶ εἰς τὴν ἀποτυχίαν τοῦ συζύγου της.

— Ἐννοεῖται, κύριε κόμμη, ὅτι τὸ κτήμα σας αὐτὸ εἶναι ἰδικόν μου, προσέθηκεν ὑπερηφάνη ἡ αυτοκράτειρα, ἐὰν...

Ἀλλὰ διεκόπη αἴρνης, ἰδοῦσα τὴν θύραν τῆς αἰθούσης ἀνοιγομένην. Φραγκίσκος ὁ Β' εἰσῆρχετο κρατῶν ἀνὰ χεῖρας μίαν ἐπιστολὴν.

— Νενικήκαμεν! Ἐκραύασε, νενικήκαμεν!

Καὶ τρέχων παρὰ τῇ συζύγῳ του — Ἄ! Ἄ! ἐλέγετο ὅτι ὁ Βονοπάρτης... ὁ αυτοκράτωρ τῶν Γαλλῶν δὲν θέλει μὲ γράψῃ ποτέ... ὅτι ὁ γαμβρός μου δὲν ἐγνωρίζε νὰ γράψῃ!... Ἰδοῦ, κυρία, ἀναγνώσατε...

Ἡ αυτοκράτειρα προσεποιήθη, ὅτι ἀναγνώσκει τὴν ἐπιστολὴν, καὶ ἀποδίδουσα αὐτὴν εἰς τὸν σύζυγόν της, ἔρριψεν ἐπὶ τοῦ πρωθυπουργοῦ βλέμμα εἰκονίζον τὸ πείσμα τῆς ταπεινωθείσης φιλαυτίας.

Ὁ Κ. Μετερνίχ ἔνευε τοὺς ὀφθαλμοὺς κ' ἐφαίνετο το μηχανῶν μεγάλως.

— Μὴ τυχὸν ὁ Κ. Μετερνίχ, εἶπε τῷ συζύγῳ της ἡ αυτοκράτειρα, βεβαιῶν ὅτι εἶπε περὶ τοῦ γαμβροῦ μας, ἐστοιχημάτισε τὴν προῖκα τῆς γυναικὸς του, τὴν κομητεῖαν τοῦ Αὐστραλιτίου;

— Ὡ! ὄχι, κυρία, ἀλλ' εἶμαι πεπεισμένος ὅτι, ἐὰν τὸ ἀπῆτουν, δὲν ἤθελε διαστάσει οὐδὲ στιγμὴν; δὲν εἶναι οὕτω, κύριε κόμμη.

Ὁ Κ. Μετερνίχ ὑπετραύλισεν ἀπάντησίν τινα, βεβαιούσαν τὸν λόγον τοῦ αυτοκράτορος, εἶτα ἡ αυτοκράτειρα ἐπὶ προφάσει τινὶ ἀπεσύρθη ἵνα σκεφθῆ ἐπὶ τῆς παραδόξου διπροσωπίας τοῦ αὐλοκῆλακος ὑπουργοῦ. Ἀλλ' ὅμως δὲν ἀπῆτησε τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ στοιχήματος, καὶ ὁ ὑπουργός, ὅστις μετὰ ταῦτα διετέθη τοσοῦτον ἐχθρικῶς πρὸς τὸν Ναπολέοντα καὶ ὑπηρετήσε τοσοῦτον καλῶς τὸ μῖσος τῆς αυτοκρατορίσσης τῆς Αὐστρίας, διέμεινε κύριος τῆς κομητείας τοῦ Αὐστραλιτίου.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ) Δ.

ΕΝ ΘΥΜΑ

— Ἐκάστη ἐποχὴ ἔχει καὶ τὴν αἰσθητὴν της, καὶ τὰς προτιμήσεις της. Ἄλλοτε μὲν ἠγάπων τὰς αἰσθηματικὰς ἱστορίας, τὰ βουκολικὰ, τὰς τρυφε-

ράς και την συμπάθειαν του ανάγνώστου προσελ-
κουσας μυθιστορίας ήδη δε επιδικούσι παραδδ-
ζους, τερατουργούς και τρομεράς διηγήσεις, δράμα-
τα γέμοντα συμβεβηκότων σκοτεινών και περιπε-
πλεγμένων, ήρώων φοβερών και θαυματουργών, έ-
πίπονος δέ είναι ή σπουδή νέων ήθών, διότι όφεί-
λεις να θέτης πρό σεαυτού πρότυπα θλιβερά αλλά
ό εύσυνείδητος συγγραφέυς δέν πρέπει να όπισθο-
δρομή ένώπιον ουδεμιάς τών απαιτησών της τέ-
χνης του.

— Και έως δια να σπουδάσης τά πρότυπα
ταύτα ήλθες εδώ ;

— Ναι, φίλε μου συγχώρησόν μοι όμως αν έρ-
βίφα αδιαφορίας βλέμματά επί τά εργοστάσιά σου,
τάς άτμοκινήτους μηχανάς σου, τά πλοιά σου έν
αντικείμενον αποβόροφα την προσοχήν μου, και να
εθάσω εις τον άληθή σκοπόν τών παρατηρήσεών
μου έσπυδον.

Όπως έλάλει νέος τις και κομψός μυθιστοριο-
γράφος προς τινά τών αρχαίων του συμμαθητών
ξαναγοντά αυτόν κατά τινά τών ώραιότερων λιμέ-
νων της Γαλλίας. Ο συγγραφέυς ούτος ήδη εγέν
επιχειρήσει δοκιμαία τινά τυχόντα γενικής επιδοκι-
μασίας είχε συγγράψει πολλά βιβλία πάλλοντα
εκ συγκινήσεων, άπροσδοκήτων, σφοδρών αι
ευσαιήτοι και νευρικά ανάγνώστριά του έθελ-
γοντο ακολουθούσαι αυτόν εις την συγκινήτικήν
πορείαν της διανόιας του, και Κύριος οίδε που τας
έφερον ! έξαντλήσας το πνεύμα του εις πλάσματα
φανταστικών χαρακτήρων, ήσθάνθη την ανάγκην
να φέρη επί της σκηνής πρόσωπα άληθή. Αλλά που
ήδύνατο να εύρη πηγην διαφιλότεραν εκτός του πα-
ριόλου εκείνου, ένθα τρισχίλιοι περίπου κατάδικοι
έδιδον δικήν τών εγκλημάτων τών ; Ηόσοι έντε-
λει; τύποι και ιστορίαί ώραιάι έμελλον να παρου-
σιασθώσιν εις την γραφίδα του ! έπρόκειτο να δώση
φωνήν εις τους ήρωας, και καθ' ύπαγόρευσιν αυ-
τών, τρόπον τινά να γράψη. Η άλήθεια έμελλε να
επιλάμψη έν τοις διηγήμασιν αυτού ολόκληρος και
γυμνή, διότι προς τι το ψεύδος, όταν τις εύρίσκει-
ται ύπο το άχθος αιώνιου καταδικής ; — Αί σχέ-
ψεις αύται πρόσείληκον το μειδίαμα εις τά χείλη
του αξιωματικού, άλλ' ουδόλωσ ήζισυ να πολεμήση
της ιδέας ένδόξου μυθιστοριογράφου, και να τον μά-
θη να γνωρίζη την καρδίαν την ανθρώπινήν διότι
έ παύρας κεκτημένος, αυτός και μόνος παρόμοια πα-
θήματα δύναται να δώση ή ναυτικός άρα συγκα-
τατέθη να δηγήση τον φίλον του εις τάς έρευνάς
αυτού, και τον έφερέν εις αίθουσαν τινά έν ή έ-
κρατούντο οι πλέον σκληροτάχηλοι τών κακούρ-
γων.

Μεταξυ τών δεσμιωτών τών έν τη αίθουση ταύ-
τη, ο ούδεσσης μυθιστοριογράφος εξέλεξκε εκεί-
νον, όστις τω έφάνη διαχαχών τον τρομερώτερον
μεταξυ πάντων βίον. Ην δ' ούτος άνήρ ύψηλου μέν
αναστήματος, φυσιογνωμίας δ' εκφραστικότητας.
Πρόδιόλω έδωκε εις ή χαρακτήρες του, και τας
έκφρασεις αυτών ήν άγρία και σκληρά, υπερχαν

ώραιοι πριν τούς μαράνη ή αθλιότης και κακοκά-
θεια δ άνήρ ούτος έφαινετο πεντηκόντουτης περι-
που. Διήλιός και γενναίως ελεήσαντος αυτόν του
ξένου, το μειδίαμα διέστειλε τά χείλη αυτου, ή
εμπιστοσύνη λαφύρας το πρόσωπόν του, και κολα-
κείυεις έφάνη διότι ήν αντικείμενον περιεργείας
τοιαύτης. Τω έζητείτο ή ελικρινής διήγησις-
τών περιστατικών, ών ένεκα βαρεία ήδη άλυστις
εδέσμευε τούς πόδας αυτου. Συνελθόν άρα εις αυ-
τόν, επί στιγμήν έφάνη εις σκέψεις βυθισας το
πνεύμα του, ακολουθως δε, ύψώσας επί τούς οι-
κτιρμονας άκροατάς του βλέμμα μεσοτον μελαγχο-
λίας, ήρεκε διηγούμενος τά δε.

« Εγώ, όν βλέπετε και άκούετε κομψός και
τερατουργός εθεωρήθη ποτέ και έλαμψα έν
τω παρισινώ κόσμω. Είσακ νεώτατος, ώστε
δέν με έφθασες έν τη κοινωνία όντα, αλλά και το
πρόσωπόν μου επί τοσοούτον ήλλοιωθη, ώστε ουδ'
αυτοί οι σύγχρονοί μου να με αναγνωρίσωσι δύναν-
ται. Εύτυχής δέ ελογίσθην δια το πρόωρον τουτο
γηρας, διότι, από δεκαετία ήδη άφ' ότου ειμί έν-
ταύθα, πολλάκις ειδον έλθόντας περιηγητάς, έταί-
ρους ποτέ και κοινωνούς τών ήθωνών μου, διαβάν-
τας ένώπιόν μου, όμιλήσαντάς μοι μάλιστα, χω-
ρίς ή έλαχίστην άνάμνησιν να έγερθη έν τω πνεύ-
ματι αυτών, και τουτο, ένεκα τών προώρων χαρά-
γθεισών εις το μέτωπόν μου βυτίδων. Αμφιβάλεις
ότι όδεις το τριχόστον έντός άνω της ηλικίας μου;
Αλλ' ιδού πως μετ' άβυστά ο βίος έν έν τω ήδη
τουτω διαγόμεν, και όστις σκληρότερος έστι απο-
βαίνει εις τον μηδάλως καταστάνα άξίον της τι-
μωρίας αυτου.

Και δέν αξιω μέν να είπω δια τουτου ότι άμμε-
πτον υπήρξε το παρελθόν μου, διότι εις πολλά α-
ληθώς εξέκλινον άμαρτήματα, ουδέποτε όμως έγ-
κλημα έμόλυνε το μέτωπόν μου ήδικησα την κοι-
νωσίαν, άλλ' ουδέποτε προς αίσχραν και βδελυράν
άργυρίου άπόκτησιν. Αί χείρες μου εισί καθαράι
πάσης κηλιδος προεργημένης εκ κλάπέντος χρυσίου
ή αίματος χυθέντος, ουδ' έπεβούλευσά ποτε ή την ευ-
τυχίαν ή την ζωήν του πλησίον μου. Οτι δε άκούεις
εκ του στόματός μου, είναι ή άλήθεια και μόνη,
καθότι προς τι να ζητήσω ήδη να προσποιηθώ ή
να την αποκούψω; Καλώς γινώσκω ότι ή φωνή
μου ουδεμίαν έχει ισχύν, ότι ή δικαιολογία μου
απορρίφθησιν παρά τών δικαστηρίων, ούτ' εδώ θέ-
λει πιστευθί και με σώσει ή καταδικάσατά με
άπόφασις θέλει βρούνη επ' εμε μέχρι της εσχάτης
στιγμής του θλιβερού βίου μου, διότι δέν θέλω να
τρέφω τον νουν μου δια χαμπαρών. Έλαβον την ά-
πόφασίν μου, και ήδη ουδέ καν ή παρηγορος
έλιπε βραδείας τινος αποκαταστάσεως έρχεται
ποτέ εις την φαντασίαν μου, διότι άείποτα θέ-
λω διακινείν κέκυφός υπό το άχθος τών απα-
τηλών περιστάσεων, δι' ών επέπρωτο, αποπλανή-
θεισά, να ύπηρετήση θαυμασίως ή δικαιοσύνη το με-
σο; και την εκδικήσιν τών φανταζόντων κατ' εμού
και κροτησάντων επί τη καταστροφή μου έχθρών.

Έλαβον παρά Θεου φυγήν ολιγοεών και περιπα-
ση, και το άπίσιόν αυτό δώρον με παρέσυρε και
με έσπευδόνσε κατά της ύπ' άκαταλήπτω εμαρ-
μένη; ανουχθείσης αβύσσου. Ειλικρινώς ορολόγω
ότι εν πείθ με κατέστησαν ένοχον πολλών πρά-
ξεων, καταδικαζόμενων μέν παρά της ήθικής, ου-
δόλωσ όμως μολονουσών την τιμήν του πρά-
ξαντος. Τινές μάλιστα κολακευδονται δια τά α-
μαρτήματα ταύτα, και δι' αυτών ποιοούνται φω-
τεινόν δοξής και φήμης στεφανόν. Εκεί όπου το-
σουτοι άλλοι ύψώθησαν, έγώ εκρημνίσθην διότι αι
παρεκτροπύαι της καρδιάς ως κλάται, ως εγκλημα-
τα, κατελογίσθησαν έμοι, και αι επιτυχίαι; ά; το
άφρον πληθος επάρκετε και φθονεί πάντοτε, με έ-
φερον, από πτώσεως εις πτώσιν, εις την θέσην ό-
που σημερον ή απάντη.

Εγχόν περιούσιαν ουχι μέν πολυτάλαντον, άλλ'
ουδε μικράν προς ταύτην δε ειχον και πάντα τά
πλεονεκτήματα, ών δύναται να επιθυμήση νεός
εισερχόμενος εις τον βίον. Η οικογένειά μου ήν έν-
τιμοτάτη και επισήμος, άλλ' επίτροπον ν' α-
ποσιωπήσω το όνομά μου εκ σεβασμού προς αυτην.
Άλλως τε; ένταύθα δέν υπάρχουν πλέον όνόματα
οικογενειακά, άλλ' εκ του αριθμού ήμων όνομαζό-
μεθα, ώστε έγώ καλούμαι αρ. 2393. Η άγωγή ήν
έλαβον ήν επιδεικτική μάλλον και λάμπρα ή στε-
ρεά και μόνιμος' όλιγον εγκρατής τών επιστημών,
έξειχον έν ταις διασκεδασικαίς τεχναίς, και, καλός
μέν μουσικός, άμεμπτός δε χορεύτης, επιδειξιός
δ' ιππέυς και ένδοξος ζυφιστής, εθεωρήθην μετ' ου
πολύ ως έντελής ευπατρίδης.

Διά της όψεως, τών τρόπων, τών πλεονεκτη-
μάτων μου, πανταχού εισεχώρου, πανταχού έ-
λάθανόν μέρος και τών ήθωνών και τών έορτών,
ουδέν δε μοί έλειπεν αι ήμέραι μου έβρευ τα-
χείαι και χαρμόσυνοι, το μέλλον εξέλειφετο από
των οφθαλμών μου, και επεσανθανόμην της ανάγκ-
κης της δια της εργασίας μου δημιουργίας θέσεως
ανεξαρτήτου και μόνιμου.

Αλλά μη άρα έλαβόν ποτέ καιρόν και σχολήν
προς σκέψιν; Είς και μόνος λογισμός επλήρου
το πνεύμα μου, μετ' και μόνη ένασχύλησις και
φροντίς αποβόροφα πάσας του βίου μου τας στιγ-
μάς. Δι' επικινδύνων άναγνωσμάτων εξαφθεισών
τών άισθήσεων και της φαντασίας μου, έπιστευσά
έμυτόν αποσταλέντα εις τον κόσμον ως σωτήρα
τινά της πατρίδος μου, ως άλλον Φωβλάς, ως
άλλον Ριχαλιέ. Και άληθές μέν ύπάρχει ότι ώρ-
μήθην προς την καλήν ταύτην ιδέαν εκ της επιτυ-
χίας, ήτις μέχρις εκείνου παρεκολούθησε και αυτάς
τας θρασύτητας επιχειρήσεις μου; αλλά δυστυχώς
έθεσε εις τά σχεδιά μου την άβουλίαν και άθυ-
ροστομίαν της νεότητος και άπειρίας, και ούτως έ-
πέσυρον επί την κεφαλήν μου τον κραυόν, διότι,
άρομιάς τυχόντες περιστάσεως πάντες ύσους πα-
ρώζονον, οι αντίπαλοι ου; ενίκησα, συνεσωματώθη-
σκον κατ' εμού πνέοντες μετος, άδιάλλακτον και
εκδικήσιν.

Αλλά παρώζονον έτι τον υθόνόν των. Καιτοι
αποβαλών ήδη και κεφάλαια και εισοδήματα, εγι-
νωσκόν ύμώς την τέχνην του παρευρίσκεσθαι έν παση
λαμπα και επισήμω συναναστροφή; του διαγειν
ός οι πλουσιώτεροι τών νέων. Οι αντίζηλοι μου
δέν ήδύνατο πλέον να συγχωρήσωσι και τουτο,
άλλ' έμληχωνότο και την καταστροφήν μου έμε-
λέτων. Και ήδύνατο μέν το άνιγμά να λυθη διά
της; περί τά τυχηρά παίγνια εύτυχίας μου, δια
της συγκατάθέσεως τών τοκογλόφων; και επιτη-
δειότητος τινος περί το παίζειν με το σημερον
και με το αύριόν τους δανειστάς μου, άλλ' οι συ-
κοφαντάι προείλοντο να παρερμηνεύσωσι της πο-
λυτελείας μου την πηγην, και δι' άγενών εγκλη-
σεών έλαβον υποβαλόντες με υπο έπανεϊδίστον έ-
πιτήρησιν.

Εκτοτε λοιπόν το πεπρωμένον ήρηξκε, συμμι-
χούν τοις έχθροίς μου τον πόλεμον έκεινον κατ' ε-
μού έν ό άείποτε ήττήθην. Το πρώτον δυστυχές
συμβεβηκός το επιπροσθησαν εις την εύτυχίη μέ-
χρις εκείνου πορείαν μου, με εύχην ένώ επέστρε-
φον εκ διασκεδάσεως τινος έν Τουλλερραίς, συμ-
βεβηκόσπερ ως εύτυχίαν μου ελογίζομην ο άφρον
έγώ ! Κατ' εκείνην την ήμεράν άνεπτύξα πάντα μου
τά πλεονεκτήματα, επαιγώγος αναδειχθείς, επιχεί-
ρηματίας, πολυπόρος. Ω; χρυσαλλίς από άνθος εις
άνθος πέτερυγίζων, πολλές περιποήσαμεν και θελ-
κτικώς γυναικάς, και παρ' εκάστης έλαβον και τι
ένθύμημα της καλής υποδοχής ή; ήζιώθην, και της
εκπληρώσεως τών εύχών μου. Αλλ' ω ! με-
ταξυ εξερχόμενος του κήπου, και την περιμένου-
σαν με την επιούσαν και τας ακολουθους ήμέρας
εύτυχίαν αναλογίζόμενος, υπό τριών τινών εκρα-
τήθη άνδρών επιταξάντων μοι, διαφρού τινός
επιτάξ, εις το πλησιέστερον αστυνομικόν κατα-
στημα να τους ακολουθήσω. Εκεί δε εις δια-
φορους υπεβλήθην ανακρίσεις και έρευνάς όκλη-
ρας κόλπων και θυλακίων, ά; και τοι της άγα-
νάκτσεως μου κάρυφωθεισης, εδέησε να υπο-
μείνω, και πολλά φυσικώ τω λόγω εύρον επ' ε-
μού λαθροπορίας αντικείμενα, οίον βινόμα-
κτρα μέν δύο, κεντήμασι και τριχάπτους πε-
ποικιλμένα, χρυσήν δε άλυσιν μίαν και βαλαν-
τιον έν τα ένθύμηματά περί ών πρό μικρού σοι
έλάλησα. Έλαβον τότε έγώ τον άστυνομικόν κατά-
μέρος και μυστικώ τω τρόπω έξεθήμεν προς αυ-
τόν την καταγωγήν του τετραπλου εκείνου θη-
σαυρου. Αλλ' ούτος, υπερέας ήδη την ηλικίαν τών
έρωτων, ουτε τον αριθμόν ουτε την ποικιλίαν τών
εύτυχών μου συγκατένευσε να πιστεύση. Αλλά δέν
περιώρισθησιν εις αυτό μόνον' επειδή διατάχη
και κατ' οίκον έρευνα, ή; τ' αποτελέσματα επεδα-
ρουνον έτι πλέον τάς επί της άθώας κεφαλης μου επι-
κρεμαμένας δυσμενείς περιπτώσεις. Διότι, ένεκεν
άδυναμίας τινός' όλωσ αισθηματιής, ειχον απο-
κτήσει την δυστυχίη εξιν του διατηρειν ένθύμημα-
τι τών γυναικων εις ά; ωφέλιον εύτυχεί; τινά;
της ζωής μου στιγμάς. Τά κειμήλια άρα ταύτα

εὑρέθησαν ἐν τῷ γραφείῳ μου, συνίσταντο δὲ εἰς βραχιόνια, ἀνεμιστήρια, ὥρολόγια διαφόρων μεγεθῶν, δίοπτρα, καὶ ταβακοθήκας. Καὶ ἐξήγησα μὲν ἐγὼ πάλιν τὴν κατοχὴν τῶν ἀντικειμένων τούτων, ἀλλ' ἀπήνησα ἐπίμονον δυσπιστίαν. Ὁ ἄσυνόμος ὠπλιζέτο κατ' ἐμοῦ διὰ τῶν ταμβακοθηκῶν αἵτινες, κατ' αὐτὸν, ἀνῆρουν τὸ σύστημά μου. Διότι ὁ ἄρχων οὗτος δὲν ἀνεγνώριζε τὰς ταμβακοθηκῶν ὡς γυναῖκας ἰκανὰς νὰ ἀρέσκωσι καὶ νὰ ἐμπνεύσωσι πάθος. Ἴδου πῶς ἡ τύχη ἐνὸς τιμίου ἀνθρώπου ἐξαρτᾶται πολλακίς ἀπὸ μίαν πρόληψιν!

Ἰπὸθεταί δὲ ἦτις ἀρχεται ὑπὸ τοσοῦτον δυστυχεῖς οἰωνοῦς φυσικῶ τῷ λόγῳ κακῶς θέλει διεξαχθῆ. Τινὰ τῶν ἀντικειμένων ἐκείνων κατατεθέντα εἰς τὸ δικαστήριον, ἀνεκλήθησαν παρὰ τῶν γυναικῶν, αἵτινες μοὶ τὰ ἔδωσαν, προτιμησασῶν νὰ ἀνακηρύξωσιν ἑαυτὰς κλαπέισας παρὰ νὰ ἐκτεθῶσιν. Αἱ δυσμενεῖς αὗται καταθέσεις προεκάλεσαν κατ' ἐμοῦ ἀπόφασιν εἰς ἐλαφρᾶν μὲν καταδικάσαντά με ποιῆν, καταστρέψασάν ὅμως τὸ μέλλον μου καὶ μόλυνασάν ὀλόκληρον τὴν ζωὴν μου διὰ κοιλίδος ἀνεξαιλέπτου.

Μετά τινα χρόνον ἐπανῆλθον εἰς τὸν κόσμον μὲ τὴν περίσκεψιν καὶ τὰς προφυλάξεις τὰς ὁποίας μοὶ ὑπηγόρευε τὸ παρελθόν. Πιστεύετε ὅτι ὡς ἐγκλημα μοὶ ἐχαρκτήρισαν τὸ ὅτι ἤλλαξα τὸ ὄνομά μου, κατ' ἐκίνησα τὴν ἐποχὴν, καὶ τὴν ἐνδυμασίαν μου, ὅπως ἀποφύγω τὰ βλέμματα τῶν ἀνθρώπων; Δὲν ἦτον ἀπλούστατον τάχα τὸ νὰ θελήσω νὰ ἐλαφρῶν ὅσον οἶόν τε τὰς συνεπιείας τῆς πλάνης δι' ἧς ἡ δικαιοσύνη εἶχεν ἀμαυρώσει τὴν διαγωγὴν μου; Χάρης δὲ εἰς τὴν μεταμόρφωσίν μου ταύτην, κατώρθωσα πάλιν νὰ ἀπολαύω εὐαρέστου ζωῆς δὲν ἐφοίτων πλέον εἰς τὰς λαμπρὰς τοῦ συρμοῦ διασκεδάσεις, ἀλλ' ἔζων ἀνέτως καὶ εὐχαρίστως ἐν γλυκεῖα μετριότητι. Ἀλλ' ὁ κακὸς μου δαίμων δὲν ἐβράδυνε νὰ μ' ἐκσύρῃ τῆς γαληνιαίας ταύτης ὑπαρξέως, διό ἐπανεπέσα εἰς τὰς ἀρχαίας μου παρεκτροπάς. Ἡ καρδιά εἶναι ἀδιόρθωτος καὶ μόνος ὁ χρόνος δύνανται νὰ χαλιναγωγῆσιν τὰ πάθη. Αἱ κινδυνώδεις εὐτυχιαὶ αἰ ἀπολέσασκάι με, μὲ παρεμύθουν, τόσον εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ ἔρωσ εἶναι ἡ πηγὴ πασῶν τῶν ἀγαλλιάσεων ὡς καὶ πασῶν τῶν θλίψεων ἡμῶν! Ἀλλὰ δὲν ἐτελείωσα ἀκόμη τὰς δυστυχίας καὶ καταδρομάς, ἀς ὁ ἀγαθὸς καὶ τρομερὸς συγχρόνως οὗτος θεὸς μοὶ ἐπεφύλακτεν. Ἐπανελθὼν εἰς τὴν κοινωνίαν, ὡς προείπον, ἀπεσῆρθην εἰς μικρὰν τινα συνοικίαν, καὶ ὁ εὐτυχὴς ἀσπὴρ τῶν ἐπιτυχιῶν μου μὲ ὠδήγησεν εἰς μεμονωμένην τινα οἰκίαν, κειμένην εἰς τὰς ἐσχάτιας προαστείου τινός. Ἡ οἰκία αὕτη δὲν εἶχεν ἄλλους κατοίκους παρὰ μόνον ἓνα οἰκογενεῖάρχην μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ τῆς ὑπηρετριάς των, μετὰ τῆς δευτέρας τῶν ὁποίων μετ' οὐ πολὺ συνέδεσα σχέσεις. Ἐσπέραν λοιπὸν τινὰ, ὁ ἀνὴρ ἐξῆλθε καὶ δὲν ἐμελλε νὰ ἐπιστρέφῃ παρὰ τὴν ἐπαύριον τὸ πρωτὶ, διότι ἦτο εἰς φρουράν. Ἡ ὑπηρετρία κατεκλίνετο εἰς τὸ ἀνώγειον. Ἡ νέα γυνή

ὠφελήθεισα ἐκ τῆς περιστάσεως μοὶ παρεχώρησε στιγμιαίαν συνέντευξιν, καὶ κρυφίως μοὶ ἔδωκε τὸ ἀντικλειδίον μικρὰς τινοῦ τοῦ κήπου θύρας, διότι ἡ μεγάλη θύρα τῆς οἰκίας ἦτον ἀπρόσιτος, φροντίσαντος τοῦ ζητοῦτου συζύγου νὰ λάβῃ τὴν κλεῖδα μετ' ἑαυτοῦ.

Ἡ συνδιάλεξις ἡμῶν ὑφίστατο ἀπὸ ἡμισείας ἤδη ὥρας, ὅτε ἤκούσαμεν κρότον βημάτων) εἰς τὸν κῆπον. Τότε δὲ μόνον παρετήρησα ὅτι δὲν εἶχον πλέον τὸ κλειδίον, ἀφῆσας αὐτὸ μὲν εἰς τὴν θύραν, τὴν δὲ θύραν ὑπνηρωμένην.

— Ὅποια ἀπροσύνῃ! ἀνέκραξεν ἡ Καρολίνα ὁ σύζυγός μου ἐπανερχεται!

— Ἀδιάφορον! ἐμπορῶ ἀκόμη νὰ φύγω χωρὶς νὰ μὲ ἰδῆ.

— Ἀλλὰ τοῦτο οὐδόλω; θὰ ὠφελήσῃ ἐμὲ, διότι γνωρίζεις τῶρα πλέον ὅτι εἰσηλθέ τις ἐδῶ ἀπόντος αὐτοῦ.

— Τί ποιητέον λοιπόν; τὸ κακὸν εἶνε ἀνήκεστον.

— Ἰπάρχει μέσον τι ὅπως σώσω τὴν τιμὴν μου.

— Ὅμιλει, τὰ πάντα εἶμαι ἔτοιμος νὰ ἐπιχειρήσω.

— Λάβε τὸν σιδηροῦν τοῦτον μοχλόν. . . Καλῶς! . . . Μὲ τὸν μοχλόν τοῦτον θραυσαι τὸ γραφεῖον!

— Πῶς! τί θέλεις! . . .

— Σπεῦσον! συλλογίσου ὅτι κινδυνεύει ἡ τιμή, ἡ ζωὴ μου ἴσως.

— Ἰπακούω.

— ἔχει καλῶς! Εἰς τὸ σύρμα τοῦτο ὑπάρχει χρυσίον, γραμμάτια τραπεζικὰ λάβε ὅλα ταῦτα, πλήρως τοὺς κόλπους σου, καὶ ἀστραπὴ γενοῦ.

— Ἀλλὰ, κυρία, τοῦτο λέγεται κλοπὴ! . . .

— Ἔ! βέβαια ἄλλὰ δὲν εἶναι καιρὸς φιλολογίας ἡδὴ! Ἐπειδὴ δὲν θέλω νὰ εὑρεθῆ εἰς τὸ δωματίον μου ἔραστής, ἀς μεταμορφωθῇ ὁ ἔραστής οὗτος εἰς κλέπτην καὶ ἀς φύγῃ.

— Δίκαιον ἔχεις, ἀλλὰ . . .

— Φοβεῖσαι ἴσως; . . . ἀλλὰ ποῖος τάχα θὰ συλλογίσθῃ νὰ σ' ἐγκαλέσῃ ἐπὶ κλοπῆ; . . . Ἡ, ἂν καλοεξετάσῃς τὸ πρᾶγμα, τὸ χρυσίον καὶ τὰ γραμμάτια ταῦτα εἶναι ἐδικὰ μου, καὶ σοὶ τὰ δίδω. . .

— Ἔστω, δέχομαι! ἀλλ' ἐπὶ συμφωνίαν νὰ σοὶ τὰ ἀποδώσω. . .

— Ἢδη ὠφελήθητι ἐκ τοῦ σκότους καὶ πῆλα ἀπὸ τὸ παράθυρον τοῦτο. Ἐγὼ δὲ πίπτω ἀμέσως εἰς λειποθυμίαν. Σῶζου!

Ὅλα δὲ ταῦτα ἐλέχθησαν ἐντὸς τριῶν στιγμῶν, ὥστε πρὶν ἢ ὁ ἀνὴρ ἀνάψῃ τὸ κηρίον καὶ θεωρήσῃ τὴν σκηνήν, ἐγὼ ἤμην ἤδη πολὺ μακράν. Βεβαίως ἐν τῇ διαγωγῇ μου οὐδέν τι ἐγκληματικὸν ἐνυπῆρχεν, ἐξαιρουμένης τῆς ἐρωτικῆς σχέσεως, διότι ἡ κλοπὴ δὲν ἦν παρ' ἀπλοῦν ἐπιπόνημα. Μεγάλην ἠσθονόμην ἀνυπομονησίαν εἰς τὸ ν' ἀποδώσω τὰ χρήματα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐθεώρουν ὡς ἱερὸν καταπίστευμα, ἀλλ' ἦτον ἀνάγκη νὰ συνδυάσω τὰς ἀπαιτήσεις τῆς τιμιότητος μὲ τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς περισκέψεως. Περιέμεινα λοιπὸν ἐπὶ τινὰς ἡμέρας, καὶ, ὅταν παρουσιάσθην ὕπῳ ἀποδώσω

τῇ Καρολίνας, εὔρον τὴν οἰκίαν κενήν. Διότι ὁ σύζυγός, φοβηθεὶς ἀναμφιβόλως, μετῴχησεν, ἢ δὲ γυνὴ παρημέλησε νὰ μ' εἰδοποιήσῃ περὶ τῆς νέας κατοικίας των. Ἐν τῷ μεταξῷ δὲ τούτῳ ἠναγκάσθην ἕνεκεν οἰκογενειακῶν ὑποθέσεων ν' ἀφῆσω τοὺς Παρισίους, ἡ δὲ ἀπουσία μου παρετάθη πλειότερον ἢ ὅσον εἶχον ὑπολογίσει. Ἐπιστρέψας, πάντα λίθον ἐκίνησα ἵνα εὔρω τὰ ἴχνη τῆς Καρολίνας ἀλλ' ἀδύνατον ὑπῆρξε. . . Σήμερον, ἡ γυνὴ αὕτη, ἧς ὁ ἔρωσ μοὶ ἦτον ὀλέθριος, ἀπέθανεν, ὥστε δύναμαι ἤδη νὰ σοὶ ἐκθέσω ὅλας τὰς τῶν λεπτομερειάς, τὰς ὁποίας ἐχεμυθία, ἡρωικῆ ἴσως, μ' ἀπέτρεφε τοῦ ν' ἀνακοινώσω εἰς τὴν δικαιοσύνην, ὅτε ὡς ἐγκλημα μοὶ καταλογίσθη ἡ ἐπινοηθεῖσα ἐκείνη πρὸς ἀποτροπὴν τῶν ὑπονοιῶν τοῦ συζύγου ἀπάτη.

Τὸν αὐτὸν λογαριασμόν ἐκάνονισα, δύο ἔτη ὑστερον, μετ' ἄλλου τινός. Ἴδου φθάνομεν εἰς τὸ τελευτάτον συμβεβηκὸς μου, καὶ πάλιν καὶ ἦδη, ὡς πάντοτε, ὁ ἔρωσ μὲ ὠθησεν εἰς τὴν ἀπώλειαν μου.

Ὀλέθριον πάθος! . . . Τὸ θέρος εἶχον διατρίψει εἰς τὰ λουτρά του * * * ὅπου μ' ἐκάλει ἡ πάσχουσα ὑγεία μου καὶ ἡ ἀνάγκη νέων διασκεδάσεων. Ἐκεῖ λοιπὸν ἐμμανῶς ἠράσθην γυναικὸς τινος, ἧτις πάσας προσελκύετο τὰς καρδίας διὰ τῆς καλλονῆς, τῆς χάριτος καὶ τοῦ πνεύματός της. Ἡ βαρῶνη Β. . . εὐνοικῶς ἀπεδέχθη τὰς θεραπείας μου καὶ τὰς ἐλπίδας μου ἐνεθάρρυνεν ἀλλ' οὐαί! ἡ ἐποχὴ τῶν λουτρῶν προσήγγιζε τὸ τέλος της, ὁ δὲ βαρῶνος ἐμελλε νὰ κατακλεισθῇ μετὰ τῆς γυναικὸς του, ἐν παλαιῷ τινι πύργῳ του ἐνθα κατώκει καθ' ὅλον τὸ ἔτος. Πᾶς ἄλλος ἐκτός ἐμοῦ ἠθέλεν ἀποθαρρύνθῃ, ἤθελεν ἀπορρίψει τὴν ἐπιδιώξιν εὐτυχίας παροδικῆς. Εὐτυχεῖς οἱ δυνάμειν νὰ δεσπόζωσιν ἐκυτῶν! Ἐγὼ δὲν ἔχω τὴν δύναμιν ταύτην πρῶρισμαι νὰ ὑποχωρῶν ἄσιποτε ἀπέναντι τοῦ τυφλοῦντος καὶ παραφερόντος με πάθους. Ἀπεφάσισα λοιπὸν ν' ἀρπάσω τὴν βαρῶνην.

Ἀλλὰ νὰ πράξω τοῦτο εἰς * * * ἦν ἀδύνατον! δὲν ἔμενεν ἄρα ἐλπίς ἐπιτυχίας παρὰ ἐπὶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ δύο λοιπὸν φίλοι, εἰς οὓς ἐνεπιστεύθη τὸν ἔρωτά μου, προσηνέχθησαν νὰ μοὶ βοηθήσωσι, καὶ ἐγὼ ἀπεδέχθην τὴν συνδρομὴν των, καὶ στήνομεν ἐνέδραν ἐντὸς δάσους τινός διὰ ζοφερὰς τινοῦς νυκτός. Τὸ ὄχημα διέρχεται μετ' οὐ πολὺ, ὁ ἀμαξηλάτης ἀπειληθεὶς ἐφίσταται, καὶ ἡ μὲν βαρῶνη καὶ ἡ θαλαμηπόλος λειποθυμοῦσιν, ὁ δὲ βαρῶνος μοὶ ρίπτει τὸ βαλάντιόν του.

— Δὲν σοὶ ζητοῦμεν τοῦτο, ἀνεκράξα ἐγὼ τότε.

Ἀλλ' ἐκεῖνος ἐπιμένων εἰς τὴν πλάνην του, καὶ νομίσας ὅτι προτιθέμεθα νὰ τὸν ἐξασπρίσωμεν, τὸ δὴ λεγόμενον, κενόνοι μὲν τοὺς θύλακας τοῦ ὀχήματός του, ἐνθαρρύνει δὲ καὶ εἰς φυγὴν παρκαλεῖ τὸν ἀμαξηλάτην, ὅστις, συνελθὼν εἰς ἐκυτὸν ἐκ τοῦ τρόμου του μαρίζει τοὺς ἵππους

καὶ φεύγει ἐν καλπασιμῷ, ἀφείς ἡμᾶς κεχρηνὸτας διὰ τὴν περιφρόνησιν. Κρίντε ἤδη τὴν ἀπελπισίαν μου! Ἀλλὰ τίποτε δὲν ἦτο τοῦτο. Ἡ χωροφυλακὴ φθάνει μετ' ὀλίγον, καὶ πειρῶνται νὰ μᾶς συλλάβωσιν. Ἰσχυροὶ ἐν τῇ ἀθωότητι ἡμῶν, ἀνθισταλέθα ἡμεῖς, ἀλλὰ πίπτουσι μὲν οἱ δύο ἑταῖροί μου φονευθέντες, αἰχμαλωτίζομαι δὲ ἐγὼ.

Δὲν δύναμαι ν' ἀρνηθῶ ὅτι ὅλα τὰ ἐξωτερικὰ φαινόμενα μ' ἐνοχοποιῶν. Περίστασις τυχαία κατέπεισε τὸ δικαστήριον ὅτι ἤμην ὁ ἦρωσ τοῦ νυκτερινοῦ ἀνδραγαθήματος, περὶ οὗ ἐλάλησα ἀνφ' ἑτέρῳ. Εἰς μάτην ἐπάλασσα κατὰ τῶν ἀπατηλῶν τούτων περιστάσεων ἐκυψά τὸν αὐχένα ὑπὸ τὸ ἄχθος τῶν δυστυχιῶν μου, καὶ μόνην παραμυθίαν καὶ θάρρος ἔχων τὴν συνειδήσιν μου, ὑπέστην φιλοσοφικῶς τὴν καταδίκην τὴν δεσμεύσασάν με διὰ παντός. »

Ἐνταῦθα, ὁ μὲν κατάδικος ἐπέρανε τὴν ἱστορίαν του, ὁ δὲ μυθιστοριογράφος καὶ ναυτικός ἀπαμακρύνθησαν ἐν σιγῇ. Ἀφοῦ δὲ ἐγένοντο ἔξω τῆς αἰθούσης, ὁ ἀξιωματικὸς εἶπεν εἰς τὸν φίλον του.

— Νομίζω ὅτι εὔρες ὅ,τι ἐζήτησε καὶ δράμα ζωηρὸν καὶ ἦρωα τρομερόν.

— Ἀλλ' εἶναι φρικῶδες τοῦτο! ἐπανελάβε λέγων ὁ συγγραφεὺς ὁ ἀνθρώπος οὗτος εἶναι ἄξιος τῆς μεγαλητέρας συμπαθείας!

— Πιστεύεις λοιπὸν ὅσα σοὶ εἶπε;

— Ἀλλὰ πρὸς τί τάχα νὰ ψευσθῆ, ἀφοῦ πᾶσα ἐλπίς ἔσχετο πλέον δι' αὐτόν;

— Νομίζεις; ἀπὸ πᾶς καρδίας τῶν ἀνθρώπων τούτων ποτὲ δὲν ἐξελείφεται ἡ ἐλπίς, φίλε μου. Διὰ τῆς ἱστορίας του ταύτης πιστεύει ὅτι δύναται σημαῖα καὶ τέρατα νὰ ποιήσῃ, καὶ τὴν στιγμὴν ταύτην ἴσως ἔχει τὰς ἐλπίδας του ἐπὶ σέ.

— Λέγε ὅ,τι καὶ ἂν θέλῃς ἀλλ' εἰς τοὺς λόγους του ἐνυπῆρχεν ἡ δύναμις καὶ ἡ ἀφέλεια τῆς ἀληθείας.

— Ὅλοι διηγούνταί μῦθους τοῦ αὐτοῦ εἶδους. Ἄν τοὺς ακούεις θὰ πιστεύσεις ὅτι εὐρίσκονται ἐνταῦθα διότι ἐλητατέθησαν εἰς δημόσια μέρη, ἢ προσεβλήθησαν ὑπὸ δολοφόνων. Ἐδῶ δὲν ἔχομεν παρὰ θύματα. . . Ἀλλ', ἀν θέλῃς, ἐπαναλάβωμεν τὴν συνδιάλεξιν ταύτην μεταξὺ προκαριστῶντες, διότι εἶναι, νομίζω, ὥρα.

Ὁ μυθιστοριογράφος ἠθέλησε νὰ συμβουλευθῆ τὸ ὥρολόγιόν του, ἀλλὰ δὲν τὸ εἶχε πλέον.

— Καὶ τοῦτο μετὰ τῶν ἄλλων ἔγινεν ἔρωτος ἐνθύμημα, τὸ ὁποῖον ὁ ἦρωσ ἡμῶν θέλει νὰ διατηρήσῃ, ἐπανελάθεν ὁ ἀξιωματικὸς. Ἀλλ' ἔγω καταθέσωμεν τὰς μαρτυρίας ἡμῶν.

(Ἐκ τοῦ Γαλλ.) Π. Γ.

ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

Επιστολή Β.

ΕΡΜΟΥΠΟΛΙΣ ΚΑΙ ΚΥΚΛΑΔΕΣ.

Φίλε!

Μεθ' όσης ήδυνάμην σοι εξέθεσα λεπτομερείαις, έν τή πρώτῃ μου επιστολή, τά κατά τήν Σύρον και φρονώ ότι έλαβες στατιστικώς όπωςούν ιδέαν περί πόλεως ήν ευφύεστατα φίλος μας τις παρέβλε προς τήν μυθολογουμένην εκείνην κόρην, ή τις, ότε μὲν έμειδία ήνοιγον τριατάφυλλα, ότε δε τήν κόμην της εκτένιζεν, έπιπτον κύκλω μαργαρίται.

Η άφωμοίωσις αυτή, ως συμπεραίνεις, αινίττεται τά πλούτη της πόλεως και τήν καλλονήν των γυναικών της. Καί πραγματικώς ούδαμου της Ελλάδος άπαντά τις άμφοτέρα ταύτα έν μείζονι μοίρα.

Έν τώ λιμένι καθεκάστην εισπλέουσι και εκπλέουσι πλοία εισάγοντα ή διαμετακομίζοντα έμπορεύματα και περιάγοντα τήν Ελληνικήν σημαίαν και όλα τά ευρωπαϊκά και ασιανά παράλια, και πέραν αυτού του ώκεανού.

Είς τήν πλατείαν του τελωνείου δέν εκλείπει ή ζωή των έμπορευμάτων άλλα μὲν εκφορτώνονται, άλλα δε επιβιβάζονται και ή κίνησις αυτή εκτείνεται δι' όλης της αγοράς.

Άνευ του έν τή πόλει ταύτη έμπορίου και της δι' αυτού κατά μέγα μέρος γιγαντιαίας αναπτύξεως της ναυτιλίας μας, ή Ελλάς ήθελε καν μνημονεύεσθαι έμπορικώς; Και όμως όλιγορά τις άνεξήγητος δεικνύεται από τινος προς τήν ώφελιμωτέραν ταύτην των Ελληνίδων πόλεων, τήν όποιαν κατέλαβε μὲν εξ' ενός ή παγκόσμιος νέκρωσις του έμπορίου, αποθαρρύνει δε ό γεννηθείς περι' αυτήν μέγας συναγωνισμός, διότι πανταχοῦ της Ανατολής νέα εγείρονται έμπορεία. Καταστρεφόμενου δε του ζωτικού δια τήν Ελλάδα έμπορίου της Ερμούπολεως, συγκαταστρέφεται επί πολὺν χρόνον και έμπορίον και μέγα μέρος της ναυτιλίας μας, και δέν λέγει υπερβολήν τινα ό προλέγων, ότι ή εκπτώσις της Σύρου έσεται εκπτώσις, τουλάχιστον πρόσκαιρος αλλά λίαν επίζημιος, ολοκλήρου της Ελλάδος, εκτός αν ή μεταβολή του κέντρου των Αυστριακών άτμοκινήτων και ή φαυνομένη παρακλή της Ερμούπολεως θέλουν μετατοπίσει το έμπορίον εκ της Σύρου εις Πειραιά, πόλιν, ήτις ως θέλεις ιδεί κατόπιν, έχει μέγα μέλλον.

Η άκη της Ερμούπολεως ειλικυσεν άλλοτε έξωθεν πολλούς έμπόρους και πλείστα κεφάλαια φρονώ δε ότι το αυτό θέλει συμβή, ότι ή άκη θέλει πικνέθει, αν, ως εϋχονταί πάντες, οι Ερμούπο-

λίται, ως εϋχήθη το έμπορικόν επιμελητήριο, γίνη ή Σύρος ελεύθερος λιμήν. (1)

Οι Ερμούπολιται ελπίζουσι πολύ παρά της Κυβερνήσεως και του νυν επί των Εσωτερικών ύπουργού, όστις χρηματίας άλλοτε νομάρχης Κυκλάδων, απέλιπεν έν Ερμούπολει τήν εντιμότητα ενθύμειν.

Είς τήν ανάπτυξιν της Ερμούπολεως και όλων έν γενει των Κυκλάδων θέλει συντείνει πολύ και ή τακτική δι' άτμοπλοίων συγκοινωνία μετά των νήσων και της Στερεάς.

Τήν ανάγκην ταύτην θεραπύει εντός όλίγου ή συστηθησομένη άτμοπλοία Αγγλικής τινος εταιρίας, άλλ ήδύνατο τουτο να κατορθωθῃ και δια μετωχών, καταβαλλομένων εξ Ελληνικών κεφαλαίων, ώστε και τά κέρδη να μην εξέρχονται εκτός της Ελλάδος.

Όρα να σοι όμιλήσω ήδη και περί του έμπορίου της Σύρου, όποιον ενεργείται σήμεραν.

Τό έμπορίον τουτο είναι παθητικόν ή διαμετακομιστικόν. Εισάγει δηλαδή έμπορεύματα της Ευρώπης, ών μέρος αναλίσκει εις το έσωτερικόν, τό πλείστον δε διανέμει έν διαμετακομίσει εις διάφορα της Τουρκίας μέρη.

Η Σύρος ένεκα του έμπορίου της συγκοινωνεί,

Κατά τά δύο τρίτα μετά της Αγγλίας, όθεν προμηθεύεται τά κυριώτερα είδη του έμπορίου της, όϊον υφάσματα, άποικιακά, σίδηρον κλ. Τό δε Αγγλικόν συναλλάγμα κυριεύει εις τήν αγοράν της Ερμούπολεως μέγιστον δε μέρος των έν Λονδίνω και Μαγγεστρία έμπορικων οικιών απηργάθησαν εκ των έν Σύρω.

Κατά δεύτερον λόγον, μετά της Γερμανίας, όθεν εξαγει τά βιομηχανικά έργα της Γερμανίας, τά Ελβετικά υφάσματα, σχοινία κλπ.

Είτα μετά της Μασσαλίας δια τά άποικιακά και τά προϊόντα της Γαλλικής βιομηχανίας.

Τρίτον μετά της Ρωσσίας και Τουρκίας όθεν προμηθεύεται σίτον κλπ.

Από τό Ρίον και τήν Βραζιλίαν προμηθεύεται καφές και βουβαλοδέσματα.

Εκ της Ολλανδίας ζάχαριν, τυρόν κλπ.

Τά άλλα είδη συνίστανται εις προβλέψεις τάς όποιās πολλὰι έμπορικαί οικίαι της Ερμούπολεως ενεργούν δια τήν Τουρκίαν.

Τά κεφάλαια του έμπορίου της Ερμούπολεως συνίστανται εις μερίδας πλοίων, εις έμπορεύματα, εις δάνεια, είτε ναυτικά, είτε στερρέα. Εκ δε των κυκλοφορούντων κεφαλαίων 1/4 μόνον άνήκει εις τους έμπόρους Ερμούπολεως, τά δε λοιπά εις Ευρωπαϊάς πιστώσεις, αίτινας έπομένως και είναι ή ψυχή του έμπορίου της πόλεως ταύτης και κατά συνέπειαν άπάσης της Ελλάδος.

Τά δε έμπορεύματα τά εισαγόμενα εις τό έσω-

(1) Τήν κατ' έκτασιν ανάπτυξιν της γνώμης ταύτης ιδε εις τον Διάλοχ της Σύρου της 28 Μαρτίου ε. ε.

τερικόν τάς νήσους δηλ. του Αιγαίου, τήν Εύβοιαν τήν Αττικήν, τήν Αργολίδα, τήν Μεσσηνίαν, τήν Φθιώτιδα, και έν μέρει τάς Πάτρας, ανταλλάσσονται ιδίως δια του ριζαρίου, της μετάξης, των καπνών, του τυρού, του βουτύρου, των σίκων, των μαλλίων, των βλανιδιών κλπ.

Εσχάτως κατέθλιψε και καταθλίβει ίσως εισέτι τήν αγοράν της Ερμούπολεως ή αχαλίνωτος υπερτίμησις των νομισμάτων. Αλλά και ή Κυβέρνησις, και ή Τράπεζα, δια του αξιοτίμου Κ. Λουκά Ράλλη, (1) συνεβούλευσαν τά δέοντα όπως εκλείψη ή επίζημιος αυτή εξις ή εισχωρήσασα εις τήν αγοράν της Ερμούπολεως. Του άποτήματος τουτου πιστεύομεν, ή θεραπεία δέν θέλει βραδύνει.

Τοιαύτη τις περίπου ή έποψις του έμπορίου τουτου, όπερ όμως, ως γνωστόν, ύπέστη μερίστην ζημίαν, κατά τό 1850, εκ του Αγγλικου άποκλεισμού.

Αι ύπολογισθείσαι τότε ζημίαι παρά του επιμελητηρίου Ερμούπολεως αναβαίνουσιν,

Είς μὲν τό έμπορίον, εις δραχ. 6,662,500

Είς δε τήν ναυτιλίαν » 4,983,300

Τό όλον δραχ. 11,645,800

και ή ζημία αυτή προέκυψεν έν τῷ μεταξύ τεσσάρων μόνων μηνών!

Τις άλλη Ελληνική πόλις εξημιώθη τοσοῦτον; Δυσμύρια ψυχὰι ζῶσαι εκ του έμπορίου και της ναυτιλίας εκινδύνεουν να στερηθῶσι και του επιουσιου άρτου. Αλλ' ή έμπορικῆ αυτή πόλις απέδειξατο και φρόνησιν και πατριωτισμόν έξοχον, τό δε έμπορικόν επιμελητήριο διεκήρυξεν άδεώς εις τον έξω κόσμον τό άδικον της καταθλίψεως εκ μέρους φίλης και προστατίδος δυνάμεως. Τοιοῦτος λαός είναι, πιστεύομεν, αξιοί πάσης έμφυχώσεως και προστασίας.

Δέν είναι μὲν πόλις ευρύγυια ή Ερμούπολις, διότι πολυάνθρωπος και στενή ή χώρα, και όλιγαι αυτής όδοι είναι ευθύγραμμοι, άλλ' είναι καθάρωτατο και φαιδρόν κατοίκημα, πρό πάντων δε υγιεινότατον, διότι όλιγαί έν αυτή επιπολάζουσιν ασθένειαι και ένταῦθα συμφωνεί με τήν περιγραφήν του Όμηρου.

Οι Πίνακες των γεννήσεων, γάμων και αποθιώσεων εισίν ό άψευδέστερος τουτου μάρτυς.

Ιδού τί σημειούσιν οι πίνακες του έτους 1851

Α. τριμητία.			
Γεννήσεις	94.	Γάμοι	47.
»	92	»	26
»	100	»	25
Τό όλον των γεννήσεων	384		
» των γάμων	123		
» των αποθιώσεων	295		

(1) Όρα τήν παρά της Τραπέζης δημοσιευθείσαν όμιλίαν, αν ό Κ. Ράλλης όμιλήσεν έν Ερμούπολει κατά τήν 23 Φεβρουαρίου έν συνεδριάσει, γενομένη έν τή Λέσχη, παρόντος του Νομάρχου Κ. Οικονομίδου ως προέδρου του έμπορικου επιμελητηρίου.

Β. τριμητία.			
Γεννήσεις	94.	Γάμοι	47.
»	92	»	26
»	100	»	25
Τό όλον των γεννήσεων	384		
» των γάμων	123		
» των αποθιώσεων	295		

ώστε γεννήσεις πλείονες των αποθιώσεων 99 Πλείον δε του ήμισσεως των θανάτων επιγίνονται εις βρέφα από 1 έως 10 έτων.

Ως είδες και δια της προλαβούσης μου επιστολής, ή Σύρος δέν στερείται διατριβών, τερείται όμως δυστυχώς περιπάτων, και τήν έλλειψιν ταύτην ήδύνατο να θεραπέυση μόνη ή κατασκευή μιας άμαξιτής όδου, άγούσης από της Ερμούπολεως μέχρι της ώραιάς έξοχῆς Χρούσα, όπου οι φιλόκαλοι Ερμούπολιται και πάλιν τους βράχους μετέβαλλον εις παλάτια και κήπους. Ελπίζεται δε, ότι θέλει καταβληθῆ πάσα προσπάθεια ίνα κατασκευασθῆ ή όδός αυτή ήδη, ότε ή Ερμούπολις απέκτησε δήμαρχον, άνδρα παρά πάντων άνεξαιρέτως αγαπώμενον και ύποληπτόμενον, επιθυμήσαντα δε πάντοτε, ειπερ τις και άλλος, τήν πρόδοον και τήν ευημερίαν του άριστου τουτου δήμου. Ως γνωστόν δε ό δήμος οῦτος σύγκειται εξ' Ελλήνων της Χίου, των Ψαρρών, της Κρήτης, της Σμύρνης, των Κυδωνιών, της Κύπρου, της Θεαταλίας, κλπ. και τινων εκ της ελευθέρως νυν Ελλάδος, άνδρων άπάντων φιλοπόνων και φιλοτίμων

Ίσως τό μικτόν τουτο του πληθυσμού διαίρει ένίοτε τους αγαθούς Ερμούπολίτας, ιδίως κατά τάς δημαρχειάς, άλλα μήπως τουτο δέν συμβαίνει και εις πάντα άλλον δήμον; Αλλά τά πάθη ένταῦθα μάλιςα κατευάζονται ευκολώτερον, διότι τοιαῦτα δέν επικρατούσι έν τῷ μέσω έμπορικου και βιομηχανου λαού, ή δε έμφρων διοικήσις του νυν Νομάρχου θέλει, ελπίζομεν, ένώσει τά διαστῶσα, και ή μόνη ευχή των Ερμούπολιτών όλων, χροίν της ευημερίας των άνεξαιρέτως είναι τό να διατηρηθῆ επί ποῦν χροόν εις τήν επίσημον ταύτην θέσιν ό Κ. Οικονομίδης.

Εξαιρουμένων λοιπόν έλλειψεών τινων προερχομένων εξ αυτής της φύσεως του τόπου, άλλ' όχι και άθεραπέυτων, ή έν Σύρω διατριβή δέν στερείται θελήτρων.

Τό περιέρρυτον αυτής, ό μαγευτικός και ευρύς όρίζων της, τό ευκράδες και υγιεινόν του κλίματος της, εισι πλεονεκτήματα πολύτιμα. Οι κάτοικοι αυτής δέν είναι αφιλόξενοι, άλλα μάλιςτα αγαθοί και φιλόφρονες και, τό κυριώτατον, ή κοινωμία συγκεροτημένη και ήθικῆ.

Είς όλίγας δε πόλεις επίσης ό βίος είναι τακτικώτερος και μάλλον κανονισμένος. Ό ξένος βεβαίως εύρίσκει εις τουτο μονοτονίαν τινα, άλλ' ό εγκάτοικος δέν φρονει οὔτω, διότι έχει πάσας τάς ώρας αυτού διατεταγμένες, και ή άργία εις μόνον

τὴν Ἑρμοπούλιν δὲν ἐμφιλοχωρεῖ. Ἐν μόνον ἴσω ἔθος ἐκλήρων παρατηρεῖται, ὅτι τῶν οἰκογενειάρχων ὁ πλεῖστος βίος διέρχεται ἐκτὸς τῶν οἰκογενειῶν, μεθ' ὧν συνδιατρίβουσι μόνον κατὰ τὰς ὥρας τῶν δύο τακτικῶν καθέκαστην γευμάτων, τὸ λοιπὸν τοῦ χρόνου δαπανῶντες ἐν ταῖς γραφείοις καὶ ταῖς λέσχαις. Αἱ καλά λοιπὸν κυρία μένουσιν ἐγκαταλειμμένα καὶ παρηγοροῦνται συνερχόμενοι μεταξύ των καὶ τότε λέγουσι μὲν ὀλίγα, ἐργάζονται δὲ πλεότερον, ἢ τέλος χαρτοπαικτοῦσι. Ἡ ἐργουλαβία, ἢ τῶν Ἀθηναίων, εἶναι ἀγνωστος εἰς τὴν πατριαρχικὴν Σύρον, διὰ τὸ μὴ εἶναι ἐν αὐτῇ ἐργουλάβους, καθότι καὶ αὐτοὶ οἱ νεανίσκοι εἶναι κόσμοι καὶ σμῆνοι ὡς κοράσια. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐξαιρεῖ καὶ τὰ αἰσθήματα, ἐπιπόλαια, ἂν θέλετε, καὶ ἀνεμώλια καὶ εἰς δελτάρια ἐρωτικά περιοριζόμενα. Καὶ ἰδὲ τίς ἡ μεταξὺ Σύρου καὶ Ἀθηναίων διαφορά. Ἐκεῖ μὲν τὰ αἰσθήματα εἶναι παροδικὰ καὶ λαμβάνουσιν ἐξοδὸν, ἀλλ' ἐνταῦθα ῥιζοῦνται, μένουσι σιωπηλά, καὶ κατατῆγουσι τὰς ἐρώσας καρδίας. Ἐκεῖ αἱ νέαι ὄλαι εἰσὶν εὐθυμοὶ καὶ ἀνθηραὶ, ἐδῶ δὲ ἄθυμοι καὶ μαραινόμενοι ὡς ἄνθη, σκιατροφούμενα, διότι αἱ καρδίαι δὲν καταβιβρώσκονται ἀπὸ τὸν γλυκὺν ἀλλ' ἀκοίμητον σκόληκα τοῦ αἰσθηματος, καὶ ἰδοῦ, νομίζω, ὁ λόγος, δι' ὃν εἰς μὲν τὰς Ἀθήνας εἶναι φανόμενον ἢ καλλονῇ, εἰς δὲ τὴν Σύρον περιέρρεει καὶ πανταχόθεν.

Ὀλίγα τινα εἰσέτι, φίλε, καὶ πᾶσι τὸν λόγον περὶ Σύρου. Ἐσχάτως ὑπήρχε μεγίστη συζήτησις μεταξὺ τῶν λογίων καὶ τῶν ἐφημερίδων τῆς νήσου ἢ ἐξῆς. Οὐδεὶς ἐγνώριζε νὰ ἐξηγήσῃ τίς ὁ δόξος εἰς τὴν συνοικιζομένην ἐπὶ τῆς νήσου πόλιν, τὸ ὄνομα Ἑρμοπούλει.

Ἄλλ' ἰδοῦ ἐγὼ τὴν ἐξιχνίασα καὶ ἐ πληροφορήθη παρα πηγῆς ἀξιόπιστου. Τὸ 1824 ἢ 1825 ἐπρόκειτο νὰ χωρισθῶσι τὰ ἔθνη τῆς νέας πόλεως ἀπὸ τῆς Ἄνω Σύρου. Γενομένης δὲ συνελεύσεως ἐν τῷ ναφί τῆς Μεταμορφώσεως, παρόντος τοῦ τότε Ἐπαρχοῦ Κ. Δ. Μανσόλα, ἐπροτάθη καὶ τὸ περὶ τῆς ὀνομασθῆσας τῆς πόλεως. Καὶ ἄλλος μὲν ἄλλο προέτεινεν ὄνομα ἀποδοκιμαζόμενον, ὅτι ὁ ἀξιότιμος Κ. Λουκάς Ράλλης, ὅστις ὡς λέγει δικαίως ἐν τῇ προῤῥήσει ἐν τῇ λέσχῃ δευτέρου, « μετὰ πολλῶν ἀρχαίων Ἑρμοπολιτῶν συνεκιδύναυσε, συνέταξε καὶ συνειργάσθη ὑπὲρ τῆς νέας πόλεως » προέτεινε τὸ ὄνομα Ἑρμοπούλει, καθὼς τῆς πόλεως ἐκείνης συνοικισθείσης καὶ ἀμαζούσης ἐκτοτε ἐνεκα τοῦ Ἑρμοπορίου. Πάντες ἐπεφώνησαν τότε, καὶ συνετάγη πρακτικὸν τὸ γεγονός τοῦτο πιστοποιοῦν.

Ἡ ἔλλειψις ἐν τῷ παρόντι εὐκόλου συγκοινωνίας μεταξὺ τῶν Κυκλάδων μ' ἐκόλυσεν ἀπὸ τοῦ νὰ ἐπισκεφθῶ τὰς κυριώτερας καὶ αὐτῶν. Ἐλπίζω νὰ πράξω τοῦτο ἄδη, ὅτε συνιστᾶται προσεχῶς ἀτμοπλοικὴ τὴν πρὸς τοῦτο ἐταιρεία. Ἐν τὸσοῦτῳ ἐπειδὴ διατρίβω εἰς Σύρον, ἰδοῦμεν ὡς ἀπὸ σκοπιᾶς πάσης ταύτης τὰς περὶ ἡμῶν κειμένας νύμφας τοῦ Αἰγαίου.

Σήμερον τὰς θαλάσσας τὰς βλέπει διασπει-

ρομένας ὑπὸ πανίων πινῶν πλοικρίων, πολλάκις δὲ καθ' ὅλην τὴν ἐκτασιν ταύτην οὐδ' ἐν ἰστίον φαίνεται που λευκάζον ἐπὶ τοῦ αἰνοποῦ πόντου.

Ὅπως δὲ ἦδη ὑπάρχουσιν αἱ δύο κατ' ἔτος τολούμεναι θρησκευτικαὶ πανηγύρεις ἐν Τήνῳ, ἢ μὲν τὴν 25 μαρτίου, ἢ δὲ τὴν 15 αὐγούστου, ὅτε πανταχόθεν, καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἀπωτέρων Ἑλληνικῶν χωρῶν, συρρέει πλῆθος ἀπειρον πρασκυνητῶν παντὸς φύλου καὶ πάσης τάξεως, οὕτω καὶ πάλαι ἐστῆλετο κατ' ἔτος ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Δῆλον ἢ Θεωρία ἐκείνη, καὶ κατὰ τετραεστίαν ἐωρτάζετο ἡ γέννησις τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος, τῶν θεῶν τῆς Ἀγνότητος, τοῦ φωτὸς καὶ τῆς Σοφίας, Ἀθήλια λεγομένη. Τότε δὲ πρὸ πάντων τὸ Αἶγαίον ἐκαλύπτετο ἀπὸ ἀναριθμήτους τριήρεις καὶ συνέρρον ἐξ ὄλων τῶν παρτλειμένων νήσων καὶ τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος προσκυνηταί. Τὰ πλοῖα ἐστολίζοντο ὑπὸ σημαίων, ὡς στολίζονται καὶ σήμερον, ὅτε πρόκειται περὶ τοιοῦτου πλοῦ τὰς πρώρας αὐτῶν ἐκόσμου ἀνθη, καὶ ὄργανα μουσικῆ ἀντήχουν καθ' ὅλον τὸ Αἶγαίον. Τὸν δὲ αἰγιαλὸν τῆς Δῆλου ἐπλήρουν αἱ θεωρίαὶ τῶν Ἀθηναίων, τῶν Φθιωτῶν, τῶν Βοιωτῶν, τῶν Τηνίων κλπ. κεκοσμημένοι ὑπὸ τῶν ἐμβλημάτων τῶν ἰδίαζόντων εἰς ἐκάστην τῶν πόλεων τούτων.

Δὲν θέλω σοὶ περιγράψαι τὰς ἐορτάς τῆς Δῆλου. Ἀνεγνωσας περὶ τούτων. Σ' ἐνθυμίζω δὲ μόνον τὸν βωμὸν ἐκεῖνον τὸν ἐκ κεράτων τὸν συμπελεγμένον μετὰ τασαύτης τέχνης καὶ στερέωτητος, ὥστε ἐνομιζετο ἔργον αὐτοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος.

Ἡ Δῆλος ἦν κεκοσμημένη ἀπασα ὑπὸ νῶν καὶ ἀγαλμάτων φοινίκης πολυπληθεῖς, δένδρον ἱερὸν τῆς Ἀρτέμιδος, περιέπλεκον εἰς τὴν λευκότητα τῶν μαομάρων τοὺς ὑψιτενεῖς κορμούς των καὶ τοὺς ἀειθαλεῖς κλώνας των, κύκνοι δὲ περιέπλεον εἰς τὰς μικρὰς λίμνας τῆς νήσου, ὀριζόμενας ὑπὸ βοδοδαριῶν καὶ μύρτων.

Ὅτε οἱ Ἀθηναῖοι ἐκυρίευσαν τῆς Δῆλου, μετέφερον τοὺς τάφους τῶν ἀρχαίων κατοίκων εἰς τὴν νήσον τῆς Ρηνεσίας, ὅπου ἐνεταφίζοντο καὶ εἰς τὸ ἐξῆς. Πᾶν δὲ ἀρεῖον ἀπεδιώκετο αὐστηρῶς ἐκεῖθεν καὶ οὐτε οἱ κύκες ἦτο συγκεκριμένον νὰ τρέφονται ἐπ' αὐτῆς, ἵνα μὴ φθίσωσι τοὺς λαχμάδας. (Στρ. ι.).

Γνωρίζεις δὲ καὶ ὅσα θυμῶσια μυθολογοῦνται περὶ Δῆλου. Περιγράφει ταῦτα ἐξαίσιως ὁ Καλλιμάχος εἰς τὸν εἰς Δῆλον ὕμνον του.

Ἡ Λητὼ ἔφευγε τὴν ὄργην τῆς Ἥρας, ἥτις μανιώδης ἐκ τῆς νέας ἀπιστίας τοῦ ἐρωτομανοῦς συζύγου της, τοῦ πατρὸς ἀνδρῶν τε θεῶν τε Διὸς, ἐδίωξεν αὐτὴν ἐκ τοῦ Ὀλύμπου, ὑπόχρεώσασα ἐνόρκως τὴν γῆν νὰ μὴ δεχθῇ τὴν ὠδίνουσαν γυναῖκα εἰς κανὲν μέρος αὐτῆς ἢ θυγάτηρ τοῦ Κεῖου καὶ τῆς Φοῖβης περιέτρειξεν, εἰς μάτην, τὴν Θεσσαλίαν, ζητοῦσα ποῦ νὰ τέξῃ τὰ δίδυμα τέκνα τοῦ Διὸς. Ἦλθε τέλος καὶ εἰς τὰς νήσους, καὶ ὄλαι ἤρουντο τὴν βοήθειάν των, ὅτε ἀνεφάνη ἀέρης ἢ Δῆλος, σκόπελος τῶς ἀγριοῦ καὶ ὑπὸ ἀνέμων

καὶ κυμάτων κυλινδούμενος, τῆδε κάκεῖσε, ἥτις εὐσπλαγχνισθεῖσα τὴν δυστυχῆ Λητὼ, ἔστη παρῆθεν ἐν μέσῳ τῶν Κυκλάδων καὶ παρέσχεν αὐτῇ καταφύγιον τὰς ἀγρίας ὄχθας τοῦ Ἰνωποῦ. Ἐκτοτε ἡ Δῆλος ἔπαυσε τοῦ νὰ ἴσται τὸ παίγιον τῶν κυμάτων, ἀλλ' ἐπαναπίεται εἰς κίονας, ὑψουμένους ἀπὸ τοῦ πυθμένος τῆς θαλάσσης καὶ ἐστρηγμένους εἰς τοῦ κόσμου τὰ θεμέλια.

Οἱ κάτοικοι τῆς Δῆλου ἦσαν ὀνομαστοὶ κολυμβηταί. Ἐνταῦθεν ἐπεκράτησεν ἡ γνωστὴ παροιμία. Δηλοῦ δέεται κολυμβητοῦ, ἐπὶ πράγματος δυσχεροῦς τὴν ἐκτέλεσιν.

Συνέβη δὲ εἰς τὴν Δῆλον ἄλλοτε ὅ,τι καθ' ἡμᾶς εἰς τὴν Σύρον. Εἶχεν ἐρημωθῆ ποτε ἡ Δῆλος, ἀλλὰ μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Κορίνθου, κατέφυγον ἐν αὐτῇ οἱ Κορίνθιοι καὶ συνωκίσθη ὡς ἡ Σύρος μετὰ τὴν καταστροφὴν πόλεων καὶ νήσων Ἑλληνίδων. Κατὰ ποῖαν δὲ ἐποχὴν ἐμεινεν ἡ Δῆλος πάντη ἐρημὸς μᾶς εἶναι ἀγνωστον. Πιθανώτατον νὰ συνέβη τοῦτο κατὰ τὰς πρώτας ἐκδρομὰς τῶν βαρβάρων ἐν Ἑλλάδι. Σήμερον ἐπ' αὐτῆς ζῶσι δύο μόνον ἄνθρωποι, εἰς ποίμνην μὲ τὰς αἴγας του καὶ εἰς ὑγειονομικὸς σταθμάρχης, ἄνδρες, ὡς ἐπληροφόρηθη, διαφόρου πολιτικοῦ φρονήματος!... Ἄλλ' ἀνέλθωμεν ἐπὶ τοῦ μικροῦ τούτου ὄρου, τοῦ Κύνου, καὶ περισκοπήσωμεν κύκλω. Ἰδοῦ πρὸς δυσμὰς αἱ νύμφαι ὄλαι τοῦ Αἰγαίου ὡς ἐν ἡμικυκλίῳ παρατεταγμέναι καὶ διὰ τοῦτο Κυκλάδες ὀνομασθεῖσαι πρὸς ἀνατολὰς δὲ ἰδοῦ αἱ Σποράδες αἱ περὶ Ἴκαρον καὶ Πάτμον. Θέαμα ἐξαίσιον.

Δὲν θέλω ἐνδιατρίψαι εἰς τὴν περιγραφὴν τῶν λοιπῶν νήσων. Τὸ πάλαι πᾶσαι ἦσαν κατοικημέναι, πᾶσαι ἦσαν ὀνομασταί. Ἡ Σίφνος λ. χ. ἥτις ἦτο καὶ εἶναι κατοικία θελατικωτάτη, εἶχε κατὰ τὸν Ἡρόδοτον, τοὺς πλουσιώτερος τῶν νησιωτῶν, διὰ τὰ ἐν αὐτῇ μεταλλεῖα τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου. Ἡ Κέως, ἔχουσα 4 ἑως 5 χιλ. κατοίκων καὶ μίαν μόνον ἀσσημον πολίτην, τὸ πάλαι ἦτο πολυάνθρωπος καὶ τέσσαρας εἶχε πόλεις τὴν Ἰουλίδα, Κραθαλαί, Ποιήσσορα καὶ Κορησίου. Ἐγεννήθησιν δ' ἐν αὐτῇ οἱ ποιηταὶ Σιμωνίδης καὶ Βακχυλίδης, ὁ σοφιστὴς Πρόδικος, ὁ φιλόσοφος Ἀρίστων, ὁ ἰατρὸς Ἐρασίστρατος. Ἐνταῦθα δὲ ἀνεκαλύφθησιν ὑπὸ τοῦ ἄγγλου Ἀρουνδὲλ τὰ Πάρια μάρμαρα, ἥτοι χρονικά τῆς Ἑλλάδος ἀρχόμενα ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Κέκροπος μέχρι Διόγνητος ἀρχοντος τῶν Ἀθηναίων (1482 — 284 π. χ.). Γνωστὸν δὲ ὅτι τὰ μάρμαρα ταῦτα συλεθῆναι, εὑρίσκονται ἤδη εἰς τὸ πνευματικῆσιον τῆς Ὄζωνίας, Ἄλλ' ἂν πολλὰ νήσοι δὲν δύνανται πλέον σήμερον ν' ἀναλάβωσι τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν ἀμὴν, τινὲς ὅμως αὐτῶν ἔχουσι μέλλον, ὡς ἡ Νάξος, ἡ Πάρος, ἡ Ἄνδρος, ἡ Μῆλος, ἡ Θήρα καὶ αὐτῇ ἡ Τήνος, αἱ καὶ ἐκτασιν καὶ προϊόντα ποικίλα ἔχουσι, τὴν συμριδα, τοὺς οἴνους, τὰ μάρμαρα, τὴν μεταξάν, τὰς μυλοπέτρας, τὸ θεῖον, τὴν θραϊκὴν γῆν κλπ.

Ἡ εὐδαιμονοτέρα τῶν νήσων καὶ ἡ ὀλιγώτερον ἴσως μνημονοιμένη σήμερον εἶναι ἡ Νάξος. ἔχει

περίμετρον 20 γεωγρ. μιλίων, εἶναι δὲ πάντοτε ἡ ὠραιότατη καὶ εὐφωροτάτη τῶν Κυκλάδων. Ἀλλὰ τὸ πάλαι ἡ νῆσος αὕτη ἦν τοσοῦτον εὐδαιμων, ὡς τε ὀνομασθῆ μικρὰ Σικελία. Ἐν τῷ μεσαιῶνι δὲ ἐξελέθη ὑπὸ τῶν φράγκων ἔδρα τοῦ δουκάτου αὐτῶν κατὰ τὸ Αἶγαίον. ἔχει ἤδη μόνον 15 χιλ. κατοίκων. Ἄλλ' ὅταν εὐκολυνθῇ ἡ διὰ θαλάσσης συγκοινωνία δὲν δύναται ἀρα νὰ κατοικηθῇ ὑπὸ διπλασίου ἀριθμοῦ κατοίκων καὶ ἐπομένως νὰ ἐξάγῃ πολλαπλάσια προϊόντα.

Πρὶν τελειώσω τὴν ἐπιστολήν μου ταύτην θὰ σε ἀναφέρω, φίλε, γεγονός τι λίαν περίεργον, ὑπερᾶπαντῶ περὶ Μήλου εἰς τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς. Ὅτε οἱ Ἀθηναῖοι κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον (ἔρα Θουκιδ. ε. καὶ Πλουτ. Α.ικ.) κατέσκαψαν τὴν Μῆλον καὶ ἐξηνδραπόδισαν καὶ κατέσφαξαν τοὺς κατοίκους της, εὐρέθη φιλόσοφος τις Μήλιος, ὁ Διόγορας, ὅν τὰ δυστυχῆματα ταῦτα τῆς πατρίδος του κατέστησαν θεοσεβέστατον. Ἄλλ' ἐγένετο πρὸς αὐτὸν ἐπιτορία τις, καὶ ἐπειδὴ οἱ θεοὶ ἐσιώπησαν καὶ εἰς τὴν ἐπιτορίαν ταύτην καὶ εἰς τὰ κατὰ τῆς πατρίδος του ἀδικήματα, ἀπὸ τῆς ἀκρας δεσιδαμονίας μετέπεσεν εἰς ἀθείαν. Τότε ἤρνηθη τὴν ὑπαρξίν τῶν θεῶν, ἀπεκάλυψεν εἰς τὰ συγγράμματά του τὴν μυστηρίων τὰ ἀπόκρυφα, συνέτριβε τὰ εἰδωλα τῶν Θεῶν. Οἱ Ἕλληνας ἦσαν ἀείποτε θρησκοὶ. Περιέβηκεν αὐτὸν τὸ μῖσος ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος, τὸ ὄνομα του κατέστη ὄνειδος, κατετρέχετο ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν. Δικασθεῖς ἐρήμην εἰς Ἀθήνας, κατεδικάσθη εἰς θάνατον, καὶ ἐπειδὴ δὲν συνελαβάνετο, ὑπεσχέθησιν τάλαντον εἰς τὸν ὅστις ἤθελε φέρει τὴν κεφαλὴν του, διτάλαντον δὲ εἰς τὸν ὅστις ἤθελε τὸν συλλάβεῖ ζώντα. Ἄλλ' ὁ Διόγορας δὲν εἶχε καὶ τὴν τύχην τοῦ ν' ἀποθάνῃ εἰς τὴν φυλακὴν καὶ νὰ ἐνταφισθῇ εἰς ἐρημον νῆσον. Μὴ εὐρίσκων ἄστυρον ἐν Ἑλλάδι, λέγει ὁ Ἀθηναῖος, ἐπέβη εἰς πλοῖον καὶ ἐπνίγη εἰς ναυάγιον, « καὶ Διόγορας ἐφυγαδύθη, ὅτε καὶ πλέον ναυαγία ἐχρήσατο. » (Αθην. Π'. 92.)

Δὲν εὐρίσκεις, φίλε, τὴν σύμπτωσιν περίεργον; Καὶ εἰς τὰς ἡμέρας μας νησιώτης τις ἐξ Ἀνδρου, ὁ Κάρης, ἀνήρ φιλόσοφος, ἐνάστος, πρὸ πάντων δὲ ὑποληπτόμενος καὶ ἀγαπώμενος, ἠθέλησεν, ἀλλ' οὗτος ἀναίτιως, ν' ἀποστατήσῃ τῆς πατρίδος θρησκείας του, νὰ εἰσαῇ θεοσεβισμόν τινα, τὸν αὐτὸν δηλ. μὲ τὴν ἀθείαν, καὶ γενόμενος μισητός εἰς πάντα Ἕλληνα, ἀπέθανε τέλος θάνατον ὄνειδος στερηθείς καὶ αὐτῆς τῆς ταφῆς. Φρονῶ, ὅτι πέπονθε ἄξια ὧν ἐπραξες, διότι δυνάμενος ν' ἀπολίπῃ δόξην ὁποιαν οὐδεὶς τῶν νεωτέρων λογίων Ἑλλήνων, προηρέθη ν' ἀποθάνῃ ὡς ἐγγληματίας. Περιμένειν τὴν προσεχῆ ἐπιστολήν μου ἐκ τοῦ Πειραιῶς.

Ὁ φίλος σου ΝΕΣΤΟΡΙΔΗΣ.

ΠΕΡΣΙΑΝΑ

Αἱ Βαγιάδεραί τῆς Περσίας καὶ τὰ ἄσματά των.

Ἡ μουσικὴ καὶ ὁ χορὸς οὐδόλως εἶχον ἀπαγορευθῆ κατ' ἀρχάς εἰς τοὺς μουσουλμάνους ὑπὸ τοῦ Μωάμεθ. Ἐπίσης τοῖς ἐπέτρεπε τὴν χρῆσιν τοῦ οἴνου, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν ν' ἀποκαλυφθῶσιν ἐνώπιον ξένων ἠδύναντο. Αἱ ἐναντία δὲ τούτοις ἐντολαὶ προὐκλήθησαν μετὰ ταῦτα ὑπὸ τῶν καταχρήσεων καὶ τῶν σκανδάλων, ὅτε ὁ Μωάμεθ περιήλθεν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ εἴπῃ. « Ὁ μὲν Μωϋσῆς ἦν ὁ προφήτης τοῦ λόγου, ὁ δὲ Ἰησοῦς ὁ προφήτης τοῦ πνεύματος, ἐγὼ δὲ εἰμὶ ὁ προφήτης τοῦ ζήρους.»

Ὅσοι λοιπὸν τῶν Μωαμεθανῶν πίνουν, χρεοῦσιν, ἄδουν καὶ ταῖς γυναῖξιν ἀναμίγνυνται, οὐδὲν ἄλλο πράττουσιν ἢ ἐπανερχονται εἰς τὰς ἐξείς τῶν πρώτων χρόνων. Παράδειγμα δὲ ἔστω ὁ Ἰβραὴμ πιπῆς.

Ὡς πρὸς τὸ περὶ χοροῦ λοιπὸν κεφάλαιον, οἱ σάχη καὶ τῆς Περσίας εἰσὶν οἱ τολμηρότεροι παραβάται τοῦ κορανίου. Οὕτως, ὁ σύγχρονος ἡμῶν Φεθ-Ἀλῆ σάχης διετήρει ἐν τῇ αὐτῇ του μουσικῆς καὶ χορευτῆς, εἰς τὸ πείσμα τῶν ἄρῶν τοῦ κλήρου αὐτοῦ. Αὐτὸς ὁ ἴδιος μάλιστα προέδρευε κρυφίως τὰς μουσικὰς συμφωνίας καὶ τοὺς χοροὺς τοῦ χαρμελίου του, καὶ προὐκάλει ἄσματα βακχικὰ.

Ἄλλως τε ἡ προγραφή τοῦ χοροῦ καὶ τῆς μουσικῆς ἐν Ἀνατολῇ σκοπὸν ἔχει νὰ προφυλάξῃ ἀπὸ τὰς παρεκτροπὰς καὶ τὰ δυστυχήματα, τὰ ὅποια γεννῶνται πάντοτε ἐκ τῆς μέθης καὶ τῆς ἐκδικιότητος. Διότι ὑποκριταὶ καὶ θεαταὶ οὐδέποτε ποιοῦσι χρῆσιν αὐτῶν, χωρὶς ἀναίσθητοι ἐκ μέθης νὰ πέσωσιν εἰς τὸ τελευταῖον ἄσμα, ἢ τὸ τελευταῖον χορευτικὸν ἄσμα.

Ἡ λέξις βαγιάδερα παράγεται ἐκ τῆς περσικῆς λέξεως βαγιέρη, ἥτις σημαίνει γυναῖκα προωρισμένην εἰς τὴν εὐθυμίαν. Οἱ ἄρρνας χορευταὶ καλοῦνται βεκάροι ἢ σουζαῖροι, τοὺς ἐκλέγουσι δὲ ἀπὸ 12—18 ἐτῶν τοὺς ἀφίνουσι νὰ κομῶσι τὴν κεφαλὴν, καὶ τοὺς ἐνδύουσι μὲ ἱμάτια μετὰξίνα ὑπερμέτρου πλάτους. Συνοδεύουσι δὲ τὰς κινήσεις των διὰ κροτάλων. Οἱ περσικοὶ χοροὶ ἐκφράζουσι ἀλληλοδιαδόχως τὴν χράν καὶ τὴν λύπην. Εἷς δὲ μόνος ἔχει χαρακτῆρα πολεμικόν, καὶ οὗτος εἶναι ὁ νέι-ναδιρὲ (ὁ ἀλλὸς τοῦ Ναδίρου) ἐκτελούμενος μετὰ μαχαίρων καὶ ἐνδείξεων ὀργῆς εἰς μάχην κατακτώσης.

Αἱ βαγιάδεραὶ χορευοῦσιν ἀνὰ μία καὶ ποτὲ δὲν σχηματίζουσι ἄλλωσιν, πάντοτε δὲ ὀρχοῦνται ἀνυπόδητοι. Συνοδεύονται δὲ ὑπὸ ἁσμάτων, κροτάλων καὶ κροτάλων, καὶ τοὺς θεατὰς ἐκπλήττουσι διὰ τῆς εὐφροσύνης καὶ ἐπιανεσιότητος των. II. χ.

δι' ἐνὸς ἁλματος πηδοῦν ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ ἡκίστου περιμένοντος αὐτὰς ἀνδρὸς, καὶ ὄρθιαι ἱστάνται οὕτως ἐξακολουθοῦσαι τὸ ἄσμα των καὶ γελῶσαι ἐπὶ τῷ θαυμασμῷ ἢ τῷ τρόμῳ του. Καὶ εἰς τοῦτον μὲν προσφέρουσι ποτήριον οἴνου τεθειμένον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς των, εἰς ἐκείνον δὲ ῥίπτουσι ἄνθος, εἰς τὸν ἄλλον ἐπιπλήξιν, εἰς τὸν ἄλλον μειδίμα. Αἱ αὐτὰς οὔτε ἀντιθέατρα ἐγείρονται, οὔτε αἰθουσαι χοροῦ. Τὰς καλεῖς εἰς τὴν οἰκίαν σου μετὰς ἐταίρας των· κάθηται ἐπὶ τῶν ταπήτων, ἐν κύκλῳ καὶ πλησίον τῶν μουσικῶν, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κύκλου ἐκτελοῦσι τὰ βήματά των.

Ἀλλὰ τὰ ἄσματα τῶν Περσίδων ὀρχηστρῶν ἀξίζουν κάλλιον τῶν χορῶν των. Ὅλη ἡ μουσικὴ των συνίσταται εἰς τὸν ρυθμὸν, ἄγνωστος δὲ τοῖς εἶναι ἡ ἀρμονία. Ποτὲ δὲν ψάλλουσι χωριστὰ, ἀλλ' ὅλαι ἐν χορῷ καὶ τὰ αὐτὰ ἄσματα. Τὸ ἀποτέλεσμα λοιπὸν εἶναι μονότονον μὲν, ἀλλὰ μεγάλης ἰσχύος, αὐξανούσης διὰ τῆς τελειότητος τοῦ μέτρου.

Παραθέτομεν ἐνταῦθα δύο τῶν ἁσμάτων των, τρυφερότητος καὶ ἀφελείας πρωτοτύπου, τὰ ὅποια ἐν Εὐρώπῃ ἤθελον ἀξιοθῆ τῆς ἐπιτυχίας των παρὰ τῶν Κ.Κ. Φωριέλου καὶ Μωαμέρου ἀνυψωθέντων δημοτικῶν ἁσμάτων.

Α. Ἄκουσον μου, ὦ φίλη μου. Ποῦ θὰ ὑπάγωμεν νὰ ἐκχύσωμεν τὴν μέθην τῆς καρδίας ἡμῶν;

— Ὑπάγωμεν εἰς τὸν κῆπον. — Ποῖον κῆπον, φῶς; — Ἐκεῖ ὅπου ἡ ἀηδὼν ἔχει τὴν φωλεάν της. — Ὡ δέσποτα ὀρνιθοθήρα, δέομαί σου, μὴ στήσης εἰς αὐτὴν παγίδα. Μὴ φονεύσης, μὴ γερῆσαι τῆς ἐλευθερίας της τὴν μελαγχολικὴν ἀηδόνα μου.

— Ὑπάγωμεν εἰς τοὺς ἀγρούς. — Ποίους, ἀγάπη μου; — Ἐκεῖ ὅπου ἡ δορκὰς τῆς ἐρήμου ἐνδαιτᾶται. — Δέσποτα θηρευτᾶ, ἐπάκουσον τῆς παρακλήσεώς μου, καὶ φείσου αὐτῆς, μὴδὲ φόνευσον τὴν μονήρη δορκάδα. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς δορκάδος τῆς ἐρήμου ὁμοιάζουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκείνης ἦν ἀγαπῶ.

— Ὑπάγωμεν εἰς τὴν ὄχθην τοῦ ρύακος. — Ποῖου, σπλάγχχνα μου; Ἐκεῖ ὅπου ὁ ἰχθύς ὀχεύεται, ὅπου εἶναι λαμπρὸς καὶ εὐτυχής. — Δέσποτα ἄλιεῦ, ἀπομάκρυνε τὰς σαγήνας σου ἀπὸ τοῦ ἡσύχου καὶ σκεπτικῶν ἰχθύος μου. Ἡ ἀκοή του, ἐν τῷ διακγεῖ ἐκείνῳ ρύακι, ὁμοιάζει τὸ οὖς ἐκείνης ἦν ἀγαπῶ.

— Ὑπάγωμεν εἰς τὴν πόλιν. — Ποίαν, ἀν ἀγαπᾶς. — Εἰς ἐκείνην ἥτις ἀνεστατῶθη ἐμφανισθείσης τῆς ἀγάπης μου, καὶ τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι συνεκινήθησαν εἰς τὴν θέαν τῆς ἐξόχου καὶ μοναδικῆς καλλονῆς της.

Β.

Τὰ ὠρῆα ὄρη ὑπὸ λευκοῦ πέπλου περιεβλήθησαν, καὶ ἡ χιὼν καλύπτει τὴν ἀνεμόνην καὶ τὸ βατράχιον, ἀλλ' εὐλογητὸς ὁ Θεός! ἡ φίλη μου ἀφικνεῖται!

Σφενδονιστὰ, μὴ λιθοβολεῖ με πλέον, διότι καὶ ἄνευ τῶν λίθων σου ἐπλήγην ἐγώ. Ἡ φίλη μου φέρει ἐσθῆτα χρώματος ῥόδου, μέλαινα δὲ εἶναι ἡ εἰδική μου.

Ἰπὸ τὰς ἐπάλξεις τῆς πόλεως αὐξάνουσι ῥοδωνικὰ τρεῖς. Εἴθε μαρανθέντα νὰ πέσωσι τὰ φύλλα αὐτῶν ἐν πρὸς ἐν, εἴθε νὰ μὴ μείνῃ παρὰ τὸ δένδρον γυμνόν. Τὴν ἡγάπησα καὶ τίποτε δὲν θέλει

δυνηθῆ νὰ θεραπεύσῃ τὸ κακόν, τὸ ὅποσον με καταβιβρώσκει. Εἰς τὰς χεῖράς της φέρει μελιγκρίδας. Γλυκυτέρα ἢ φίλη καὶ πατὴρ καὶ μητὴρ. (Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

ΠΟΙΗΣΕΙΣ.

Η ΝΕΟΤΗΣ.

Τοῦ ἔαρός μας ἀθηροὶ
Πῶς φεύγετε, ὦ χρόνοι,
Καὶ μ' ἀποχαιρετᾶτε;
Σταθῆτε καὶ μὴ, ἄσπλαγχοι,
Καὶ μὴ, ἀνθρωποκτόνοι,
Ἐν τάχει ἀπερνᾶτε!

Φεισθῆτε τῆς νεότητος
Τὰ ῥόδα καὶ τὰ κρίνα,
Τῆς κόμης τὸ χρυσίον.
Εἰς γήρας, ὦ! μὴ σβύνατε,
Τοῦ κάλλους τὴν ἀκτῖνα,
Τὸ ἄχαρ καὶ κρῖον.

Μὴ μᾶς ἀπογυμνῶνατε
Τοῦ Πλάστου τὰ ποικίλα
Δωρήματα, τὰ κάλλη,
Ὅπως τοῦ δένδρου ὁ χειμὼν
Ἀποστερεῖ τὰ φύλλα...
Πλὴν τοῦτο πάλιν θάλλει

Ἄλλ' ἡ νεότης! φεῦ! αὐτὴ
Δεν ἀναθάλλει πλέον,
Ὡς ἅπαντα ἡ φύσις.
Ἄλλὰ περὶ καὶ ἀφαιρεῖ
Πᾶν ἄνθος, πᾶν ὠραῖον...
Κ' ἐπέργεται ἡ δύσις.

Ἡ δύσις, καὶ! πλὴν πρὸ αὐτῆς
Προδρόμους της μας στέλλει
Καταστροφῆς σημεῖα...
Τοῦ γήρους ἰδοὺ ἀκθανταί,
Καὶ σκελετωδῆ μέλη,
Καὶ ἄθυμος καρδία.

Ἰδοὺ τὴν κόρην γήρατος
Καλύπτουσι ῥυτίδες,
Ἡ κόμη ἐλευκάνθη.
Ἡαρῆλθον αἱ ἐρατειναί
Τοῦ μέλλοντος ἐλπίδες,
Καὶ τῆς ζωῆς τὰ ἄνθη.

Καὶ οὔτε ἴγνος φαίνεταί
Τῆς πρώην καλλονῆς της,
Οὐδ' ὡς ἐρείπωμένη

Ἀρχαία τις οἰκοδομή,
Ὅτ' αὖ μείνη, τῆς μορφῆς της
Τὸ κάλλος νὰ ἐμφαίνῃ.

Κι' ἂν μετὰ χρόνους ἔρασ τῆς,
Ὅς εἰς μακρὰ πελάγη,
Διὰ τὸν ἔρωτά της,
Ἀπελπισμένοις κ' ἔρημος
Τὸν βίον του διάγει
Κ' ὄμνυ' εἰς τ' ὄνομά της,

Καὶ λάτρις τῆς εἰκόνας της
Ἐπέστρεψε, πῶς θέλει
Τὴν φίλιαν του γνωρίσει;
Τὸν γαλανόν της ὀφθαλμόν,
Φεῦ! γήρατος νεφέλη
Ἐπαπειλεῖ νὰ σβύσῃ...

Στίχος ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ ΣΑΜΑΡΤΣΙΔΗ.

Ἀφιέρωσις τοῦ Ποιήματος
ΑΡΜΑΤΩΛΟΙ ΚΑΙ ΚΛΗΠΤΑΙ.

Τῇ σπαρακτικῇ μνήμῃ τοῦ *Εὐαγγέλου* μου.

Καλῶν τὸν Θάνατον καὶ Χρόνον,
Ἐγραφον ἡσυχος καὶ πόνον
Δὲν ἠσθανόμην φλογερόν.
Δὲν ἔλεγον πῶς θὰ σὲ χάσω,
Ὅς Ἄγγελος τότ' ἐκοιμᾶσο
Εἰς τοῦ πατρός σου τὸ πλευρόν.

Ποσάκις τὴν γραφίδ' ἀφίνων
Ἡρχόμην προσχαρῆς καὶ κλίνων
Τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ σέ!
Εὐώδεις ὠσφραϊνόμεν μύρον
Καὶ μ' ἐγοήτευον ὀνείρων
Τερπναὶ εἰκόνας καὶ χρυσαί.

Οὐαὶ χαρὰς ἡματημένης!
Εἰς κάλπην μαύρης εἰμαμένης
Ἐστρέφοντ' ὧραι συμφορᾶς,
Εἰς κλάδος σήμερον ἀνθίζει...
Ἀλλὰ τὸ μνήμά σου στολίζει,
Τὸ μνήμα πάσης μου χαρᾶς.

Γ. Χ. ΖΑΛΟΚΟΥΣΤΑΣ.

Ο ΤΑΦΟΣ ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ

Ὅταν τὸ φάσμα τῆς νυκτὸς τὸν πέπλον του συ-
στέλλῃ,
καὶ διερρηλάτης ἀγλαὸς ὁ Φαίβος ἀνατέλλῃ,
ἐκ τῶν δασῶν τοῦ Παρνασσῦ μυστηριώδης τόνος
ἀκούεται, ὡς φθογγασμὸς πειθοῦσης ἀηδόνος,
καὶ ἀλαμπῆ καὶ σκυθρωπὰ ὑψοῦνται τὰ πλευρά του,
ὡς νὰ ἠπλώθη ἐπ' αὐτῶν ὁ πέπλος τοῦ θανάτου.

Ἄλλ' ὁ θρηνώδης τόνος
δὲν εἶναι μόνον φθογγασμὸς πειθοῦσης ἀηδόνος,
ἀλλ' εἶναι μέλος νεκρικῶν ἀπαραμύθου Μούσης
τὴν ἐνταφίαν σιωπὴν τοῦ τέκνου της θρηνοῦσης.

Τὸν πέπλον τότε τῆς Αὐγῆς λεπτὴν ἐσθῆτα φέρει,
πλοκάμους εἰς τὰ νῶτά της τοῦ Φαίβου τὰς ἀκτίνικας
καὶ φέρεται πρὸς ἀγνωστὰ καὶ τεθλιμμένα μέρη
μὲ τοῦ φωτὸς τὰς δίνας.

καὶ μὲ τὸ δάκρυ τῆς Αὐγῆς τὴν πέτραν τάφου λούει,
ὅστις περίλυπος τὸν θροῦν τοῦ βύρακος ἀκούει.

Ἐκεῖ καθεῖται ὁ ζητῶν τὴν σκέπην ν' ἀπορρίψῃ
τῶν οὐρανῶν, κ' εἰς τοὺς τυφλοὺς θνητοὺς ν' ἀ-
ποκαλύψῃ

τ' ἀπόκρυφα τοῦ χάους,
τὰς χάρμας τὰς ἰδανικὰς τοῦ ἀθανάτου φάους.

Πλὴν μήπως ὀφθαλμοὺς θνητοῦ ἀντανάκλῃ δακρῶν
τὸν χοῦν τὸν ἀνεμόκτυπον τοῦ μνήματος τὸν κρόνον;
ἢ μήπως θρηνοὺς ἤκουσεν ἢ νεκροδόχος καίτη
τὴν ἐσθὴν ποτὲ σιγῆν τοῦ Ἄδου νὰ ἐκπλήττῃ;
τῆς Φαίβης τὸ νυκτιπλανὸς τὸν ἀτενίζει ὄμμα,
ὅταν ὠχρὸν περισκοπῇ τῶν οὐρανῶν τὸ δῶμα.

Καὶ μυστικὸς ἀκούεται τῆς λύρας του ὁ θρηνοῦς,
ὡς νὰ τὸν στέλλῃ κάτωθεν τοῦ μνήματος ἐκεῖνος,
ὅστις εἰς γῆν ἀδικηθείς, τὸ ἔρημόν του βῆμα,
πρὸς τὸ ξενίζον ἔτρεψε χαρὰς καὶ θλίψεις μνήμα.

Τῶν ἐμπαθῶν κοινωνιῶν, τῆς ζηλοτύπου Μοίρας
οἱ σαρκασμοὶ ἀπέπνιγον τῆς κλαυθμηρᾶς του λύρας
τὸν φιλαλήθη τόνον,

ὡς οἱ ἀπαίσιτοι κρωγμοὶ αἱματηρῶν ὀρνέων
φθονοῦντες ἀποπνίγουσι τὸ μέλισμα τ' ὠραίων
τῶν λάλων ἀηδόνων.

Καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἔφυγε, τοὺς ἀδικεῖς ἀνθρώπους,
κ' εἰς τὰ βουναὶ ἐζήτησεν ἀκατοικήτους τόπους,
τὸν βροντερὸν τοῦ βέροντος χειμᾶρος θροῦν ν' ἀκούσῃ,
καὶ τὴν βροχὴν τοῦ βύρακος, ὅπου τὴν χλόην λούει.

Καὶ τῶν ὀρέων ἤρχετο νὰ συγκινήτῃ τοὺς βράχους
τοὺς ἀναισθητοὺς, τοὺς θρασεῖς τοῦ Χρόνου μονο-
μάχους,

ἀφοῦ ἐντὸς κοιωνιῶν ἢ κλαυθμηρᾶ χαρδὴ του
δὲν ἐθροῦθήσεν ἡγῶ καρδίας εὐαισθήτου
καὶ ἴστατο κατάθλιμτος, ὠδὰς μυστηριώδεις
ὡς νὰ τοῦ ἐψιθύριζον αἱ δρυεὶς αἱ γιγαντώδεις.

Καὶ παρὰ φίλον βύρακα, ὅστις ἡρέμα βέει,
ἢ ἀηδῶν τὸν ἤκουε τὴν λύραν του νὰ κρούῃ,
μὲ τὸν βορέαν νὰ θρηνοῖ, μὲ τὴν αὐγὴν νὰ κλαίῃ,
καὶ τὴν κρυφίαν τῆς ἠχοῦς ἀπάντησιν ν' ἀκούῃ.

Ἐσπέραν μίαν ἔλεγον: « ὦ προσφιλέ μου φύσις!
» ὅποταν αἴφνης ἔρχεται ἡ ἑσπερία δύσις
» τοῦ φίλου σου ἡλίου,

» κοσμεῖ μὲ νέφη χρύσινα τὸ τέμμα τοῦ σταδίου.
» Ὁ κύκνος θνήσκων ἐμπαθεῖς ἀφίνει μελωδίας
» τὸ ἄνθος ἀποχαιρετᾷ τὸν βίον μ' εὐωδίας.

» Κ' ἐγὼ πτηνὸν ὑψοῦμενον πρὸς χώρας ἀνωδύνους
» σ' ἀφίνω τῆς κιθάρας μου τοὺς τελευταίους θρη-
νοὺς » —

κ' ἢ ἀηδῶν περίλυπος εἰς φύλλωμα ἱτέας
ἐδίγα, καὶ τριγύρω της ἐθρῆνει ὁ βορέας.

» ὦ φύσις! (πάλιν ἔλεγε), τὰ θέληγρά σου πλέον
» δὲν θ' ἀτενίζῃ τ' ὄμμα μου ζηλοτύπον καὶ κλαῖον.
» σὲ εἶδον, σὲ ἠγάπησα καὶ εἶδον νὰ μαράνη
» τὸ ἔαρ μου ἢ δολερὰ τῆς καλλονῆς σου πλάνη,
» καὶ, κῦμα φθάσαν ἀγνωστον ἀγνώστους παραλίας,
» βαρὺν ἀφίνω γογγυσμὸν μεγάλῃς τρικυμίας. »

Καὶ πλέον δὲν ἤκουστο ἢ κλαυθμηρὰ του λύρα
ἢ φθονερὰ τὴν ἐθρυσεν, ἢ ὀλεθρία Μοῖρα.
κ' ἢ ἀηδῶν περίλυπος εἰς φύλλωμα ἱτέας
ἐξέπνευσε, καὶ γύρω της ἐθρῆνει ὁ βορέας.

Ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος τὴν προσεχῆ πρωΐαν,
ἀλλ. οἶμοι! δὲν ἀπάντησεν, ἢ πέτραν τάφου κρόαν
παρὰ τοῦ φίλου βύρακος τὴν ὄχθην ἐβρῖμένην
καὶ μόνον ἀπὸ τοῦ βορέα τοῦ θρήνου πληττομένην,
ἐρ' ἢς οὐδὲν δακρύβροτον μνημεῖον ἀνιδρῦθη,
παρὰ φρουρὸς τις ἀγρυπνος, αὐτόκλητος, ἢ λήθη.

Καὶ ἔκτοτε ὁ οὐρανὸς δὲν διηγείται πλέον
εἰς τὸν θανάτῳ ποιητῆν μυστηρίῳν τι νέον
οὐδὲ ἢ νῦν τὸν κρόφιον τῶν ἄλλων κόσμων κρότον,
οὐδὲ τοῦ λέγει ἔρωτας τὸ ἄστρον τῶν ἐρώτων.

Εἰς μάτην πλέον ἢ Νῶς εἰς ἄρμα ὀχουμένη
τὸν καλλιγράφον κάλαμον τοῦ ποιητοῦ προσμένει
ἢ φύσις μάτην εἰς αὐτὸν τὰ κάλλη της προβάλλει
ἐκεῖνος δὲν αἰσθάνεται τῆς φύσεως τὰ κάλλη
εἰς μάτην τοῦ μνημείου του τὸν χοῦν ἢ αὖρα κρούει.

Καὶ καθ' ἡμέραν ἔκτοτε ἢ Μαῦσα καταβαίνει,
καὶ πάντοτε τὸν τάφον του μὲ δάκρυ πένθους βραίνει
κ' ἐγὼ πτηνὸν περίλυπον, πτηνὸν ἐρημιόλαλον
τὸν τάφον ἐπισκέπτομαι, θρηνώδεις ἄσμα ψάλλον.

Στίχος ΜΥΡΩΝ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ.

ΠΟΙΚΙΛΙΑ

ΠΡΟΓΗΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ.

Ὁ ἔμπροσθεν σφείλει καθεκάστην νὰ δίδῃ εἰς ἐαυ-
τὸν λόγον τοῦ χρόνου ὃν ἔζησας καὶ τὸν ὅποιον τῷ
μένει νὰ ζῆσῃ. Ἐκάστη ἡμέρα παρελθούσα χωρὶς

νὰ ἐργασθῇ πρὸς ἠθικὴν ἢ διανοητικὴν αὐτοῦ τε-
λειοποίησιν, λογίζεται ὡς ἡμέρα ἀπολεσθεῖσα. Καὶ
ἂν μὲν προέκειτο νὰ κανονίσωμεν τὴν διαχείρη-
σιν ποσότητός τινος ἀργυρίου ὠρισμένης πρὸς ἐ-
πάρεσιν ὄλων ἡμῶν τῶν κατὰ τὸν βίον ἀναγ-
κῶν ἠθέλαμεν αἰσθανθῆ ἔκ πρώτης ἀρχῆς τὴν ἀ-
νάγκην τοῦ νὰ διαχειρισθῶμεν ἐπιμελῶς ἕκαστον
δηνάριον ἐκ τῶν συγκροτούντων τὸ ποσὸν τοῦτο·
ἀλλὰ πρόκειται περὶ ποσοῦ ὠρῶν, καὶ μόλις συλ-
λογιζόμεθα νὰ οἰκονομήσωμεν τινὰς αὐτῶν. Καὶ
ὅμως, τὸ ποσὸν τῶν ὠρῶν εἶναι πολλάκις ἔλαττον
πολὺ τοῦ ποσοῦ τῶν μετχειρισθέντων καθ' ὄλον
τὸν βίον χρημάτων. Καὶ τῷ ὄντι, ἄνθρωπος δα-
πανῶν κατ' ἔτος 3 ἢ 4,000 δραχμῶν εἰς διάσθη-
μα ἐξήκοντα ἢ ἑβδομήκοντα ἔτων, ἐδαπάνησε 200
ἢ 300 χιλιάδας δραχμῶν, ἔζησε δὲ μόλις τρια-
κοσίας χιλιάδας ὠρας. Ἀλλὰ ἐκθέσωμεν ἐπὶ τὸ
ἀπλούστερον τὸν ὑπολογισμόν τούτον ἐκ τῶν 24
ὠρῶν ἑκάστης ἡμέρας ἀφαιροῦμεν ὕπνου μὲν ὠρας
7, τροφῆς δὲ καὶ διασκεδάσεως καὶ ἄλλου ἀπο-
λεσθέντος χρόνου ὠρας 3, ὥστε μᾶς μένουσιν ὠραι
14 μὲν καθ' ἡμέραν 100 δὲ περίου καθ' ἑβδομάδα
ἢ 5,402 κατ' ἔτος. ἂν ἤδη διὰ τὰς ἀσθενείας δια-
γράψωμεν τοῦ καταλόγου ἡμῶν τὰς 102 πλεο-
ναχούσας ὠρας ὡς καὶ αὐτὴν τὴν τριακοστὴν ἐξη-
κοστὴν ἕκτην ἡμέραν τῶν βισέκτων ἐνιαυτῶν μᾶς
μένουν πρὸς ἐπιωφελεῖ διαχείρησιν ὠραι 5,000
κατ' ἔτος, αἵτινες γίνονται εἰς 20 μὲν ἔτη 100
χιλ. εἰς 60 δὲ ἔτη 300 χιλιάδες. Ἀλλ' ἢ ἡλικία
αὕτη εἶναι ὁ ἀνώτατος ὕψος τὸν ὅποιον ὀλίγοι
ἄνθρωποι ἠδυνήθησαν νὰ φθάσωσι. Διότι, ἐκ τῆς
ὀλιγῆς διαρκείας τῆς ζωῆς ἀφαιρετέον τὴν τε νη-
πιότητα καὶ τὸ ἔσχατον γῆρας, καὶ τὰς ἀσθενείας,
καταστάσεις, καθ' αἷς ἢ ἠθικῆς ἢ διανοητικῆς ἀνά-
πτυξιν περιορίζεται εἰς στενωπὸν κύκλον. Ἴδού
λοιπὸν ἢ ζωὴ ἡμῶν, ποσότης ὠρῶν, ἢν πρόκειται
καλῶς νὰ οἰκονομήσωμεν, ἐπειδὴ ἀδύνατον ν' αὐ-
ξήσωμεν, αὐτὴν καὶ δυστυχῶς ἀκόμη δὲν ἀρχίζο-
μεν νὰ αἰσθανόμεθα τὴν ἀξίαν αὐτῆς, καὶ ἐδα-
πανήσωμεν ἤδη ἀπρονοήτως μέρος αὐτῆς οὐκ εὐ-
καταφρόνητον, διότι ἄνθρωπος τεσσαρακοντούτης
δὲν δύναται πλέον λογικῶς νὰ ὑπολογίζηται τὰ
μέλλοντα ἔτη του πλείονα τῶν εἰκοσι, ἢ τὰς ὠ-
ρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ πλειοτέρας τῶν δεκακισμυ-
ρίων.

Τις χρήσις λοιπὸν ἐγένετο τῶν πολυαριθμῶν
καὶ συγκυβερτα ἀσωτηθειῶν τούτων ὠρῶν, κατὰ
τὰς πρώτας περιόδους τοῦ βίου; Κατὰ μὲν τὰ
πρώτα δέκα ἔτη, ἢ ἐκπαίδευσιν μόνη εὔρε θεῖον
τινὰ καὶ ὁ καρπὸς εἶναι ἤδη ὠραῖος, ἐκτὸς τοῦ
καθιερωμένου εἰς τὴν φυσικὴν ἐκπαίδευσιν χρόνου,
ὅκτῳ χιλιάδες ὠρῶν ἐδαπανήθησαν πρὸς κατὰλη-
ψιν καὶ κατανόησιν τῶν ἀπείρων ἐκείνων πραγ-
μάτων, γνώσεων καὶ ἐντυπώσεων διαφόρων, αἱ ἐ-
ποταὶ θέλουσιν εἶσθαι βραδύτερον εἰς τὸν ἐρη-
σον ἢ ὕλην τῶν κρίσεων αὐτοῦ. Τὰ δὲ ἐπόμενα δέκα
ἔτη, καθιερωμένα εἰδικώτερον εἰς τὴν ἀνωτέραν
ἐκπαίδευσιν, θέλουσι παρουσιάσει ποτὲ ὀλίγον πο-

τὸν ὥρῶν πρὸς ἄκροντα χιλιάδων, ἐπωφελῶς μεταχειρισθεῖσάν τοι δακτυλίους μὲν ἰχθυιάδας διὰ τὰς φιλολογικὰς σπουδὰς, τὰς ὑπολοίπους δὲ διὰ τὰς ἐπιστημονικὰς. Καὶ μολοντοῦτο ὅ,τι καὶ ἂν ἔμαθῃ τις ἀκόμη εἶναι μᾶθησις προκαταρκτικὴ, καὶ ἐκάστη ἐπιστήμη πρέπει νὰ ἐπαναληφθῇ μετὰ πλειοτέρας ἐπιμελείας, ὅπως ἀποκατασταθῇ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον ἐντελής. Διότι εἶναι ὀλίγον τῶντι ν' ἀριερώσῃ τις δεκακισχιλίας ὥρας εἰς μίαν τέχνην ἢ ἐπιστήμην. Ἄν θέλῃς δὲ νὰ βεβαιώθῃς ἐρώτησον κιθαρωδὸν ἢ ζωγράφον τινά, πόσον χρόνον ἔδαπάνησε πρὸς ἐντελῆ ἐκμάθησιν τῆς τέχνης του, καὶ ἂν ἐνθυμῆται νὰ σὲ εἰπῇ τὴν ἀλήθειαν θέλεις ἐκπληγῇ διὰ τὸ πολυχρόνιον.

Ἄλλ' ἀπὸ τοῦ εἰκοστοῦ ἔτους πλέον καὶ ἐκεῖθεν, ὁ ἄνθρωπος, ἐγγὺς ὢν νὰ εἰσέλθῃ ἅπαξ διὰ παντὸς εἰς τὸ στάδιον, ὅπερ ὀφείλει νὰ διανύσῃ, δὲν πρέπει πλέον ἀλόγως νὰ καταδαπανᾷ τὸν καιρὸν του· θέλει νὰ γίνῃ νομικός, ἰατρός, μηχανικός, ἢ μᾶλλον θέλει ν' ἀποκτήσῃ ὄνομα ἐν τοῖς γράμμασιν ἢ ταῖς ἐπιστήμαις; βραχυτάτας πρέπει νὰ λογιζέται τὰς ἡμέρας.

Καὶ τινες μὲν, ἀναμφιβόλως, νομίζουσι, ὅτι ἔτυχον ἐντελῶς τοῦ σκοποῦ τῶν φθάσαντες εἰς κοινωνικὴν τινα θέσιν, ἐνῶ ἄλλοι εὐθύνας ἔτι δίδουσι τῶν τετρακίς ἢ πεντακισχιλίων ὥρῶν ἐκάστου τοῦς αὐτῶν ὁ ἔμφρων ὅμως ἄνθρωπος οὐδέποτε θέλει παρίδει τὸν ἀληθῆ αὐτοῦ προορισμόν, ἀλλ' ὡς ὁ Πλάτων θέλει ἐξακολουθήσει νὰ μανθάνῃ ἕχρι τῆς ὑστάτης αὐτοῦ ἡμέρας, δι' ἑαυτὸν μὲν ἀρχῆς, διὰ τὰ τέκνα του ὁ ἀκολουθῶς.

Ἐπειτα, παρελθόντος μὲν τοῦ χρόνου τῶν περιηγήσεων καὶ τῶν ἔργων, περαιωθείσης δὲ τῆς ποταμιοευτικῆς περιόδου, εἰσπελεύσεται εἰς τὴν ἐρίδου τὴν συγκριτικὴν. Νέκι τότε τῷ ἐπεφυλάχθησαν εὐφροσύναι διὰ τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ιδεῶν, ἃς συνέλεξε καθ' ὅλην αὐτοῦ ἡν μακρὰν ὁδὸν· τότε δὴ ἡ ἀξία τοῦ χρόνου καθίσταται μεγαλύτερα εἰς τὰ ὄμματά του, ἵπται τὸ βλέμμα του πρὸς τὰ ὀπίσω, καὶ πολλάκις γεννῶνται ἐν τῷ πνεύματι αὐτοῦ θλίψεις ὀφινεῖς διὰ τὴν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον κακὴν ρῆσιν τοῦ καιροῦ του. Τότε ἀντικείμενόν τι ἀθρᾶς περιεργείας, εἰς ὃ ἔδαπάνησεν ἀνωφελῶς κητοντάδας τινὰς τῶν ὥρῶν του, δὲν τοῦ ἐμπνέει πλέον εἰμὴ ἀποστροφῆς αἴσθημα.

Εὐτυχῆς μολκαυτά ἐκεῖνος ὅστις μεταμελεῖται διότι δὲν ἠδυνήθη νὰ ποιήσῃ καταλληλοτέραν πρὸς τὰς ἐνεστώσας αὐτοῦ ιδεὰς χρῆσιν τῶν ὥρῶν του, πάσας ὅμως λυσιτελῶς τὰς μετεχειρίσθη. Διότι, ὅταν ὁ οἰκονόμος τῶν ὥρῶν αὐτοῦ ἄνθρωπος φθάσῃ εἰς τὸ τέρας τῆς ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ πορείας του, χωρὶς μόνον νὰ μᾶθη ἐξ ὅσων ὑπεσχέθη εἰς ἑαυτὸν, ἢ ἀκόρεστος τοῦ μανθάνειν ἀνάγκη ἔσεται δι' αὐτὸν μίᾳ τῶν καταπιεστικωτέρων ἀποδείξεων τῆς ἐπὶ τὰ πρόσω ἀναπτύξεως τῆς ἀθνήτου ἡμῶν ψυχῆς ἐν τινι ἐτέρᾳ ζωῇ.

Π Γ.

Ο ΖΩΙΚΟΣ ΜΑΓΝΗΤΙΣΜΟΣ.

Ἐν τῇ γενικῇ καὶ πολιτικῇ ἡμῶν ἀκίνησίᾳ, αἴφνης ἤρχισαν πανταχόθεν νὰ κινῶνται, νὰ τρέχωσι, νὰ περιστρέφονται... τράπεζαι, σανίδες, τριβλία, πῖλοι, καὶ πᾶν σχεδὸν ἀψυχὸν ἔλαβε ζωὴν, ἐνῶ ἦσαν νεκρωμένα τὰ ἐμψυχα. Τί ἐδήλου τοῦτο; Ἀνεκαλύφθη ἐν Ἀμερικῇ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔχει μαγνητικὸν ρευστόν, ὅπερ οὐ μόνον ἐπὶ τῶν ἐμψύχων ἐνεργεῖ, ἀλλὰ θαυμασίως καὶ ἐπὶ αὐτῶν τῶν ἀψύχων. Δικαιοῦται λοιπὸν σήμερον ὁ Μέσμερος, ἐπαληθεύουσιν οἱ μῦθοι τοῦ Ἀλεξ. Δουμάς, ἀποδεικνύεται ἀληθὴς ἡ βασκανία, τὰ φίλτρα, τὰ μάγια, αἱ μαντεῖαι, καὶ ὁ μαγνητισμὸς λαμβάνει ἐπιστημονικὸν κύρος καὶ ἀναγνωρίζεται ὁ κύριος μοχλὸς τῶν αἰσθημάτων καὶ παθητέων. Ἐπειδὴ καὶ εἰς τὰ ἀπώτατα μέρη βεβαίως ἐγένετο ἡδὴ τὸ πείραμα τῆς Τραπέζης δὲν περιγράφομεν τοῦτο, ἀναμένοντες ἢ νὰ ἐξηγηθῇ ἢ νὰ ψευσθῇ ὑπὸ τῶν σοφῶν τὸ φαινόμενον τοῦτο.

ΟΙ ΔΑΝΕΙΣΤΑΙ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΚΕΥΛΑΝ.

Ἀπὸ ὁ δανειστής ἐξαντλήσῃ πλέον πάντα τὰ συνήθη μέσα πρὸς πληρωμὴν τοῦ ὀφειλομένου εἰς αὐτὸν, πορεύεται εἰς τοῦ ὀφειλέτου ἔχων ἀνά χειρὸς νεογαλακτίδος φύλλα, φυτοῦ δηλητηριώδους, καὶ ἀπειλεῖ ὅτι, ἂν ἀμέσως δὲν πληρωθῇ, φονεύεται. Ἄλλ' οὐδέποτε ὁ δανειστής δὲν περιήλθεν εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ἀπειλήν του· διότι ὁ ὀφειλέτης, φρίττων εἰς τὴν θέαν τῶν φύλλων τῆς νεογαλακτίδος, ἐξοφλεῖ ἄνευ ἀναβολῆς καὶ ἐκ πικρῶς τρόπου πωλεῖ τὴν οἰκίαν του, ἢ, ἂν οὐδένα ἄλλον ἔχῃ πόρον, πωλεῖ ἐν τῶν τέκνων του. Ἄλλ' ἐκ τούτου δὲν πρέπει νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ὁ ὀφειλέτης φροντίζει τόσον πολὺ περὶ τῆς ζωῆς τοῦ δανειστοῦ ὅχι· ἀλλ' ὑπάρχει νόμος τις παρὰ τοῖς Κεῦλανοῖς καταδικάζων εἰς θανάτου ἀποζημιώσεις τὸν καταστάντα αἴτιον αὐτοχειρίας ἄλλου. Δίναται ἡδὴ ἕκαστος νὰ λάβῃ ἰδέαν πόσον ἐπιβλαβεῖς εἰσὶν αἱ συνέπειαι τοιοῦτου νόμου. Διότι, ἀπειλῶν ὅτι θὰ φονευσθῇ, ἐπιτυχάνεις πᾶν ὅ,τι θέλεις, διότι φονευσθεὶς μεγάλην βλάβην δύνασαι νὰ φέρῃς εἰς τὸν ἐχθρόν σου.

(Ἐκ τῆς ἱστορ. τῆς Κεῦλαν).

ΠΕΡΙ ΑΗΨΙΣ.

Βασιλική, ἢ Κόρη τῆς Χίου. — Αὐτόγραφος τοῦ Αὐτοκράτορος Ναπολέοντος ἐπιστολή. — Ἐν θύμα (διήγημα). — Ἑλληνικαὶ ἐπιστολαὶ Β'. Ἐρμούπολις καὶ Κυκλάδες. Ἡθὴ Ἀσιανά. — Ποιήσεις. Ἡ Νεότης, ὑπὸ Ε. Σαμαρτσίδου. Ἀφιέρωσις ὑπὸ Γ. Χ. Ζηλοκώστα. Ὁ τάφος τοῦ ποιητοῦ, ὑπὸ Μύρωνος Νικολαΐδου. — Ποικίλα.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΙ. Βασιλιὰδες. — Αὐλιτρῆς Περσίς.

ΠΑΡΑΡΤ. Ὁ Ἰπποκρίτης τῆς Βαχελόγγης.